

PT

7627

N8A3

Class PT 7627

Book N 8 A 3

Huitfeldt-Kaas Collection

Professor og Ridder

Kasimus Bverups

Lebnet slöb,

beskrevet af ham selv.

Efter hans Död udgivet med tilhørende Bilag

af

C. L. Ström,

Sognepräst til Kregeme og Binderöd Menigheder.

Kjöbenhavn.

Sorlagt af Universitets-Boghandler C. A. Reitzel.

Trykt hos Hof-Bogtrykker E. A. S. Møller.

1829.

PT 7627
N8 A3

117774

'08.

Forerindring.

Sal. Professor Nyerup havde foran i sit Exemplar af det af ham udgivne Litteratur-Lexicon sat følgende Note: "Af de mangfoldige Skrifter, hvis Udgivelse jeg i et halvt Seculum har syset med, angaaer den største Deel Fædrenelandets Litterairhistorie. Hertil hører, iblandt andet, tre Bøger med *U n a* titelen: ""*Lan-gebekiana, Lurdorphiana og Suhmiana.*"" Til disse tre agter jeg, hvis det kan lykkes, og jeg lever saa længe, endnu at føje den fjerde. Titelen paa den skulde være: *Nyerupiana*, indeholdende Bidrag til den danske Litteratur, under tvende Afdelinger: a) Udsigt over mit Liv og Levnet, med oplysende Bilag; og b) Mogle til offentlig Meddelelse passende Extracter af Breve til mig. Hvis det lykkes mig, at dette Verk kan udkomme, kan det ansees for at vorde det sidste, da jeg nu er 70 Aar gammel."

Han havde allerede skrevet Subskriptionsplan til Udgivelse af Bogen; men døde forinden han fik sin Plan udført. Da imidlertid det Meste af hans Liv

120/16

og Levnet fandtes opskrevet, og Materialierne til det Dvrigte samlede og ordnede, saa paatog jeg mig, efter hans Benner's Raad, at udgive denne Deel, som en Bog for sig selv, uden i Subscriptionsplanen endnu at nævne den anden Deel, som jeg, formedelst den anstrængende Gjennemlæsning af skrevne Documenter dertil udfordredes, ikke vovede paa egen Haand at paatage mig.

Da jeg imidlertid til nærværende Bogs Udgivelse har fundet saa megen velvillig Bistand hos hans Benner og Belyndere, saavel i Henseende til Gjennemsyn af Manuscriptet, som Supplering af det Manglende, og til Correcturlæsning under Bogens Trykning; da desuden en af hans fordums Colleger har viist det Benskab at modtage en Deel af de efterladte Breve til Gjennemlæsning, saa har jeg atter faaet Mod til at haabe, at hans hele Plan vil kunne komme til Udførelse, og at nærværende Bog vil kunne endnu faae den Titel tilføjet: "Nyerupiana, 1ste Deel."

Havde han selv oplevet dens Udgivelse og kunnet lægge sidste Haand paa Barket, vilde den vistnok være bleven fuldkommere; men, selv som den nu er, har jeg det Haab, at den ikke vil mangle Interesse, især for de hans Samtidige, hos hvem han, saavel ved sine litteraire Bestræbelser som ved sin personlige Charakter, havde vundet en saa høj Grad af Deeltagelse og Yndest.

Kregome Præstegaard, d. 8de Nov. 1829.

C. P. Strøm.

År- og Dagbog paa min Rejse
gjennem Livet.

Efter en Stamtavle, jeg har forfærdiget over min nærmeste Familie, nedstammer jeg, baade paa Fædrene og Mødrene, fra Fæstebønder, som jeg alle finder bosatte i Bogherred, Ålsens Amt, i Fyn. Min Oldefader boede i Bedtofte; min Farfader, Rasmus Christophersen, boede i Nyrup By, Drsted Sogn. Der boede ogsaa min Fader, Christen Rasmussen, da jeg, den 12te Martii 1759, blev født. Da jeg var tre fire År gammel, flyttede min Fader til en Gaard i Drsted By, og her har jeg i Have og Mark, i Eng og Skov nydt Barndommens uskyldige Glæder, hvis Minde aldrig siden er bleven udslettet af mit Sind *), og hvorom jeg siger

---

*) Nyrup glædede sig usigeligt ved at komme ud paa Landet om Foraaret; men, naar han kom der, syn-

med Digteren: at "Manden henrykt seer de Steder,
 hvor han som Barn lykkelig var."

I min Dypvært tog jeg vel med andre Bønderdrenge Del i Keglespil og Kortenspil og Julelege og anden da paa Landet brugelig Tidsfordriv, men jeg forsagede dog ofte al deslige Lystighed for at hænge over Bøgerne. Min Fader, som var særdeles videbegjærlig og en stor Elsker af Læsning, havde dels staaende i et Skab og dels liggende paa en Hylde ikke faa saavel verdslige som gudelige Skrifter, hvis Gjennembladning udgjorde min største Sjælefyrd *), og hvis Litteratur jeg for en Del har beskrevet i den 1816 udkomne Morfskabslæsning. Saa griff jeg var efter at læse, saa

---

tes hans eneste Higen at gaae ud paa at finde et vist Slags Blomster, de saa kaldede Kjellingetænder, hvilke han da plukkede i stor Mængde og med en saa barnlig Glæde, at man vel saae, det var Reminiscenser fra Barndommen, der fyldte hans Sjæl.

Udg. Anm.

- *) Det var Historien om Holger Danske, Uglspil, den skønne Melusine og andre lignende Skrifter, som her tiltrak sig hans Dymærksomhed. Da Faderens Bogforraad snart var udtømt, gjennemførte han alle Hylde og Skabe hos de øvrige Sognets Gaardmænd og Husmænd for at tilfredsstille sin Læselyst. S. Nyerups Fortale til hans Bog: "almindelig Morfskabslæsning" S. XXII.

Udg. Anm.

treven og doven og fejthaaudet var jeg til alt Slags for den Alder passende Bondearbejde, saasom at drive Plov, vejre Hø, passe Creaturene, o. a. m.

Uf Degnen i Drsted, som jeg gik i Skole hos, blev jeg rost for mit Memme, og navnlig for den Færdighed, hvormed jeg kunde læse nogle gamle Skjoder og Udkomstbreve paa Pergament. Hertil kom den Omstændighed, at Rasmus Edsberg, som var Præst i Brænderup, var bondesødt, og derfor øjnede min Fader den Mulighed, at, om jeg kom til at studere, han da vel kunde leve saa vakker en Dag at see mig som Præst*).

I dette Haab, og i Betragtning af, at han foruden mig havde fem Sønner, der, efterhaanden som de vorte op, kunde hjælpe ham med Gaardens Drift, besluttede han at lade mig komme til Bogen. Dertil gaves der netop den bekvemme Lejlighed, at i Skjudeberg, en By omtrent en halv Mils-Bej fra Drsted, boede en Degn, navnlig Frederik Krogh, der besad gode Kundskaber, og havde i sit Hus som et Institut, hvori unge Mennecker anførtes til at lære Latin og Græsk og de i de latinske Skoler da brugelige Videnskaber. Til ham

---

*) Det oplevede han vel ikke, men dog at høre mig prædike i den Kirke, hvori jeg var døbt.

Jorf. Anm.

blev jeg sat i April 1768. Betalingen derfor var overmaade billig. Min Fader gav ham kun 20 Daler om Aaret for Undervisning, samt for Kost og Bopæl de søgne Dage. Om Søndagen og andre Helligdage var jeg altid hjemme hos mine Forældre.

Saa ringe denne Skoleløn end var, vilde den dog for min Fader have været vanskelig nok at udrede, hvis ikke hans Kaar havde været en Smule bedre end de andre Gaardmænds i Drsted, som næsten alle vare forgjældede Prækkere indtil den velsignede Forordning om Udskiftningen af 1781 hjalp dem paafode.

At min Fader ikke, som saa mange af hans Bymænd, var forarmet, kan især ansees som en Følge af, at han havde en, ham dog aldrig beriggende, Bincering. Han var nemlig Smørpranger. Denne Smughandel, som Forordningen af 25 Aug. 1741 forbød, men som for det meste var Skik at se igjennem Fingre med, drev han med saa exemplarisk en Redelighed og Uegennytte, at han i hele Egnen var anset som et Mynster paa en reel og retskaffen Dannemand, og, hvor jeg eller mine Brødre kom hen, var det altid en Anbefaling, naar det hed, vi vare Sønner af Christen Rasmussen i Drsted. Uagtet han ved omtalte Handelsidræt vandt sit Hjertes og sine Kunders Bi-

fald, traf det sig dog stundom, at nysnævnte Forordning voldte ham Bryderi. Og naar jeg undertiden saae og hørte, hvilke Møjsommeligheder og Banskkeligheder han havde at overvinde for at kunne, som han udtrykte sig: "svare Enhver lige", græmmede jeg mig inderlig derved; og det er begribeligt, at jeg jublede, da jeg siden efter oplevede, at den Contrabandhandel, som havde forhjulpet min Fader til de Indtægter, hvoraf han udredede de 20 Daler til Hr. Krogh i Skjudeberg, blev ved Placaten af 25 Jul. 1815 forvandet fra en ulovlig til en meget lovlig Næringsvej.

Efter 5 Aars Skolegang paa Landet ansaaes jeg 1773 for at være moden til at komme ind i en af de højere Classer i Cathedralsskolen i Odense. Men, før jeg der kunde blive antaget, maatte jeg som Bordnet have Frihedspas fra Godset Brahesholm, hvorunder Byen Drsted ligger. Dette blev mig under 4 Februar 1773 meddelt af Godsets da værende Ejer F. Trolle. Heri tillader han: "at jeg maatte udgaae af Godset, og, uden at være dertil for Eftertiden i nogen Maade forbunden, at begive mig hvorhen jeg vilde, mit Brød og Lykke at søge."

Min Lærer Krogh meddelte mig under 4de April den Attest, som ifølge Anordningerne skal gives de Børn, der sendes fra privat Information

til en publick Skole. Heri heder det blandt andet: "at Barnet har et meget godt Memme og beqvemme Naturens Gaver til Studeringer, kan jeg sandfærdigen bevidne", og længere hen: "At den Tid dette Barn har været i mit Hus, har han været mig til stor Fornøjelse, især fordi han med synderslig Flid har passet sine Ting."

Forsynet med de tvende benævnte Documenter ankom jeg samme April Maaned til Odense, hvor jeg blev sat i Skolens 5te saakaldte Lectie. Her sad jeg til den 3die Julii, da jeg blev flyttet op i Mesterlectie, hvor vi de tre Dage om Ugen bleve underviste af Subrector Mag. H. J. Gottschalk, en meget duelig men tillige meget streng Lærer, og de tre øvrige Dage af Professor P. Holm, en gammel godmodig lærd Mand, som ikke besad Talent til ret at holde os i Awe.

I October samme Aar kom jeg til at boe paa Kammer sammen med en Skolekammerat, navnlig Tørgen Lottrup Schydtz (nu Justitiarius i Stiftsretten i Bergen og Ridder af den svenske Nordstjerneorden). Denne Omstændighed havde den mest afgjørende Indflydelse paa min Bane i Livet. Af Contubernalskabet, som varede tre Aar i Odense, og siden to Aar i Kjøbenhavn, fremspirede det ømme Venskab, hvis Inderlighed længe gjorde os

uadskillelige, og hvis Varighed vil strække sig ud over Tid og Grav.

Det sidste Aar jeg var i Odense, frequenterte jeg Gymnasium, af hvis Lærere Doct. N. Mannerstads Foredrag efterlod sig et stærkt Indtryk paa mig. Han læste over Guldbergs naturlige og aabenbarede Theologie, og, da hans store Skarpsindighed fuldkastede en hel Del af de Guldbergske Læresætninger, gav det den første Anledning til, at jeg siden ved Universitetet ofte betvivlede Rigtigheden af hvad jeg enten læste i Balles Dogmatik eller hørte i hans Forelæsninger, hvilke begge Dele havde det guldbergske orthodoxe Tilsnit.

Ligesom jeg i Odense var faa heldig at erholde en Contubernal, der siden blev min troeste Ven, saaledes fik jeg mig ogsaa der en Kærester, Elisabeth Margrethe Clausen, som, efter mange Forlovelsesaar, omfiden 1788 blev min Kone, og i 30 Aar forsødede mig Livet. Vi vare jevnaarige. Da jeg læste med hendes Broder, som sad i en af Skolens lavere Klasser, (død 1828 som Præst i Flemløse) gav min idelige Gang i hendes Faders Hus mig Anledning til at kjende og forelske mig i hende.

1776, den 19de August begave Schydtz og jeg, med flere Candidater fra Odense, dels Gymnasister dels Skolediscipler, (hvoriblandt den siden

saa berømte Etatsraad Hans West) og paa Rejsen til Kjøbenhavn. Her ankom vi to om Aftenen den 21de, og fik Logis hos Urtekræmmer Ursin, som var gift med en Halvsøster til Schydh.

Den 10de September tog jeg Examen artium, og blev indskreven som Student den 12te October. Obelisk var da Prodecanus, estesom C. Horrebom, den virkelige Decanus, laae syg, og døde inden Examen var forbi *).

Ved dette Aars Examen var der denne Mærkelighed, at det var den første, som holdtes efter den Aaret iforvejen udgivne Forordning, ifølge hvilken vi ikke fik de saakaldte Bene, men derimod Karakterer. Schydh og jeg vare derved saa heldige, at vi bleve, som det heder, udmærkede. Denne Udmærkelse bidrog, da den dengang

---

*) De paa et lidet Folioblad trykte Leges Studiosorum, som og til Underkrift og Efterlevelse bleve meddelte, hentyde paa en Tid, der synes at have været mere raa og mindre forfinet end nu i det 19de Aarhundrede, f. Ex. den Advarsel i J. X.: "Fenestras, januas aut ædes ne effringunto", og J. XI: "nocturnas per platearum compita oberrationes fugiunto" &c. For disse Leges betales 1 Mark til Rector Magnificus. Desuden ved Subscriptionen 1 Rdlr., til Universitetsbibliotheket 1 Rdlr., til Capellanen ved Trinitatis Kirke 3 Mk., til Pedellen 1 Mk.

var noget Nytt, ikke lidet til at skaffe os Understøttelse hos Professorerne, og det gjorde ogsaa min gode Fader desto villigere til at understøtte mig med Penge. Den 22de October tilskrev han mig blandt andet saaledes: "Med Hans Danielsen Brandts Skipper fra Faaborg sendte jeg Dig den 20de October 10 Daler. Det fornøjer os Alle meget, at vi har spurgt, at der staaer i Aviserne, at Mr. Schydh og du er iblandt de fem, som vare de bedste ved Examen*).

Foruden rede Penge sendte mine Forældre mig ogsaa Victualier, saasom Smør, Ost og Gryn, da jeg det første Aar, efterat jeg var kommen til Kjøbenhavn, holdt min egen Deconomie. Min Levemaade var saaledes indrettet, at jeg Morgen og Aften havde selv Smør, Brød, Ost og Kjød. Om Middagen spiste jeg hveranden Dag hos Ursin, (hvilket tilligemed Logis kostede mig 3 Daler 2 Mk. maanedlig) og hveranden Dag lavede Ursins Pige Mad til mig. Hermed verlede jeg saaledes

---

*) De tre Andre vare: den siden ved Skrifter bekendte Secretair Just Gudenrath fra Roeskilde Skole, Frederik Langebek, en Søn af den berømte Langebek, Privatist fra Kjøbenhavn. og Jørgen Lakkendorph, en Præstesøn fra Jhu, dimitteret fra Odense Skole.

om, at jeg den ene Middag spiste Melkebrød, den anden Allebrød, den tredie Boghvedegrød, den fjerde Allegrød, og derpaa igjen forfra. Saadanne Maaltider, hvorved min Udgift hver Gang var 4 Skilling, og i det højeste 6, nød jeg med særdeles Velbehag, og frydrede dem med at læse alfskens Bøger fra Boghandler Buchs Lejebibliothek.

I Listen over mine Udgifter strax efterat jeg var kommen her til Byen, forekommer, blandt andet, en Hat, 2 Rdlr.; en Haarpung, 1 Rdlr.; en Tinske, 8 Skilling; en Potte, 6 Skilling; et Fad, 4 Skilling; et Pund Lys, 12 Skilling; Tanddoctor 1 Rdlr., paa Comoedie 2 Mk., Spisequarter 1 Mk. 8 Sk., en Aften spist paa Fredriksberg 2 Mk., Støvler at forsaale og bagflække 3 Mk., Brænde 3 Rdlr. 2 Mk.; et Læs Tørv 3 Mk. o. s. v.

Saa tarvelig min Levemaade end var, forbrugde jeg dog i det Aar fra August 1776 til August 1777 et Hundred Daler. Dertil vare mine Indtægter: 22 Daler, som jeg fik med fra Gymnasium, 22 Daler af Dplagspenge fra Skolen, 30 Daler fra mine Forældre, 12 Daler af en Condition hos den i Litteraturlericonnet anførte Sorgen de Hjelmcrone*). De 14 Daler havde jeg laant hos

---

*) Til denne Condition, som indbragde mig 3 Daler maanedlig, var jeg bleven forhjulpen ved Umbefa-

Schyd; og det var ikke blot i dette trange Aar, at denne trofaste Ven understøttede mig med Laan, naar mine Remisser for længe udebleve, men ogsaa i mange Aar efter. Thi uagtet mine Kaar, da jeg blev Alumnus paa Communitetet, fik det store Stipendium fra Odense og kom i Huset hos Schlegel, overordentlig forbedredes, var jeg dog hyppig i Pengeforlegenhed. Dette var derimod aldrig Tilfældet med ham. Han var en god Deconom og en forsigtig Husholder, der satte Tæring efter Næring, hvilket desværre ikke altid har gjældet om mig.

Da jeg i Sommeren 1777 havde taget Den Examen og faaet bedste Karakter for alle Discipliner, begyndte Lyffens Sol at smile til mig, og uagtet dens Skin, i Følge af menneskelige Bilkaar, stundom er bleven fordunklet af mørke Skyer, har den dog — takket være Forsynet — i det Hele herlig bestraalet min Bane i Livet.

Strax efter Examen gav Dbelitz mig Scheler-nes extraordinaire Stipendium, og det som var ulige vigtigere, Balle, til hvem jeg var bleven anbefalet af Stifsprovst Ancher i Odense, gav mig

---

ling fra en mod mig særdeles venfabelig findet Medstuderende, den af Skrifter siden bekjendte Statsraad S. Jørgensen.

Fors. Anm.

Plads i Communitetet. Det allervigtigste var imidlertid den Yndest, Justitsraad Schlegel havde fattet for mig, og hvorpaa jeg har det klareste Bevis i en Unbefaling, hvoraf jeg siden den Tid har gjemt Originalen som en hellig Reliquie. Den lyder saaledes: "Foreviseren af dette Msr. Nyrup, er en Bondesøn fra Hr. Baron Rankous Gods i Fyen*), og mig særdeles af velbemeldte Herr Baron recommanderet. Han har udvist overordentlig Flid, hvilket kan skjønnes deraf, at han i sidste Examine Artium var iblandt de saakaldte Nobiles, som bleve indkaldede for Consistorium, og at han nylig i Examine Philosophico hos Alle har faaet Charakteren Laudabilis. Da jeg ikke selv har nogen Indflydelse i Stipendiers Uddeling, anmodes venligst de Herrer Profesorer, som have Stipendia at uddele, der kan tilkomme saadant haabesuld Menneffe, at de ville have den Godhed at tage ham i Erindring."

I September 1777 tog jeg med en Skipper fra Faaborg hjem til mine Forældre paa et kort Besøg. Den Understøttelse, jeg da hos dem atter modtog, kunde jeg ved min Ankomst til Kjøben-

---

*) Baron, siden General og Greve, I Rankou var, efter ovennævnte Tolle, bleven Cier af Brægholm.
Sorf. Ann.

havn saa meget mere trænge til, som jeg nu ellers Intet andet havde at leve af end Klosterdaleren og Laan hos Schydg. Men med Aarets Slutning endtes min forfnyttede oeconomiske Forsatning. I den første Halvpart af Aaret 1778 fortjente jeg 30 Daler ved at manuducere trende unge odenseiske Studenter til 2den Examen, og paa samme Tid fortjente jeg 14 Daler derved, at Justitsraad Schlegel lod mig læse et Par Timer daglig med en ung Pensionist i hans Hus, navnlig Hegelund.

I det Tidsrum fra 1ste September 1777 til Aarsdagen 1778 havde jeg befestet mig: en mørkebrun Klædning, 26 Dlr, en hvidagtig Frakke, 9 Dlr, en rødvid Kjol, en Vest og sorte Strikstrømper, 16 Dlr. Desuden havde jeg brugt til Vask 9 Dlr, til Brænde 6 Dlr, til Lys 4, Logis 17, Thevand 8, Brød 4, Smør og Ost 4, Middagspise 50 Dlr.; Comoedien, Barfreds Spisekvarter, Nergaards Caffehus, Kortenspil og en Aften paa Frederiksberg kostede mig alt i alt 6 Dlr. Resultatet var, at jeg Aaret omkring havde forbrugt omtrent 160 Daler, en Summa, som overgik mine Indtægter. Men mærkeligt nok, at denne Underballance i mine Finantser tog til i Forhold som jeg efterhaanden fik mere og mere at leve af.

En Hovedforandring i min oeconomiske Stil-

ling foregik i dette Aars September, da Schlegel antog mig til sin Amanuensis, og gav mig Alting frit i sit Hus. Schlegel var, efter Møllmanns Død, i August 1778 bleven Bibliothekar ved det store kongelige Bibliothek. Han foreslog en Commissions Ud nævnelse, for at han efter en ordentlig Overlevering kunde undgaae at være ansvarlig for den Uorden og de Mangler i Bibliotheket, som skreve sig fra Møllmanns Tid *). Til denne Commission, bestaaende af Lurdorph, Suhm, Schønning og Capitain Grube, skrev Schlegel under 12te Dec. 1778 en Promemoria, hvori blandt andet forekomme følgende mig angaaende Yttringer: "Samtlige høifæredede Herrer have vel bemærket, at en Studiosus Mr. Nyerup har gjort tro Opvartning paa Bibliotheket, saavel naar Commissionen samlede, som ved alle andre Lejligheder. Han er ogsaa gaaet Herr Capitain v. Grube og Herr Brand i adskillige Forretninger til Haande. Og at han desuden allene har arbeidet, kan skjønnes deraf, at Fortegnelsen over uindbundne Bøger, som jeg laeder skrive ved ham, beløber sig nu til 2000 Nummere. Han forsømmer tit sin Spisetime over dette

*) S. Werlaufs Efterretninger om det store kongelige Bibliothek, S. 218 flgd.

Arbeide, og er usfortrøden i Kulden. Det skeer af Erkjendtlighed imod mig; thi alt for to Aar siden, da han i første Examen kom blandt nobiles, har jeg lagt Mærke til ham, og blandt andre nyttige Ting ført ham til Kundskab om Bøger. Siden Septembers Begyndelse boer han i mit Huus, og holdes frie i alle Ting, undervises ogsaa, ligesom Leiligheden falder, af mig privatissime. Dette er skeet for at have en tilforladelig Huus-Umanuensis. Hvor fornøden den mig er, skjønde de høistærede Herrer selv. Thi Arbeidet er større, end jeg ved Mr. Brands Hjelp allene kan overkomme. Dertil kommer det Haab, at saadan en Person, der saa tidlig faaer Udgang til et Bibliothek, og er min Familiaris i Studeringer og Forretninger, vel med Tiden kan danne sig til at blive en duelig Professor i Studio Philologico eller Historico", o. s. v.

Saaledes havde jeg opnaaet at faae Foden indensfor Bibliotheksdørren, og Vejen var aaben for mig til videre Fremgang. Denne Forfremmelse indtraf snart. Den i ovenansførte Promemoria nævnte Brandt, som var Umanuensis ved Bibliotheket, døde 1780, og jeg kom i hans Sted med den for denne Post reglementerede Gage af tre Communitetsportioner eller 100 Dlr. om Aaret.

Denne kongelige Naade blev mig under 18de Januar 1781 tilkjendegivet ved Promemoria fra

Bibliothekets da værende Chef, Grev Joachim Godske Moltke, et Navn, hvortil knytter sig Min- det om de utallige af ham oppebaarne Prøver paa udmærket Yndest og Bevaagenhed *). Den kongelige Resolution lød saaledes: "Vi ville allernaadigst forunde Studenten Nyerup, for den Tjeneste, han allerede fra September 1778 **) indtil sidstafvigte Aars Udgang haver gjort ved Bort store Biblio- thek, en Gratification af 150 Rdlr., samt for den videre Hjælp, han derved fremdeles maatte gjøre, fra indeværende Aars Begyndelse og indtil videre, de tre Portioner af Communitetet, som ved Bore's Foundation af 25de Junii 1777 ere udsatte for Ama- nuensis ved dette Bort Bibliothek."

Til Betegnelsen af min Færd paa den acade- miske Bane hører, at jeg 1779 tog den saakaldte store philologiske Examen, 1780 theologisk Attestats

---

*) Mange Aar efter, da jeg havde en Familie at forsørge og kun knappe Indkomster, afhjalp han ikke allene selv idelig og idelig ved betydelige Sum- mer min oeconmiske Forlegenhed, men efterlod sig ogsaa ved sin Død en Verel, som hans Søn, Grev Adam Wilhelm Moltke, Kammerherre og Storkors af Dannebrog pp., med største Edelmo- dighed honorerte Forf. Anm.

**) Saaledes var det i September 1828 et halvt Se- culum siden jeg kom i kongelig Tjeneste.

Forf. Anm.

og 1781 i October avanceerte fra at være Alumnus paa Regentsen til at faae Plads i Borchs Collegium. Til den philologiske Examen fik jeg bedste Karakter; men til den theologiske nøjedes jeg med den næstbedste. Jeg siger nøjedes, da, ifølge Forordningen af 1773, den Indretning fandt Sted, at man kunde angive til en vis Karakter, og, naar man da blot attraaede haud illaudabile, kunde man med Forberedelse dertil blive desto snarere færdig.

At jeg, som havde staaet mig saa brillant ved mine tre første Examina, var saa nøjsom ved den fjerde, er forekommet mig selv saa mærkeligt, at jeg finder, jeg paa et Stykke Papiir har nedskrevet mine rationes decidendi. Disse vare især følgende:

a) At kunne det hele gamle Testamente, som udfordredes til Laudabilis, var for mig en betænkelig Sag, da Hebraisken ligesaa Skolen af havde været min svage Side, og det var ved philologisk Examen faldet mig tungt nok at faae Bugt med de historiske Bøger. (De udstrakte Kundskaber i Kirkehistorien, som udfrævedes, frygtede jeg derimod ingenlunde for, da jeg ordentlig havde gjort mig Extract af von Einems store Verk).

b) Endskjøndt Karakteren haud illaud. ingen synderlig Unbefaling var, naar man søgde om et theologisk Decanat, saa kunde det dog være

godt at være vedhaanden, naar der ved en mulig foresaldende Vacantse kun var faa Competentere, og ikke mange, der foruden Attestats havde taget den da meget gjeldende philologicum.

- c) Jeg frygtede for, at, hvis jeg ikke nu tog Examen, jeg da meget sent vilde kunne faae den, da Arbejdet paa det kongelige Bibliothek ikke vilde tillade mig at sysele med Examenslæsning.
- d) Jeg længtes med Utaalmodighed efter at studere med Frihed, hvilket ikke gik an, saalænge den tunge Examensbyrde hvilte paa mine Skuldre.

Da jeg i October 1781 fik Borchs Collegium, var det anden Gang jeg søgde derom. Om Sommeren samme Aar, da jeg første Gang ansøgte Consistorium derom, fik jeg Ingens Stemme. Coniuncturerne vare saaledes: Balle og Horneman havde, paa Grund af Guldbergs Unbefaling, givet Mag. Boye deres Stemme; Baden havde givet Amberg sin Stemme; Kallerne havde voteret paa S. J. Friis; de øvrige paa Snedorf, som fik Pladsen.

Da Schlegel, som ovenfor er bemærket, i Aaret 1778 tog mig i sit Hus, gav han mig Bærelse tilfælles med sin Søn (nu værende Conferentsraad og Commandeur af Dannebrog Schlegel), som var nogle Aar yngre end jeg. Med ham indgik jeg fra den Tid af det nøje Venfskab, hvis Fordringer

han som Mand aldrig har svigtet, uagtet siden vore Giftermaale og de derved opstaaede nye Forbindelser, forskjellig Embedsstilling, o. s. v. kan i det selskabelige Liv have fjernet os noget fra hinanden. Ved Faderens Død, mod Slutningen af Aaret 1780, skete vel et Brud i vore huuslige Forhold, da jeg kom til at boe paa Regentens; men vi vedbleve dog bestandig at staae med hinanden paa den samme intime Fod som forhen. I den Tale, hvormed Conferentsraaden 1826 hædrede mit Studenterjubilæum paa Skydebanen, skildrer han vort Samliv i hine Dage saaledes: "Efter nøjere Bekjendtskab tog min sal. Fader Nyerup i sit Hus, hvor han blev anseet som Medlem af Familien. — — Det var fra 1781 af, at der i Conferentsraad Nybergs Gaard samlede et Selskab af ældre og yngre Videnskabsdyrkere, der øvede sig i at skrive Taler og Afhandlinger, som bedømtes med gjensidig streng men venfskabelig Kritik. En Ole Worm, Samsundets højtagede Senior, en Christian Horneman, den af sine Spindeviser bekjendte Bunkeslod, den meget lovende Bindesbøl, den forhen nævnte J. E. Schydtz vare, foruden Nyerup, Selskabets ældre Medlemmer; jeg med nogle Andre horte til den yngre Klasse. Jeg tør antage, at dette Samsund bidrog endog til de ældre Medlemmers fuldere Uddannelse. At min tidligere Uddannelse herved me-

get fremmedes, har jeg stedse med Taknemmelighed erkjendt. Et Udvalg af hint Samsund samlede senere i min Moders Hus, som leverede Bidrag af et lettere Slags, hvoraf nogle ere trykte."

At dette rybergske Dvelfeselskabs Forhandlinger bidroge til at skjærpe vor Dømmekraft og æstetiske Følelse troer jeg ogsaa, med Forfatteren, kan antages. Ligesom min Fader havde den Forsænelighed, at jeg, da jeg var bleven Student, skulde lade mig høre i Drsted Kirke *), saaledes havde jeg den, at lade to Smaastykker, jeg i bemeldte Selskab havde oplæst, indrykke i Jversens almennyttige Samlinger. (9de Bind 1784.) **).

---

*) Terten til denne Nyerups første, og formodentlig eneste, Prædiken var, som han oftere har fortalt, tagen af Ugurs Ben i Ordsprogene: "Herre! giv mig ikke Armod eller Rigdom, men tildel mig mit beskikkede Brød." Skjendt jeg Intet kjender til Prædikenen, forekommer dog Valget af Terten mig karakteristisk nok til her at anføres, idet den betegner saavel hans beskudne Dnsfer, som disses bogstavelige Opfyldelse. Udg. Anm,

**) Det ene af disse Stykker indeholder en "Lovtale over Vinteren," hvilket jeg som Nyerups første trykte Arbejde har ladet aftrykke under Bilag A. "Blandt Vinterens Fortrin er det (siger Prof. Müller i Nyerups Necrolog, i Litteratur-Tidenden for 1829, No. 32 og 33) karakteristisk for Forfatteren, at nævne de mange Bogauktioner, som da holdes;

Da et Udvalg af dette Samsund siden, som Schlegel beretter, samlede hos hans Moder, tog saavel hun som hendes Datter, Ulrike Antonette, Hornemans Forlovede, Del med i disse Dvælses. Resultatet af denne Deltagelse var, blandt andet, tvende af Frue Schlegel forfattede Recensioner over Bibliothek for det smukke Kjøen 1ste og 2det Bind, som staae indrykkede i Kjøbenhavnske lærde Efterretninger (for 1784, No. 37 og 50). Forresten bestode Selskabets Aftenunderholdninger ogsaa for en stor Deel i Klaveerspil og Læsning af tydske Forfattere, som Asmus, Göthe, Wieland, o. s. v. *).

Fra Familiekredsen gaaer jeg igjen tilbage til Studiegaarden. Her erholdt jeg 1783 et academisk Skudsmaal, der er saa hæderligt og med Underkrift af saa mange smukke Navne, at sammes Meddelelse, Ord for Ord, maa undskyldes mig.

---

og for Tiden, at det anføres, at Videnskabernes Ræcen (Guldberg) da opholdt sig i Staden."

Udg. Anm.

*) Tydsk havde jeg lært af Praxis i Justitsraad Schlegels Hus; thi i de latinske Skoler fik man dengang ingen Underviisning i levende Sprog. Frank kunde jeg derimod, uagtet al den Umage Fru Schlegels Moder, Statsraadinde Jessen gjorde sig, ikke komme tilrette med. Naar hun s. Ex. foresagde mig Ordene la fleche eller la meche, udtalte jeg dem bestandig Flæsk og Mæsk.

Jorf. Anm.

"I allerunderdanigst Følge af den nye forbedrede Fundat for Communitetet og Regentsen og efter derom til os gjorte Begjæring, meddele vi herved Mr. Rasmus Myerup, som nu forlader Communitetet, dette Vidnesbyrd, at han ved Dvøelserne sammesteds i Flittighed og Studeringer har udmærket sig som en af de allerbedste Alumnis. Ved det 2det theologiske Bord, hvor han havde sin Plads, var han saavel i Latinen som i Græskken og i alt den bedste. Han gjorde en meget anselig Fremgang i de anordnede theologiske Bøgers Læsning, og bedømte dem med megen Indsigt; hvortil kommer, at hans Noes end mere forsøges ved den smukke Dpførsel, han altid har forenet med sin Flid. Det er os derfor en virkelig Fornøjelse, at vi kan geleide hans Bortgang med dette ligesaa gode som sandfærdige Vidnesbyrd."

Lurdorph. Harboe. Guldberg. Kofod Ancher.
Balle. Janson. Holterman.

I Aaret 1784 opnaaede jeg en academisk Grad, nemlig Magistergraden. Herom yttrede Schlegel sig saaledes i den ovenanførte Tale: "Ved Siden af sit Hovedfag Litteraturhistorien, dyrkede Myerup Theologien, mere for at opfylde sine Forældres Dnske end af indvortes Kald. Han var altfor samvittighedsfuld til at ville attraae et geistligt Embede blot som Levebrød, naar han ikke med fuld

Overbeviisning kunde foredrage alle Kirkens Værdomæ. — — Da imidlertid hans Hovedvidenskab's Dyrkelse ikkun frembød ringe Udsigter til Befordring, vedblev han flittig at dyrke Philologien, for at kunne tage Magistergraden deri, og derved qualificere sig til et Rectorat. Han havde meldt sig til den da anordnede Magisterconferents, men det philosophiske Facultet lod ham istedet derfor disputere til Graden, i Anledning af, at Carl Eugen, Hertug af Würtemberg, der den Winter havde gjort en Rejse til Kjøbenhavn, ønskede at bivaane en offentlig Disputationsact" *).

At Hertugens Dnske kunde gaae i Opfyldelse, skyldes daværende Rector Magnificus, Professor N. Kall, hvis Snildhed i en snæver Bending fandt paa følgende Maade Udvej. Jeg var netop i Aaret 1783 bleven færdig med et latinsk

---

*) Hertugens Trende var, at tilforhandle sig den den lovfæste saa berømte store Bibelsamling. Da jeg 1821 i Stuttgart besaae det kongl. Bibliothek, vakte det just ikke den behageligste Følelse, her at gjensee den sjeldne Skat, som, hvis Moldenhawer dengang havde været Bibliothekar, visstelig ikke var gaaet forloren for Danmark. At han nok havde gjort Udveje til de 8000 Daler, Samlingen kostede, overbevises man lettelig om ved at læse Werlaufs Efterretninger om det store Kongl. Bibliothek, S. 263 — 69. Sorf. Anm.

Skrift *Spicilegium Bibliographicum*, 192 S. 8vo foruden Fortalen *). Da det angik et af Hans Højskræstelige Durchlaughtighed særdeles yndet Emne, nemlig Palæontyplitteraturen, lod Kall Titelbladet til Bogen omtrykke, saa det kom til at hede: *Spicilegium Bibliographicum ex bibliotheca Regia Havniensi, continens semicenturiam monumentorum Typographicorum Maittairio ignotorum, præside Academiæ h. a. Rectore Magnifico, pro summis in Philologia honoribus publice tuebitur Erasmus Nyerup, etc.*

Da Tidens Knaphed ikke tillod at udstede noget ordentligt Program, blev der trykt og uddelt et Octavblad af følgende Indhold: "I Dørværrelse af H. D. Hertugen af Württemberg bliver paa Universitetets øverste Auditorium holdt en actus disputatorius Løverdagen d. 21de Februar Klokken 9. Men da Exemplarerne af Dissertationen ej saa hastig kan blive færdige fra Bogbinderen, skal de paa Consistorium tilstilles de Herrer Belyndere og Elskere af Videnskaberne, som ville bæere denne academiske Døvelse med deres Nærværelse."

U. Kall.

---

*) En Samling af de Disputatser om sjældne Bøger, som Nyerup havde holdt paa Borchs Collegium. (S. Necrologien i Litteraturtid.).

Bed Disputationsacten vare, foruden Hertugen, endnu to andre Udlændinge tilstæde, de Herrer Baron Taube og Borgenstjerna fra Sverrige, som rejste herigjennem for at møde den svenske Konge i Rom. Opponenterne vare mine Coalumni paa Borchs Collegium: Mag. Brorson og Decanerne Gudenrath og Kierulf. Disputatsen selv findes recenseret i: Kbh. lærde Efterretninger for 1784, No. 9, de litteraire fynske Progresser 3die Bind, No. 13, Göttinger Anzeigen 1784, No. 2, Kielsches Litteraturjournal, 1783, 5tes Stük, Meusels historiske Litteratur, 1784, 4tes Stük, Leipziger gelehrte Zeitungen, 1784, 65tes Stük *).

Uf de Smaaskrifter, som jeg i dette Aar udgav: Udskilligt i Anledning af Hr. Superintendent Ziehens Efterretning om en forestaaende Jordrevolution; Brev til en Bonde i Fyn, ic. kunde man have stillet Horoscopet for min fremtidige litteraire Virksomhed, da Folkeoplysning, Dvertro, Bondens Kaars Forbedring og danske Kjømpeviser bleve de Gemner, som jeg idelig og idelig kom tilbage til **).

---

*) "Disse Undersøgelser skaffede ham Undersæt hos Videnskabsmand, i Særdeleshed hos Suhm, der antog ham ved sit eget store Bibliothek." (S. Prof. Müllers Necrolog).

**) Ogsaa af et andet lille Skrift, som udkom i samme

Aaret 1785 er eet af de mærkværdigste Aar i mit Levnet, mærkværdigt derved, at jeg for Publicum opførte et for mig just ikke reputerligt Skuespil. Dette Skuespil bestod egentlig af 3 Acter. I den 1ste fik jeg en Trettesættelse i Consistorium. I den 2den kom jeg tilligemed Rentekammerfuldmægtig (siden Justitsraad) Nabye under Generalfiskalens Tiltale. I den 3die maatte vi, som Lovens og en god Ordens Overtrædere, anraabe det øverste Justitscollegiums Misfandhed, og supplicere til Kongen om, at Naade maatte gaae for Retten. Grunden til vor Udsærd maa uden Tvivl for en Deel søges i den Opinion, som fra Ministerii Forandring af, i April 1784, var begyndt at blive almindelig udbredt. Man stod i den Formening, at daværende Kronprints (vor nu regjerende Konge),

---

Aar: "Fyns Berømmelse af Sehested, skrevet 1671, udgivet paa ny af en Fynboe" kunde et saadant Horoscop stilles, da det, i Dedicationen til Hr. Jørgen L. Schydt paa Reisen i Norge, heder: "Imidlertid Du med Herr Nyberg snart paa Dovre-Alpernes Spidse aander den renere Æther, snart farer ned i Afgrunden blandt de sorte Bjergemand, og saaledes tiltager i Kundskab om Naturen, Mennesket og Fædrelandet, gjennemleder jeg forstøvede Pakker og ormstukne Follanter, og gaaer i Litteraturens Marker paa Jagt efter skimlede og ubekjendte Navne, Bogtitler og Aarstal."

Udg. Anm.

Grev Bernstorff og flere Medlemmer af Statsraadet yndede Publicitet og Skrivefrihed, og hylkede mere liberale Grundsætninger, end de, der herskede under det guldbergske Ministerium. At det virkelig forholdt sig saaledes, og at de struenseiske Skrivefrihedsideer aabenbare begyndte at gaae igjen, syntes adskillige Phoenomener paa den Tids litteraire Horizont at bekræfte. Men hvorvidt forresten deslige Regjeringsmaximer kan have havt nogen egentlig Indflydelse paa nærværende Sags Udfald, er mig gandske og aldeles uwitterligt. Dog — jeg taler her om Sagens Endelighed, og har endnu ikke berørt dens Ophav. Altsaa vil jeg nu begynde forfra.

Den, 1783, i det asiatiske Compagnie af Revisorerne opdagede Kasseangel gav, da Gjenstanden for Mange var af saa stor Vigtighed, Anledning til en Mængde tildeels bittere Stridskrifter. Af denne mercantile Tvistighed kan nærværende Sag ansees som en Gren. Dæværende Amtmand, Kammerherre F. Buchwald havde, under strengeste Incognito, ladet hos Schulz trykke "Brev fra Z til U," hvis Tendentz var: Forsvar for Compagniets Directeurer. Af disse var en af de vigtigste Conferentsraad Ryberg, hos hvis Søn min Ven Schydt var Informator. Da Brevet fra Z til U i Slutningen af Januar 1785, var udkommet,

fandt Justitsraad van Deurs, en af Revisorerne, sig deri fornærmet. I Anledning af hans Klage, af 3die Februar, lod Politimesteren, som da var Conferentsraad Fædder, Bogtrykker Schulz opkalde for Retten, og, da han enten ikke vilde eller ikke kunde nævne Forfatteren, det heller ikke ved at afhøre en Del andre Personer kunde udbringes, hvem det var, tilkjendte Politimesteren, den 5te Martii, Bogtrykkeren den paa Rescriptet af 20de Oct. 1773 sig grundende Mulct, 200 Rdr.

For Schulz, som dengang endnu kun var en Begynder i sin Kunst, var det en svær Sum at udrede. Nabye og jeg, som vare hans Bekjendtere og Venner fra hans Fødebye Odense af, toge Del i hans Bekymring. Nabye conciperede en Ansøgning for ham til Kongen om den idømte Mulct's Eftergivelse. Ansøgningen blev indgivet i Cancelliet; men dette fandt ikke, at Sagen kunde forestilles Kongen, da det stred imod Forordningen af 20 Febr. 1717. Det resolverede derfor, at det skulde have sit Forblivende ved Politimesterens Kjendelse.

Jeg udgav nu, d. 11te Martii, For Publikum (14 S. 8vo), og søgte at gjøre opmærksom paa Dommens Ulovlighed, da Politimesteren havde, som Hjemmel for sin Kjendelse, anført Rescriptet af 20 Oct. 1773, der blot handler om Aviser og Ugeblade, og her angik Quæstionen en Bog.

I denne Paastand troede jeg, og Mangfoldige med mig, at jeg havde den fuldkomneste Ret. Men jeg tog mig ikke i Agt for, at der var et Rescript af 27de Nov. 1773 (forbigaaet af Fogtman), hvori Bestemmelsen for Flyveblade udstrækkes til alle trykte Skrifter. Destoværre for mig nævnte han det ikke, og jeg kjendte ikke dets Existentz.

Efterat denne min Brochure "For Publikum" var udkommen, modtog jeg under 9de April en anonym Skrivelse (indsført under Bilag B.). Haanden var mig ubekjendt, og jeg veed til Dato ikke hvem Brevskriveren er. Af den satiriske Tone og vel vedligeholdte Ironi slutter jeg, at Forfatteren neppe kan have været nogen anden end Capitain A—. Brevskriverens Spaadom, at det Skridt, jeg havde gjort, vilde have ubehagelige Følger for mig, gik i Opfyldelse.

Politimesteren klagede i Cancelliet, og Cancelliet befalede, at jeg skulde have en Trettesættelse i Consistorium, den jeg fik d. 18de Junii.

Dog, dette var kun den 1ste Act. I den havde jeg scoptiseret over Politimesteren; men i den 2den fornærmede jeg Cancelliet. Til dette ubetænksomme Foretagende blev jeg, ventelig for en Del forledet af Aabye. Han forestilte mig nemlig, hvorledes han ved en sin Slægtning havde Udgang til en ung Mand ved Hoffet, der hørte til Kron-

printsens Omgivelser, og at denne Mand vilde i Nødsfald nok tage sig af os. Paa den Maade kom vor fameuse fælleds Brevverling, Breve fra N. til N. og fra N. til N., istand. Dette Skrifts anstødelige Indhold og den derved foranledigede fiscalske Action vil jeg her ikke opholde mig ved, da jeg 1791 lod alle Acterne i Sagen indføre i Lurdorphiana. Jeg tilføjer blot et Par Bionstændigheder. Da vi d. 14de Julii til Cancelliet havde indgivet den Ufbigt, som staaer aftrykt i Lurdorphiana S. 189—90, rejste jeg til Fyn for at besøge min Familie og min Forlovede. Under mit Ophold der fik jeg Breve fra to af mine Venner i Kjøbenhavn, af hvilke den ene mente, at Sagen ikke var saa farlig, og at vi nok paa en nogenledes skikkelig Maade vilde slippe derfra; den anden derimod saae Sagen fra en meget mørk Side, forestilte mig, hvor nødvendigt det var, ved en eller anden høj Belynder at søge at faae Generalfiscalens Brede formildet, og raadte mig, ikke at vende tilbage igjen til Kjøbenhavn, før Uvejret var ovre. Dette Raad kunde jeg ikke følge, dels fordi jeg ikke havde Permission at være borte fra Bibliotheket længere end et bestemt Antal Dage, og dels fordi jeg troede ikke at burde savnes, naar jeg af Fiscalen blev indstævnet for Retten. Jeg rejste derfor tilbage til Kjøbenhavn.

Den første Handling, jeg foretog efter min Ankomst, var, under 3die August, i Forening med Aabye til Cancelliet og Kongen at indgive de Ansøgninger om Ophævelsen af den mod os anlagte Fiscalsag, som staae i Lurdorphiana S. 220 og 223. Sagen trak sig i Langdrag, og endtes ikke aldeles decisiv, før imod Slutningen af September*). Uagtet jeg bestandig havde skjellig Grund til at nære de bedste Forhaabninger om et godt Udfald, tilbragde jeg dog August Maaned med en Slags Urolighed, især fordi Tomfru Clausen, hvem jeg, ved min Nærværelse i Odense, havde dulgt Alting for, nu havde faaet det at vide, og græmmede sig derover.

I Aaret 1786 deltog jeg i Oprettelsen af Selskabet for Efterslægten. Da min Virksomhed som Medlem af dette Selskab ikke har været af nogen

---

*) Sagens Gang og Udfald var: Begge Forfatterne indsendte under 14de Juli en Afbigt til Cancelliet; (aftrykt under Bilag C.) men Sagen gik sin Gang, og efter optagne Forhører bleve de af Generalfiskalen indstævnedes for Hof- og Stadsretten. De indgave under 3die August paa ny Ansøgninger til Kongen og Cancelliet om, at Sagen maatte bortfalde (afstrøgne sammesteds), og den 14de Sept. faldt en kongelig Resolution, ifølge hvilken det paa Cancelliets Forbøn tillodes, at den fiscalske Action maatte bortfalde.

Betydenhed, vilde jeg ikke have omtalt denne Omstændighed, hvis den ikke havde foranlediget det af mine litterair-historiske Skrifter, som jeg af alle bærer mest Forsjærlighed for — det om "menig Mand's Morstabslæsning i Danmark og Norge." Jeg var nemlig bleven valgt til Medlem af den Commission, der ifølge Selskabets Love skulde besørge Udgivningen af Skolebøger, Smaaskrifter, Sange og andre deslige Arbejder for Almuen, især saadanne, der kunde afhjælpe dens Trang til fornuftig Morstabs og uskadelig Tidsfordriv. Jeg henvendte da min Opmærksomhed til de Eventyrer og Kortvilligheder, som i ældre Tider, fra det 13de Aarhundrede af, har udgjort Publikum's Morstabs i alle Stænder, ikke blot i Norden men i hele Europa, men som i de tre sidste Aarhundreder ere nedsinkne til blot at være Tidsfordriv for Almuensmanden. Disse Bøger, mente jeg, har menige Mand fattet en saadan Godhed for, at den nødvendigvis slip paa dem. De maae altsaa ikke vristes, men loffes den af Hænderne, og det kan ikke ske, medmindre man har andre passende at give dem isteden, der maae have saa megen Lighed med de gamle som muligt. For nu at give dem, der muligen kunde føle Drift til at afhjælpe Almuens Trang i denne Henseende, en gavnlig Vejledning, begyndte jeg i Maanedsskriftet *Tria* for 1795 at

indrykke en Optegnelse over de hidtil gjængse Almueskrifter, der siden blev fortsat i Uargangene 1795 og 96, vel uden systematisk Orden, men dog som et Catalogue raisonné over et nordisk Bibliothèque bleue. Da jeg saae, at denne Samling hist og her fandt Bifald, og bemærkede, hvorledes denne Gren af Litteraturen af flere tydske Forfattere, især af Görres (i: "die deutschen Volksbücher, Heidelberg 1807), blev værdiset en saa høi Grad af Opmærksomhed, saa samlede disse Brudstykker sig efterhaanden til et fuldstændigt Helt, og udkom efter en omhyggeligere Bearbejdelse, som en ordentlig Bog i 1816*).

Aaret 1787 var gaaet bort for mig med at lægge og forkaste Planer, gjøre Beregninger og udtænke Muligheder, hvorledes et Foretagende kunde udføres, som af Alle maatte ansees for meget betænkeligt.

Sagen var: Jeg havde i endel Aar havt en hemmelig Kjærlighedsforstaaelse med den ovennævnte Jomfru Clausen, hvorpaa var fulgt en med hendes Families Samtykke beseglet offentlig Forlovelse, der nu ogsaa havde varet i nogle Aar. I de senere Aaringer af denne lange Tid var hun som

---

*) S. min Fortale til denne Bog S. XX. sgg.

Datter i Huset hos Kjøbmand Rüssing i Odense, der var gift med hendes Moders Søster.

Denne lange Forlovelse troede jeg og Andre, at der omsider burde gøres Ende paa, og jeg besluttede at holde Bryllup. Meget knappe Indkomster ved det kongelige *) og ved Suhms Bibliotheker, Decanetet ved Communitetet, og nogle uvisse Indtægter af litteraire Arbejder, det var Alt, hvad jeg, foruden Guds Forsyn, havde at gifte mig paa. Og dog, Gud være lovet! vovede jeg det.

Brylluppet stod d. 28de Maj 1788 i Rüssings Hus, og Bielsen blev forrettet af Præsten ved St. Knuds Kirke, Stiftsprovst Ancher. Bryllupsglæden forhøjedes ikke lidet ved de inderlig-venskabelige Bykønskninger, som indløbe fra Kjøbenhavn. Den ene trykte var i Bogtrykker Schulkes Navn forfattet af Prof. Rahbek, og havde til Titel: "En gammel-dags Kjæmpevis, Magister Nyerup og Tomfru Clausen tilskrevne paa deres Bryllupsdag." Da denne dejlige Sang er at læse i hans Skrifter, vil jeg her deraf blot anføre den første Strophe:

"Hr. Rasmus han sidder saa forrigfuld,
Til Fyn sig hans Tanker henvende.

---

*) Det var først i Aaret 1790 at Nyerup blev Secretair ved dette Bibliothek.

Didhen drog den Pige, Hr. Rasmus er huld ;

Ret aldrig forglemmer han hende.

Saa lover den Svend sin Jomfru.”

Den anden, ligeledes trykte, Gratulation var underskreven af 10 Dthiniensere, eller nogle da i Kjøbenhavn tilstedeværende Camerader, der paa samme Tid som jeg havde frekventeret Skolen i Odense, og indeholder et Slags delphisk Drakelsprog om den Hylding, som jeg engang af Landets Digttere skulde modtage, og som ved mit Studenterjubilæum 1826 paa den fuldkomneste Maade gik i Opfyldelse.

De to skrevne Lykønskninger vare fra Fru Schlegel og fra hendes Datter, hvis Brev endtes saaledes: ”De vil vist hver Dag i Deres Liv føle Dem lykkeligere, og De vil hver Dag med ny Varme takke Himlen, fordi den gav Dem en Pige, der i alt, hvad der kan kaldes elskværdigt, overgaaer de fleste af sit Køn” *).

I Aaret 1790 blev jeg Redacteur af de paa Brødrene Berlings Forlag udkommende lærde Efterretninger, hvortil jeg, først under Kierulfs og siden under Ribers Redaction, havde leveret nogle

---

*) Saaledes taler ogsaa Rahbek om hende i ovennævnte Bise, og kalder hende ”de sjenste Jomfruers Smykke.”

Bidrag. Min Redactionstid begynder med No. 15, da Riber dengang flyttede fra Byen ud til Blaa-gaard, hvor han var bleven Lærer ved det der oprettede Skoleholderseminarium.

Jeg forestod dette Blads Udgivelse ialt i 13 Aar, nemlig i tvende Perioder: først fra 1790 til 97, siden fra 1800 til 1804, alt inclusive. I de tvende Aaringer, 1798 og 99, bestyrede des Udgivelse af den, formedelst sin i Aargangen 1797, No. 20-24, indførte Recension af Birkners Bog om Skrivefriheden, affatte Udsættor Collet.

I den førstnævnte Periode, 1790-97, var bemeldte Hverv forbunden med ikke liden Risiko. Det var de mest critiske Tider af den franske Revolution, da de Uroligheder, som herskede i den politiske Verden, gik derfra over i Skrifter, og aabenbarede sig i Uttringer, som de Mægtthavende fandt strafværdige og som Domstolene revsede. Her var det store saa saare betænkkelige Spørgsmaal: Hvorledes skal de Recensioner være beskafne, som frelst Samvittighed, og uden at gjøre sig selv, sin Kone og sine Børn ulykkelige, kan optage i Bladet? Naar man angriber Dogmatik og symboliske Bøger, angriber man saa Bibelen? Naar man dadler nogle af Regjeringsmændenes Foranstaltninger, dadler man saa Regjeringen selv? Ungaaende deslige Puncter svævede man i den pin-

ligste Forlegenhed. Aldrig har der i Danmark her-
 sket større Uvished om, hvad man torde eller ikke
 torde skrive, end i dette Tidrum, der omsider
 paa en Maade endtes med Forordningen af 27de
 Sept. 1799. Vel skrev Falsen (i Festen i Bal-
 hal 1790): "Her Tankens Uttring er, som selve
 Tanken, fri", og hos Abrahamson heder det (i
 hans Bedømmelse af Kiegels's Kjøbenhavns Skil-
 derie i lærde Efterretn. 1790, S. 777): "Dette
 Skrift er et varigt Monument for den uskatterlige
 Skrivefrihed, vi nyde, da her paaankes Føjl og
 Misbrug, dem man for tyve Aar siden neppe havde
 hvistet om i det fortroligste Bønnelaug." Men
 ikke destomindre vare Straffe for Skrivefrihedens
 Misbrug hyppige, og Birckner, i Subscriptions-
 planen til hans ypperlige Verk om Trykkesfriheden,
 siger medrette: "Den gode og redelige Forfatter
 kan ikke med Sikkerhed bruge Trykkesfriheden, saa-
 længe Lovene, der skulde bestemme denne Friheds
 Brug, endnu hvile paa vaklende og ubestemte
 Grundfætninger."

Det var derfor med al Føje, at man fra flere
 Kanter tilraabte mig: *incedis per ignes supposi-
 tos cineri doloso*. At jeg ikke heller stedsse brugde
 den af Lars Smith i hine Dage anpriste *Con-
 duite*, skjønes af de Udvarseler, som jeg 1793

fik af min Ven Rahbek, og 1797 af min Belynder Suhm.

I Anledning af den i Lærde Esterr. 1793, No. 28 indførte Bedømmelse af "Gedanken eines norwegischen Officiers (Mansbachs) über patriotische Gedanken eines Dänen" tilskrev Rahbek mig 3 Breve, som jeg endnu har liggende for mig. Han bebrejder mig i dem, paa den mest venfskabelige og fkaanende Maade, min Mangel paa Klogskab og Forsigtighed, viser Forskjellen imellem den rette Brug af Skrivefriheden og sammes Misbrug, lærer at betragte Dagens Begivenheder og Flyveskrifter fra Synspuncter, jeg aldrig havde drømt om; som det da var naturligt, at han, som havde vidtudstrakte Connexioner, og som kjendte det Underste af Kortet, maatte have andre og rigtigere Anskuelsesmaader end jeg, hvis Dmgangskreds dengang, som endnu, var saa yderlig indskrænket. Til den saa livagtige og mesterlige Skildring af Trykkefrihedens Kaar i hine stridbare Dage, som Hayes i Rahbeks Erindringer af sit Liv, Ildie Del, kan disse Breve ansees som Sidestykke.

Suhms Brev til mig af 1797 har jeg ladet lithographere og indføre i Magazin for Rejseiagttagelser, I, 429. Anledningen dertil var den ovennævnte Collettske Recension over Birkners Bog om Trykkefriheden. Suhm skrev:

"Jeg vil herved advare Ham, at være forsigtig og klog; thi der trækker et Uvejr op over Skribenter og Redacteurer" o. s. v.

Uvejret, som træk op, traf blot Recensenten, Collet. At jeg, som var Redacteur, blev skaanet, har jeg til Dato ikke erfaret Grunden til.

To Aar senere svævede atter en Fare af samme Art over mit Hoved, der saae saa meget des betænkeligere ud, da det angik mig som Forfatter eller Udgiiver af en Bog, og ikke som Redacteur af et Ugeblad. Mere om denne min nye Presseforbrydelse under 1799.

Aaret 1797 er derved et af de mærkeligste i min Biographie, at jeg da var saa heldig at kunne flytte ind i Provsteboligen paa Regentsen. Første Gang jeg fik Bopæl paa denne Stiftelse, kom jeg derind som Alumnus, nogle Aar efter som Decanus, denne Gang som Provst. Dog blev jeg for det første kun interimistisk ansat som Vicarius for Prof. Baggesen, der Aaret i Forvejen var bleven udnævnt til denne Post i Gamborgs Sted, og derved bleven mig foretrukket, skjøndt jeg var ældste Decanus. Som Surrogat for Provsteembedet blev mig da tildelt Opsygn ved Communitetets Archiv med 200 Rd. *), og jeg blev tillige udnævnt til overor-

*) Fra dette Archivariembede blev jeg entlediget 1814, da jeg opnaaede Provstegagen. Forf. Anm.

dentlig Professor i Litterairhistorien ved Universitet *). Baggesen forrettede Embedet, indtil han i Marts Maaned 1797 rejste udenlands. Da blev jeg beskikket til at fungere paa hans Begne, saalænge hans Udenlandsrejse varede. Han kom hjem igjen i Eстераaret 1799, og tiltraadte paa ny sine Provsteforretninger, men rejste igjen udenlands i August 1800. Jeg blev da atter hans Vicarius, og, da han i 1802 blev entlediget, constitueret Provst; men opnaede dog ikke at blive virkelig Provst med den reglementerede Gage paa 500 Rdl. før i Aaret 1814.

At jeg har været heldig nok til, i det Hele at opnaae mine Foresattes, det theologiske Facultets, Tilfredshed med min Embedsførelse paa denne Post, er jeg saa dristig at torde smigre mig med, da jeg i den lange Tid har saavel af Facultetet som af hvert dets enkelte Medlem isærdeleshed oppebaaret mangfoldige Prøver af Godhed og Yndest.

Det mig anbetroede Dpsyn med Studenterne paa Regentsen har jeg skilt mig saaledes ved og udført med saadant Maadehold, at disse fra Tid

---

*) Det var ogsaa i Aaret 1796 at Nyerup, formedelst Prof. Ehleris Svagelighed, blev ham adjungeret og udnævnt til succederende Universitetsbibliothekar.
Udg. Anm.

til Tid have lønnet mig med Bevis paa Velvillie og Hengivenhed.

Ogsaa er der i det Tidsrum, hvori jeg har forestaaet Provsteembedet, foresaldet Udskilligt, som ikke kan have været Regentsianerne ubehageligt; f. Ex.

- 1) at Directionen (o: det theologiske Facultet) har maget det saa, at der gaaer Vandrende fra Emdrupsøen lige ind i Regentsgaarden, istedenfor at denne Stiftelse hidtil havde maattet behjælpe sig med Spildevandet fra Nabo-gaarden (jævnf. min Haandbog for Regentsianere, S. 11-13).
- 2) at Facultetet har tilladt, at Regentsporten, Vinter og Sommer, staaer aaben indtil Klofken 12, istedenfor at den forhen luktes Klofken 11. (Ifølge Universitetsfundatsen af 1732 luktes Porten dengang om Vinteren Kl. 9, om Sommeren Kl. 10).
- 3) Uhret, der, ifølge Haandbogen S. 13-14, blot slog Kvartererne, slaaer nu ogsaa Fuldslag.
- 4) Den ved Regentsgaarden liggende lille Have, som tilhører Provsten, har jeg overladt Alumnernerne Brug af i min Embedstid.
- 5) Jeg udgav 1809, Haandbog for Regentsianere,

og et Exemplar deraf blev gratis uddelt paa ethvert Kammer paa Stiftelsen *).

Til Beviserne for, at Alummer har erkjendt mine Bestræbelser for Stiftelsens Tary, regner jeg især følgende:

---

*) De Omstændigheder, Forf. her anfører, vilde vist ikke have været ene tilstrækkelige til at bevirke den udmærkede Hengivenhed, Regentianerne, saavelsom de Studerende i Almindelighed, bare for ham. Den havde en langt dybere Grund, end hans Besædenhed tillod ham at ahne. Hans simple, fordringsløse Adfærd, hans rene og varme Jver for Videnskabeligheds Fremme, som for Alt, hvad han ansaae for ret og godt, i Forening med hans utrættelige Flid, samvittighedsfulde Pligtopfyldelse og exemplariske Wandel; men endnu mere: den hjærlige Omhu, hvormed han tog sig af deres Unliggender, og usfortrøden gik ind i Detaillen af deres Duffer og Fornødenheder, den vennehulde, liberale Tone, som fandt Sted i hans Omgang med dem, uden at derfor Værdigheden tilfidesattes, den faderlige Velvillie, som viste sig i enhver af hans Foranstaltninger, Raad, Advarsler, Opmuntringer, saa at det stedse var tydeligt, at det kun var deres eget Bedste, han havde for Dine — hans hele humane Tænke- og Handlemaade tilligemed hans øvrige, selv i sine Abnormiteter elskværdige, Individualitet var det, som med uimodstaaelig Magt virkede paa de unge Gemytter, ligesom i Almindelighed paa Enhver den, der kom i nærmere Berørelse med ham.

Udg. Anm.

I Aaret 1818, d. 28de Mai, som var min 30 Aars-Bryllupsdag, blev fra Alumnerne ved trende af dem mig overleveret en Sølvschocoladekande med denne Indskrift:

Erasmø Nyerup

Grati animi testis, sinceri pignus amoris,

Qvod jussit pietas, qvod dare svasit amor.

IV Cal. Jun. MDCCCXVIII.

Alumni domus Regiæ *).

Da jeg i Aaret 1821 om Sommeren fik Kongelig Understøttelse til at kunne gjøre en Sundhedsrejse til Tydskland, blev, Aftenen før min Afreise, af Regentsianerne sjungen den af da værende Alumnus, nu Candidat, C. Winther forfattede Sang, som staaer aftrykt i "Høsts Politik og Historie" 4de Bind, S. 380; og, da jeg kom tilbage, mod-

---

*) Denne Inscription, tilligemed Prof. Nyerups latinske Taksigelse til Giverne, (som her i Bogen findes aftrykt under Bilag D) blev indført i: "Søndagsblad for Videnskab og Kunst", 1818. No. 11, med tilføiet Bemærkning af Udgiveren, Dr. J. K. Høst: "Hver som kjender den i alle Forhold ypperlige Mand's mangfoldige Fortjenester, baade som Stribent af Videnskaberne selv, og som Bibliothekar af disses Dyrkere — men hvo kjender dem ikke? — vil med Glæde erfare dette rørende Bevis paa en taknemmelig Hengivenhed, der maaskee ikke mindre hædrer Dem, som vise den, end Ham, som den vises." Udg. Anm.

toges jeg af dem med den Velkomstsang, der er indført i bemeldte Heftekrift, 5te Bind, S. 64. Sangens Forfatter er mig til Dato ubekjendt*).

Hvorledes Stiftelsens Alumni i Aaret 1826 paa saa overraskende en Maade bidroge til Forskjønnelse af mit Studenterjubilæum, derom mere paa sit Sted**).

Til Aaret 1797 hører Stiftelsen af et litterairt Samsfund, som nu har blomstret over i 30 Aar, har talt de ypperste kjøbenhavnske Lærde iblandt sine Medlemmer, og ved udgivne Arbejder udbredet Lys over mange Videnskaber. Det er det skandinaviske Litteraturselskab, hvortil Høst, Baggesen, Pram og jeg vare de første Dphavs-mænd. Spiren til Selskabet lagdes i October Maaned 1796. Jeg gjemmer endnu det Quartblad, hvorpaa Baggesen i min Stue paa Wandkunsten, hvor jeg dengang boede, har skreven de 8 Mænds Nav-

---

*) Begge disse Sange ere aftrykte under Bilag E.
Udg. Anm.

**) "Ved flere Lejligheder, saasom ved Regentsens Jubilæum, affang Stiftelsens Alumner Sange til hans Døde, og i de sidste Aar af hans Liv var hans Fødselsdag en Festsdag for dem alle, der feiredes ved Illumination i Gaarden og ved Sange til deres Provst." (Necrolog. i Litteraturtidend.) Noogle af disse findes aftrykte under Bilag F.

Udg. Anm.

ne, som vi bleve enige om, først at indbyde til at constituere dette Selskab. Disse vare: Brødrene N. og P. Uildgaard, Abrahamson, Hauch, Kjerulf, Malling, Minter, Sander; og de modtog Alle Indbydelsen. Selskabets Antal vorede derpaa med saadan Hurtighed, at det den 26de Februar 1797 bestod af 25 Medlemmer, som havde fordelt sig i efterfølgende 4 Classer:

- 1) den historiske: J. Bloch, Eggers, Høst, Kjerulf, Minter, Nyerup, Suhm, F. Thaarup.
- 2) den philosophiske: Gamborg, Malling, Moldenhawer, Rosenstand-Goiske, Schlegel.
- 3) den physiske: P. Uildgaard, Bugge, Hauch, Herholdt, Wad, Viborg.
- 4) den æsthetiske: N. Uildgaard, Abrahamson, Baggesen, Pram, Sander, Th. Thaarup.

Dog — her er ikke Stedet at skrive dette Selskabs Historie, hvis tilsigtede Formaal døde i Fødselen, og hvis Bestræbelser Politikens Dæmon lagde uovervindelige Hindringer i Vejen. Man kan sige, at det gik med Selskabet som med Manden, der vilde gjøre Guld, men isteden derfor opfandt Porcellain.

Den Idee, som laae til Grund for Selskabets Stiftelse, og i Forerindringen foran det første, i Aaret 1797 udkomne, Hæfte af Skandinavisk Museum udtrykkes ved den Hensigt: "at arbejde

for Skandinaviens Sprog og Litteratur's nøjere Forening og Ubredelse", var forresten dengang ikke nye. Den var allerede begyndt at realiseres i det af Høft, i Forbindelse med Guldberg og Haste, i Aaret 1796 udgivne Maanedsskrift *Nordia*, hvis Tendent's, ifølge Subscriptionsplanen (s. lærde Esterr. No. 3), var, at fremme en nøje litterarisk Forening imellem Svenske og Danske, en Sag, som man haabede, den ny politiske Forening vilde kunne bidrage til (jvf. l. Esterr. 1795 No. 9).

I Decenniets første Aar var der ogsaa tænkt paa et Forsøg til samme Djemed's Opnaaelse, men som ganske og aldeles mislykkedes. I en, i lærde Esterr. 1791 No. 34, aftrykt Subscriptionsplan, hvorved Hr. E. Hvid Bøgh anmeldte et Kvartals-skrift under Titel af "Bibliothek for det Nyttige og Interessante", heder det blandt andet: "Meget besynderligt er det stedsse forekommet mig, at man i Danmark kjender saa lidt til den svenske Litteratur, og i Sverrig næsten ligesaa lidt til den danske. Begge disse Nationer ere dog i flere Henseender saa nær forenede, og tale næsten det samme Sprog; og begge eje Skatte fra Videnskabernes Rige, som de upaatvivlelig, burde dele. — Ved hvert Kvartal tilføjes en kort Udsigt over den svenske Litteratur for samme Kvartal; og paa Omslaget vil efterhaanden findes en kort Anmeldelse af de læseværdigste danske

Skrifter for de svenske Læsere, der ikke allerede maatte kjende dem. — Staternes Historie deri skrives af Landraad Manderfeldt' o. s. v.

I Overeensstemmelse med Annoncen i denne Subscriptionsplan heder det ogsaa i de svenske "Allmänna Tidningar" for 1791, No. 16: "Landraad Manderfeldt i Kjøbenhavn arbejder i Forening med flere der værende Lærde, og deriblandt med en Suhm, paa et periodisk Verk, som skal stifte en nøjere Forbindelse imellem den svenske og danske Litteratur" (cf. lærde Esterr. 1791, No. 5, S. 76).

Det projecterede Foretagende havde, som alt er erindret, ingen Fremgang, og det bebudede Kvartalskrift kom ikke ud. Det kunde man ogsaa have spaaet forud, naar man kjendte Duumviratets litteraire Færd, hvorom Enhver, som har Lyst dertil, kan komme til Kundskab ved at læse P r a m s Brev til Professor Lidbek i Lund, af 16de August 1791, der staaer aftrykt i mit, 1805 udkomne, Magazin for Rejseagttagelser, 4de Bind *).

---

*) Med det i ovennævnte Brev omtalte Skamkrift imod Bibliotheksecretair Nyerup havde det saadan Sammenhæng: Nyerup havde i l. Est. dadlet den lovtalende Tone, hvori et af Statsraad Manderfeldt udgivet Skrift om "falsk Politik" var blevet anmeldt i Adresseavisen, og senere ligeledes den pralende Tone, hvori samme Forsøgs Forbindelse med

Aaret 1799 var et for Bogskrivere, Bogtryk-
 fere og Boghandlere i højeste Maade uheldsvangert
 Aar. Bruun og Hejberg landsforvistes, Schubothe
 og Sejdelin maatte udrede svære Pengemulcter; og
 dels virkelige dels formeentlige Misbrug af den siden
 Aar 1784 forundte Skrivefrihed bleve saa hyppige,
 at det i Introitus af Forordningen af 27 Sept.
 1799, der nærmere forklarer og bestemmer Trykke-
 frihedens Grændser, heder saaledes: "Vi erfare
 med yderste Mishag, at vore Lovgivninger angaa-
 ende Trykkefriheden uden Dphør overtrædes, og at
 nogle ildefindede Personer med strafværdig Frækhed
 dagligen antaste og forhaane Alt hvad der i ethvert
 Borgersamfund er helligt og agtbart, samt jævnligen
 udbrede falske Forestillinger, og søge at forplante
 vrangte Meninger om de for Mennesket og Borge-
 ren vigtigste Gjenstande."

Harde i hine Dage Gjæringen i Skriftriget
 ikke været saa stærk, Gemytterne ikke saa exalterede,
 og havde Rama-Skriget over Skribenternes Fræk-
 hed ikke lydt fra alle Kanter, saa kunde et Skrift,
 jeg fik færdigt fra Pressen, have listet sig ud i

---

de største danske Lærde anmeldtes i et svensk Tids-
 blad. Dette gav Anledning til en litterair Feide,
 hvori der, fra Modstandernes Side, brugtes de
 haardeste Udtryk. Hertil er det Pram sigter.

Udg. Anm.

Publicum uden allermindste Opfigt. Der var i *Suhmiana* — saaledes hed Bogen — hverken Udfald mod Politie eller Cancellie, hverken Angreb paa Personer eller Religioner, den indeholdt hverken Ironi eller Persiflage, men var simpliciter, som det heber paa Titelen, en Eftersamling af Suhms, for en Del tilforn utrykte, Smaaskrifter, udgiven efter hans Død.

Dette Appendix — denne Samling af alskens Smaastykker, hvoraf en Del vel fortjente at belægges med det af Seidelin brugte Ord "Rageri," kunde Ejerne af de 15 første Bind sat hen i deres Hylde, uden derved at tænke videre, end at completere deres Svite.

Det skete saa, og i Publicum drømte Ingen om, at der var Uraad paafærde, og at jeg fik Udseende af at have indsmuglet politisk Contrebande. Det var heller aldrig rundet mig i Tanker. Men, da levede den mægtige Mand, Generalprocureur Christian Colbjørnsen, en Elsker af Bondesfrihed — som Gud vil lønne ham for — men Hader af Trykkesfrihed — som Gud maa ham forlade. Han stødte, ved at blade i "*Suhmiana*," paa et Stykke, som han fandt i høj Grad formasteligt, og dets Publication en stor Forbrydelse. Det er de Blade, som under Titel af "Udkast til en ny Regjeringsform" staae S. 179 — 86. Stykket er No. 4 i Bindet,

og jeg anmærkede i en Forerindring, at det, ligesom de tre næstforegaaende Nummere, (1, Brevet til Kongen. 2, Rothe til Folket og til Suhm. 3, Suhm: til mine Landsmænd og Medborgere.) var en Følge af den Gjæring, som i hine struenske revolutionaire Dage havde bemestret sig alle Gemytter. "Det afgiver" — søiede jeg til — "et ikke uvigtigt Bidrag til sal. Suhms politiske Meningers Historie." Men fra denne uskyldige, historiske og biographiske Synspunct tillod Colbjørnsens Forighed ham ikke at ansee Sagen. Efter hans Formening kunde Udgifveren af slige Papirer nok fortjene at sidde paa Christiansø eller Munkholm. At han havde yttret en saadan Mening var for mig en meget betænkelig Omstændighed, da jeg ret godt vidste, at han var en Mand, der kunde gjøre sine Meninger gjældende. Nu var det mit Held, at jeg havde saa god en Ven som Schlegel. Han var yndet af Colbjørnsen, og han *) talte min Sag med saadant Held, at Mandens Hidfighed lagde sig, og, efterat have afgivet den Erklæring: "hvordunde jeg havde handlet i mit Hjertes Enfoldighed uden at ahne det mindste Dndt," slap jeg for videre Tiltale. Naar jeg nu, saa lang Tid efter,

---

*) tilligemed Conferentsraad Moldenhawer (S. Necrolog. i Litteraturtid.).

med foldt Blod overvejer Sagen, begriber jeg endnu ikke, hvorfor den i saa høj Grad kunde opvække Generalprocureurens Dpmærksomhed.

Jeg bør ikke undlade, i denne Anledning, at rette et Par Ytringer, dette Suhmske Udkast angaaende, af Doctor G. L. Baden i hans i Dtsk Archiv for 1824, 2det Bind, S. 193 — 235 indførte Bemærkninger over Doctor J. K. Høsts "Grev Struensee og hans Ministerium." Her siger Baden S. 218: "Hvoraf veed Forfatteren, hvad han om Suhms Plan fortæller i Noten 501? Jeg tør paaftaae, at paa Sligt aldrig er tænkt, og allermindst af Guldberg, som med Liv og Sjæl altid forsvarede vor hævede Regjeringsform" o. s. v. Men dette er aldeles en Misforstaaelse af Høsts Ord l. c. Disse lyde saaledes: "Den 15de Januar (1772) sagde En til Suhm, der af Guldberg allerede vidste Noget derom, at sidst i Ugen skulde et Anslag udføres, men at man, for Sikkerhed i Fremtiden, maatte indskrænke Regjeringsformen, hvorfor han bad Suhm skrive en Plan." Her tales jo ikke et Ord om, at Guldberg havde tænkt paa en saadan Plan. Det heder: En (Nvidam) sagde til Suhm — — og han (ikke Guldberg, men bemeldte Nvidam) bad Suhm skrive en Plan*).

*) Denne Nvidam, som Høst ikke her nævner, men i den tydske Udgave (2ter Th. S. 186.), var da væ-

Tæt ovenpaa Badens ovenansførte Ord lægger han til: "Men jeg veed nok, at dette brugtes til Undskyldning, da man havde vovet i Trykken at publicere denne Plan," uden at det er muligt at skjønne, hvad han forstaaer ved sit dette.

Ogsaa i Aaret 1800 havde jeg nogen Anføgtning af mit Bogmageri, saa jeg har al Anledning til at sande, hvad der staaer i Epigrammet:

"Bil Du undgaae Had og Klaffer,
Saa vær taus som Langulaffer."

Det som denne gang var i vejen, bestod i en Yttring i min da udfomne, ellers med almindeligt Bifald optagne, "Beskrivelse af Kjøbenhavn," S. 296, hvor jeg anmærker, at der blandt Professores ordinarii ingen var i Naturhistorie, ingen i Physik, ingen i Deconomie, ingen i Cameralvidenskaberne, ingen i Æsthetik, ingen i de nordiske Antiquiteter. "Derimod har Theologien, der gjerne kunde være en Underafdeling af Historien — som Kundskab om den menneskelige Aands Forvildelser — den har 4, siger og skriver fire Lærestole." Med

---

rende Commandeur i Sæetaten, F. M. Krabbe, der døde som Gehejmeraad 1796. Den badenske Sentents: "Jeg tør paa staae, at paa Eligt aldrig er tænkt," maa man idetviivl fortolke saaledes: "Eligt har jeg aldrig hørt, ser jeg læser det her i Bogen." Forf. Anm.

denne Parenthes stødte jeg mine Foresatte, Bibliothekaren, Professor Theologicæ Moldenhawer, og Bibliothekchefen, den religiøse Grev Caj Reventlow, for Hovedet.

I dette og de fire følgende Aaringer havde jeg igjen Redactionen af de "lærde Efterretninger." Det var et i Litteraturen roligt Qvingvennium, uden litteraire Processer, fiske Actioner, Bogconfiscationer, Pengebøder, Straf paa Vand og Brød, og hvad videre der tilforn hørte til Dagens Orden, indtil Forordningen af 27 Septb. 1799 saa nøje aspælede Trykkesfrihedens Grændser, at Ingen lettelig kunde tage fejl deraf.

Da disse fem Aar vare omme, forlod jeg imidlertid denne Post, og det af mere end een Aarsag. For det første kunde jeg ikke dølge for mig selv, at i det 19de Aarhundrede en ny Generation af herlige Litteratorer var opstaaet, hvis Producters Værd og Vigtighed gif over det 18de Aarhundredes Konstdommeres Horizont; som det da er i sin naturlige Orden, at en ny Slægt fortrænger den gamle. Hertil kom endnu den Omstændighed, at jeg havde Vanskelighed med at faae Nogen til at recensere. Efter Forordn. af 27 Sept. 1799 skulde enhver Recensent navngive sig. Det var der Udskillige, som ikke skjøttede om, af let begribelige Grunde. Denne Ulejlighed ønskede jeg at afhjælp,

og ansøgte i Cancelliet om, at det maatte tillades mig at indføre anonyme Recensioner, imod at jeg var ansvarlig for sammes Indhold. Ansøgningen blev afflaaet, som jeg ikke forundrer mig over. Min Efterfølger ved Redactionen, Hr. Professor P. C. Müller, fik snart dette Prærogativ udvirket for sin Redactionstid; og Litteraturens gode Genius vil nok vaage over, at Anonymitet ikke for Fremtiden bliver denne Tidende berøvet.

Ligesom jeg herefter, naar jeg taler om Oldsager, agter at anføre som en min store Merite, at jeg søgte at blive entlediget fra Secretariatet i den antiquariske Commission, og at faae i mit Sted antaget Cancellieraad Thomsen, der med saa overordentlig Flid og Held varetager hvad dertil hører, saaledes har det geraadet Litteraturen til usigelig Nytte, at jeg her resignerte min Redacteurpost, og bidrog til, at Landets fornemste kritiske Tribunal anfortroedes til Professor Müller, som, foruden sine egne og andres ypperlige Recensioner, tillige til Bladet leverer de mesterlige Nekrologer.

Hvor lykkelig jeg end maa prise mig, at saa mange af mine Dnsker ere blevne opfyldte, saa mange Planer udførte og saa mangt et vidt udsat Maal opnaaet, har dog ingen af mine Idrætter i Livet havt den isjnefaldende Fremgang, som mit Forslag at oprette et Museum for nordiske Oldsager.

Ideen om mobile Oldsagers Opbevaring i et eget Locale, og Fredlysnings over dem, som ikke vare til at flytte, var forresten ikke original; den skyldes dels Sjeborgs Nidkjerhed for sine svenske Antiquiteter, dels Lenoirs Musée des monumens Français. Min Fortjeneste er blot, at jeg i Danmark fremstod som Ordfører for en god Sag *).

---

*) Det var i min "Skildring af Danmark og Norge i ældre og nyere Tider," 4de Bind, som udkom 1806. Fortalen dertil bestaaer af Fortællingen om en antiquarisk Rejse i Fyn, der indeholdt Yttringer, dem Biskop Hansen tildels berigtigede i en Skrivelse til mig, som jeg anførte i Dagen for 1806, No. 105. Forf. Anm.

Skriftet, der ogsaa har den specielle Titel: "Oversyn over Fædrenelandets Mindesmærker fra Oldtiden, saaledes som samme kan tænkes opstillede i et tilkommende National-Museum," er dediceret til "den kongelige Commission angaaende Oprettelsen af et Museum for Naturvidenskaberne" som et Forslag til et Museum for danske Antiquiteter. "Som Bestuelsen, siger Forf., af Naturens i Naturalmuseet opbevarede utallige og uvurdeerlige Skatte vil være det mest lærerige og paa den allerbehageligste Maade undervisende Syn, saaledes vilde ogsaa hver Fædrenelandets Mand, der, i dette Asyl for de ellers alt mere og mere forsvindende gamle nationale Mindesmærker, fra Gal til Gal kunde studere den successive Fremgang i Nationens Cultur og Begreber, Sæder og Skikke, derved føle den mest levende Interesse; og den seneste Efterlæggt skulde

Saa fast jeg forresten end var overbevist om, at det var en god Sag, jeg havde at føre, maa jeg dog tilstaae, at jeg kun ansaae Projectet for et *pium desiderium* — et *Ønske*, hvis Virkeliggjørelse i det højeste var at vente i det Mercierske Aar 2440. Hvor overrasket maatte jeg altsaa blive, da det viste sig, at jeg havde berørt en Stræng, som gav Gjenklang i alle Dannemænds Hjerter, at en almindelig Enthusiasmus var bleven vakt for Fædrenelandets Antiquiteter, og at en liden Samling af Tordenkiler, Stenknive og Rimstave alt mere og mere udvidedes til et saadant Nationalmuseum, som er skizzert i den prophetiske Vision i Kjøbenhavns Skilderie for 1807 No. 28*).

Dette Instituts overordentlig heldige Fremgang kan man vel skridtvæis følge ved at eftersee de fra

---

velsigne de Herrer, hvis Raad og Forestilling hos Hans Kongelige Majestæt udvirkede, at et saadant Tempel for Levningerne af Fortidens Aand og Sprog, Kunst og Kraft blev reist, der forøgede Antallet af de mange stolte videnskabelige Instituter, som hævde Christian den syvendes Tidsalder."

Udg. Anm.

*) Under Titel: "Fragmenter af en Rejse til Kjøbenhavn i Aaret 1837." I det 2det Brev er paa Merciersk Maade forestillet, hvorledes til den Tid "det danske Nationalmuseum" vil see ud. S. Bilag G.

Udg. Anm.

Lid til Lid i Dagbladene, "Kjøbenhavns Skilberie" og "Dagen," og siden i "antiquariske Annaler" desangaaende indrykkede Anmeldelser; men dog maa det være mig tilladt at nævne her nogle af de Hæderzmænd, hvis, allerede 1806 og i Begyndelsen af 1807, indsendte Bidrag til Museet og skriftlige Uttringer vare mig Borgen for, at min Tale om Bærdien af vore Mindesmærker ikke havde været som en Røst i Ørken.

I Spidsen af disse det nordiske archæologiske Studiums Befordrere staaer Provst Schade i Nykjøbing paa Mors. Hans Forsendinger af Oldsager toge allerede deres Begyndelse i Efteraaret 1806. Han skrev mig til under 14de October: "Det kan ikke andet end inderlig røre enhver tænkende dansk Mand, af de historisk-statistiske Skildringer, 4de Bind, at erfare vore Oldsagers uheldige Skjebne. Sid der dog snart maatte, efter Deres Plan, tænkes paa at indrette et Nationalmuseum!" og under 10de Jan. 1807: "Da De har skjenket til Universitetsbibliotheket de Oldsager, jeg tilsendte Dem, har De dermed vist hen til det Alter, hvorpaa Patrioten, som besidder nordiske Oldsager, indtil videre bør offre. Jeg følger dette Bink. Med første Skibslejlighed til Foraaret gi-

ver jeg mig den Frihed at anbefale Dem Resten af mine Oldsager" *).

Den 12te Februar 1808 udsatte Grev Danneskjold en Præmie paa 100 Rdr. for en antiqvarisk Beskrivelse over Samsø. (S. Dagen og lærde Esterr.)

Pastor Paludan til Fanøfjord, der i mange Aar arbejdede paa den af Sønnen siden udgivne Beskrivelse over Nøen, tog sig ogsaa meget af det antiqvariske Studium, og hans Indflydelse hos Kammerjunker de la Calmette har man at takke for, at den Calmetteske Samling af Oldsager ogsaa kom til Universitetsbibliotheket (jvf. Dagen 1807, No. 101). Under 18de Februar skriver han: "Det har uudsigelig fornøjet mig, at De har lagt Grund til et Nationalmuseum. Men veed De hvad? Skriv en indbydende Opfordring til alle Danske og Norske, Slesvigere og Holstenere om Bidrag dertil! Viis den Vej til Hæder derved aabnes. Jeg troer, at der vil indkomme Meget."

Dette venstabelige Raad fulgte jeg, og lod under 12te Martii trykke paa et Octavblad den gratis uddelte "Anmodning til Ejere af nordiske

---

*) Man finder de af Hr. Provst Schade skænkede Oldsager stukne i Kobber i hans "Beskrivelse over Den Mors," Naalborg 1811.   Forf. Anm.

Oldsager," som siden blev indrykket i Dagen No. 45, og i Conversationslexiconnet S. 306 (jvf. Kjøbenh. Skilderie No. 39) *).

Den 14de Martii blev Antiquitetsamlingen forøget med nogle Kjøbbarheder dels af Guld, dels af Sølv. De bleve skænkede af Grev J. G. Moltke, paa hvis Gods Bregentved de vare fundne (See Dagen, No. 45).

Under 7de April skrev Biskop Birch fra Aarhus: "Meget har jeg glædet mig over den heldige Idee med Samlingen af nordiske Oldsager, og over de villige Bidrag, hvormed man forøger denne Samling. Paa denne Maade vil Meget reddes fra Undergang, og Oldgranskeren finde det interessant, at see paa eet Sted flere Gjenstande, som ellers adspredt maatte søges, og maaskee aldrig kom for hans Dine, naar de gjemmes hos Private, efter hvis Død enkelte Stykker alt for let forkomme. Min Samling af nordiske Oldsager er ikke ubetydelig, da den bestaaer af henimod 200 Stykker," ic.

Under 14de Mai modtog jeg med Fodposten fra Conferentsraad Jacobi følgende Skrivelse: "Vor herlige Suhm har i Danmarks Historie VIII Tome, p. 470, i Noten omtalt et i min Eje væ-

---

*) Findes aftrykt under Bilag H.

rende Belte. Hvad han har tænkt ved et "Mun-
 kekammer paa Fredensborg," veed jeg ikke. Mig
 er det nok, at et saa gammelt Stykke har tildra-
 get sig en Suhms og flere Lærdes særdeles Op-
 mærksomhed, for at ønske det reddet fra Undergang.
 Da der nu, min højtærede Herre! ved Deres pa-
 triotiske Omsorg havest en offentlig Anstalt, hvor
 deslige Oldsager optages og paaskjønnes, saa er
 det mig en sand Glæde, at jeg kan bidrage ogsaa
 min Skjerv til denne vigtige Samling, hvis Til-
 vært og Vedvarende ikke kan være nogen dansk
 Videnskabsdyrker eller Under ligegyldig" ic.

Saaledes sendtes ligeledes Bidrag fra Pro-
 fessor Melchior paa Herlufsholm, Kammerherre
 Bjelke i Nestved, Provst Grundtvig i Tor-
 kildstrup, Rector Hansen i Ribe og andre flere
 (S. Dagen No. 68), der skænkede enkelte Styk-
 ker af større eller mindre Vigtighed.

Den sidste Gave blev mig tilsendt den 19de
 Mai; og her standse mine Notitser; thi tre Dage
 derefter, den 22de Mai 1807, emanerte det konge-
 lige allernaadigste Commissorium (til Hans Excel-
 lence, Hr. Oberhofmarschal Hauch, Conferentsraad
 Monrad, Biskop Mønter, Capitain Abra-
 hamson, Professor Thorlacius og Prof. Nye-
 rup), hvorved vore Oldsagers Fredning og Opbe-
 varing gjøres til et Statsanliggende, hvis Fremme

nu, ved kongelig allerhøjeste Autoritet, for bestandig blev garanteret *).

Commissjonen sees at være bleven saaledes sammensat, at Sagen, ved en omfattende ordentlig lagt Plan **) og en stadig Narvaagenhed, maatte faae, som den ogsaa fik, en rask og heldig Fremgang. Dens Iver og Nidkjærhed var saa udmærket, at selv de store Uheld, som i September samme Aar traf Land og Rige, vel kunde for en Del sinke, men ikke standse de den af Regjeringen paalagte Pligters Opfyldelse ***).

Neppes vil det kunne synes upassende, her fortællig at berøre den Opmærksomhed, som dette Sn-

*) Det Væsentligste af dets Indhold findes aftrykt under Bilag I. Udg. Anm.

**) Denne Plan var, ifølge det kongelige danske Cancellies Opfordring, udkastet af Biskop M u n t e r. Da den er et til denne Materie henherende Actstykke, har jeg, med Hans Højærværdigheds Tilladelse, ladet Indledningen dertil aftrykke under Bilag K. Udg. Anm.

***) Med Hensyn paa denne Commission udkom: "Bemærkninger" af Justitsraad W e r l a u f f, 1808; og "Et Par Ord om vore Oldtidsminder" af G r u n d t v i g, i Kjøbenhavns Skilderie 1809 No. 104 med Motto af Ohlenschläger:

"De Gravhøje skulde dog Fanden flytte,
De staae her og gjøre Ilet ingen Nytte."

Forf. Anm.

stituts Tilværelse vakte hos vore østlige og vestlige Naboer, de Svenske og de Tydske. Hine paastaae, at vi ere deres Copier, og disse derimod ønske, igjen at tage os til Mynster. I Sjöborgs 1813 i Lund udkomne: "De i Danmark ådagalagda Bemödanden og vidtagne Författningar til Antiquiteters Upptäckande" o. s. v. heder det S. 1: "Da Sverrige har den urgamla åra, att uti Skandinavian hafva haft ett vist företräde och utgjort liksom medelpunkten för den äldsta kända Nordiska Litteratur, Religion och Kultur, har detta Land åfven bibehållit den sednare förtjenst, att hafva gjort början med återlifvandet af Förfäders åminnelse och framletandet af deras minnesmärken. Således kan man vid framställningen af Archæologiens öde hos de i alla litteråra asseenden mycket förtjente och med oss tåflande Danskar, likväl tydliggen visa, huru de följt de exempel, hvarmed man i Sverrige föregått dem. Denna jemförelse åger rum, antingen fråga år om Konungars understöd, uppmuntrande åtgärd och Författningar, om de Vårdas utgifne arbeten, om Forskares och Ritares resor och samlede tekningar, eller om allmänna Förvaringsställen för smärre transportable Antiquiteter" o. s. v.

I Intelligenzblatt der Genaischen Litteraturzeitung, 1809 No. 69, læses følgende: "Die Commission für die Alterthümer in Kopenhagen hat in

dieser Tager wieder ein bedeutendes Geschenk merkwürdiger Alterthümer für ihr Museum erhalten. Ueberhaupt verbreitet sich seit Errichtung dieser Commission ein rühmlicher Eifer allgemein, die noch übrigen Alterthümer aufzuspüren und aufzubewahren. Möge man auch in dieser Rücksicht anderswo Dännemark nachahmen! Es ist unverantwortlich, wie man noch in einigen Ländern die wenigen übrigen Alterthümer verwahrloset."

Som bekjendt er de nationale Oldsagers Studium ogsaa siden efter kommet i Gang i Tydskland, og det florerer nu paa adskillige Steder, f. Ex. i Schlesien, Sachsen og Westphalen.

Neppe vare tre Aar omme, før min Stilling, som Secretair i den antiqvariske Commission, forskaffede mig en Lykke, som vel ellers aldrig vilde være bleven mig tildel. Jeg var saa heldig, at komme til at gjøre tvende Rejser til Stockholm, den ene i Aaret 1810, den anden i 1812.

Det var den 16de December 1809, da jeg til Commissionen indgav efterfølgende Ansøgning: "Commissionen har vedtaget, at, da dens Bestræbelser for at samle og frede de fædrelandske Oldsager ved Publicums Nedebonhed og Iver for Sagens Fremme allerede ere kronede med saa udmærket et Held, skulde over Nationalmuseets Skatte snart forfattes en systematisk og raisoneret Catalog. At paatage

mig dette Arbejde dertil er jeg saa beredvillig som pligtig; men at udføre det med behørig Indsigt og Bedømmelse, dertil udfordres saadanne Indsigter og Forkundskaber, som jeg ikke trøster mig til at paa-
 staae, jeg er i Besiddelse af. Jeg vilde derfor meget ønske, at jeg, for at blive udrustet med et skjærpet Blik og rigtigt Omdømme om antiqvariske Gjenstande, maatte, forinden der skrives til dette Catalogarbejde, komme til at bese de lignende nordiske Oldsager, som man har Samlinger af baade i Lund og i Stockholm, i Trondhjem og i Christiania. Til saadan en antiqvarisk Rejse til Stockholm, derfra til Trondhjem og nedad til Christiania tilbage synes nærværende Djeblik at være den rigtige Tidspunct, dels, fordi mine Secretariatsforretninger ved Commissionen ikke længere ere af det Omfang, som de hidtil i en tre Aars Tid have været, og dels fordi Fredens Afslutning nu aabner den saa længe nægtede Udgang til litterair Forbindelse med Naboriget. Jeg haaber, at Commissionen af Gude og Gudhed for mig og af Nidkjærlighed for vort fælleds Anliggendes Fremme vil bidrage til at denne Rejseplan kan komme til Udførelse, og jeg beder den at anbefale mig til Directionen for Fondet ad usus publicos, for hos Hans Kongelige Majestæt at faae mig et Rejsestipendium udvirket. Er jeg heldig nok til at blive værdiget denne store kongelige Naade,

var det at ønske, at den allernaadigst bevilgede Sum blev saa tilstrækkelig, at jeg kunde have Bibliotheksamanuensis Hr. Rast ifølge med, da han, foruden til sin forehavende Udgave af Edda at collationere den Codex, som er i Upsal, kunde dels hjælpe mig at læse svenske Runestene, dels gaae mig tilhaande ved Uffkrivning af saadanne Documenter i de svenske Bibliotheker, der maatte kunne tjene som Bidrag til den Udgave af Rosob Ankers Skrifter, som Statsraad Schlegel og jeg har under Pressen, og hvoraf allerede de to Bind ere udfomne."

Til at bestride Omkostningerne ved sliq en antiqvarisk Rejse blev mig bevilget 1000 Rdlr. Sedler. Denne Summa, som i svensk Banco udgjorde 375 Dlr., gif med paa denne i syv Uger varende Rejse, uagtet jeg var gandske allene og uagtet jeg ikke kom til Norge. Den findes beskrevet i min, i Aaret 1816 udfomne Bog: "Reiser til Stockholm i Aarene 1810 og 1812"; og jeg vil derfor her kun tilføje følgende:

Hvad der for mig, som Dansk, maatte have en særegen, rystende og rørende, Interessé var den, fra den ene Ende af Riget til den anden almenherstkende, grændseløse Sorg over Kronprindsens, Carl Augusts, pludselige Død. Egesra Helsingborg af, hvor denne Tidende strax mødte mig,

hørte jeg af Høje og Lave kun een Stemme: Det var ret en Mand for os; han kunde have hjulpet Landet paaføde; hans Tarveligheds Aand vilde netop have passet til det fattige Sverrige; hans Omhu og Eftertænkksomhed var henvendt paa alt Nyttigt, og ikke paa Tant eller Glimmer. Saa fulgte derpaa Anecdoter om hans jævne Sæder, om hans Medlidenhed i Dmgang, hvorved han i de fersenske Cirkler fortjente sig Navnet af "Pøbelprintsen", og flere slige Uttringer til hans Berømmelse; saa Beflagelser over hans pludselige Død og Forbandelser over hans formentlige Mordere. Hvorledes han i saa kort en Tid kunde i den Grad indtage Alles Hjerter er en høist mærkværdig, fast uforklarlig Begivenhed.

Det Held, som Skjebnen nægtede mig i 1810 — at see Norge og at have Rask til Rejsecompagnon — det undte den mig i Aaret 1812. Dg: saa denne Rejse har jeg beskrevet i ovenomtalte Skrift, saa at jeg Intet specielt veed at tilføje.

Kun i Almindelighed maa jeg bemærke, at, saa smerteligt det var for mig at være Gjenstand for de svenske Regjeringsmænds Mistænkksomhed, der gif saa vidt, at vi end ikke turde blive Nat-ten over i Drebro, hvor Rigsdagen holdtes, saa glædeligt var det paa den anden Side, i private Samtaler at høre de hyppige Lovtaler over Biden-

skabeligheds Blomstren i vort Land, over den danske Konges Gæmildhed imod Muserne, over det Storverk, i hine vanskelige Tider at stifte et Universitet i Norge, over alt det Meget, som hos os virkedes for Ungdommens Opdragelse og Almueoplysningens Fremme o. s. v. Blev der end undertiden Strænge berørte, der gave en Tone, som lød langt mindre behagelig for vore Øren, saasom naar Talen var om det for Sverrig bedst passende politiske System, hvortil Besiddelsen af Norge efter almindelig Mening hørte — vi kunde dog ikke andet end frydes ved den venstkabelige Modtagelse, vi allevegne fandt, og de gunstige Domme, som fandtes over vort Fædreneland.

Ogsaa i Aaret 1814 fik jeg Lejlighed til, ved venstkabelig Understøttelse at foretage en antiqvarisk Rejse til Fyn. Det jeg egentligen søgte — tre Pergaments = Codices, som skulde findes paa Herregaarden Hvidkilde — fik jeg vel ikke fat paa den gang; men gandske forgjæves var dog Rejsen heller ikke, saa at jeg vel, i min samme Aar udfomne Beskrivelse derover, kunde have Ret til at kalde den "en antiqvarisk Uesamling."

Da jeg i ti Aar havde været Secretair i den antiqvariske Commission, indgav jeg til Kongen i Aaret 1816 en allerunderdanigst Ansøgning om, at maatte vorde entlediget fra denne Post, paa Grund

af, at den ved Ordenscantsleren Gehejmeraad Grev Moltkes Legat paa Universitetsbibliotheket anlagte naturhistoriske Bogsamling gav mig saa saare meget at bestille, saavel ved bemeldte Bibliotheks totale Omflyttelse og nye Ordning som med Catalogers Forfærdigelse. Denne ansøgte Entledigelse blev mig allernaadigst bevilget. Til Secretair i mit Sted foreslog jeg Commissionen at bede Kongen om at udnævne en ung Mand, hvis Duellighed og mangehaande Kundskaber jeg ved Auktioner over Mynster, Malerier og Kobberer havde lært at kjende. Denne unge Mand var Hr. C. Thomsen (Søn af Grosserer, Justitsraad J. Thomsen), som derpaa, efter Commissionens allerunderdanigste Indstilling, af Kongen blev udnævnt til Secretair i Commissionen, og i Aaret 1827 tillige til Commissionens Medlem.

Dersom jeg kan smigre mig med, at jeg fra første Færd af har havt nogen Fortjeneste af Nationalmuseets Unlæg, tør jeg nok sige, at samme langt overvejes af den, at jeg ved at fratræde Secretairiatet bidrog til, at Herr Thomsen (som siden har faaet Prædicat af Cancellieraad) blev min Eftermand. Mage til ham til saadan en Post findes ikke i syv Kongeriger. Samlingen af Oldsager, som ved hans utrættelige Flid og mageløse Omhu er voret til mere end alterum tantum, og

af ham ordnet paa den netteste og smagfuldeste Maade, foreviser han gratis for Alle og Enhver hver Torsdag, Vinter og Sommer, fra Klof. 11 til henimod 2. Disse Fremvisninger bestaae ikke i udenadlærte Remser; snarere fortjene de derimod Navn af ordentlige academiske Forelæsninger, hvorved han ligesom anticiperer den rostgaardiske Professur *).

I Aaret 1818 mistede jeg min uforlignelige Kone, som med mig i 30 Aar havde delt Livets Sorger og Glæder. Hun døde, af Nervesfeber, den 27de October. Hendes mange gode Egenskaber nedarvedes paa vore trende Døttre, af hvilke den ældste er gift med den af pædagogiske Skrifter bekendte Præst, C. V. Strøm; den næstældste med Præsten P. C. Fuglede; den yngste er hjemme og holder Hus for mig, stræbende ved usfortrøden Omhu og Pleje at mage det saa, at jeg ikke alt for bittert skal føle Savnet af hendes Moder **).

---

*) Som bekjendt lagde Rostgaard Grundvold til et Professorat i de nordiske Oldsagers Studium, ved til Universitetet at skænke en Capital, som ved Tillæg af Rentes Rente skulde forøges og bringes til en vis Højde, inden Professor antiquitatum patriæ udnævnes til deraf at oppebære sin Gage. S. Badens Universitetsjournal. Forf. Anm.

***) Foruden disse tre Døttre havde vi en eneste Søn. Han manglede ikke Hoved til Studeringer, men

I Aaret 1819 forefaldt et Optrin paa Regentens, som er alt for mærkværdigt til at jeg kan forbigaae det med Tausshed. Det var i den saakaldte Jødefejde, den 5te og 6te September. Paa den første af disse Dage, om Aftenen Kl. 10, stode nogle Regentianere aldeles rolige og stille — ikke paa Steder nær ved Spløbet, men paa deres eget Fortoug, ved deres egen Port, i det især af Professorer og Studenter beboede Kannikestræde, hvori slet ingen Jødebopæle findes, da den patrouillerende Lieutenant B — lod dem, efter at have paa en ikke høflig Maade befalet dem at forsøje sig bort, ved sit Mandskab med Bajonetten jage ind i Porten; dog uden at Nogen derved lemlæstedes. Dette var forbeholdt den patrouillerende Lieutenant A —, som den følgende Aften forcerede Gjennemgangen gjennem Porten, og med Geværkolber og Sabellug brød vor Hus- og Gaardsfred, ved hvilken Lejlighed nogle Studenter bleve ilde medhandlede, een saaret, og den gamle Portnereske saa forslaaet, at hun strax maatte gaae til Sengs.

---

han manglede Lyst og Stadighed. Med Noje fik vi ham til at blive Student 1807. Han stod som Medlem af Kongens Livcorps paa Borden under Kjøbenhavns Bombardement, og blev siden Lieutenant ved Tropperne i Vestindien, hvor han døde.

Forf. Anm.

Sagen blev endnu samme Aften meldt til Politiedirecteuren, til Commandanten og til Chefen for Studentercorpsen, og næste Dag skriftlig Klage indleveret saavel til Politiedirecteuren som til Consistorium. Da Studenterne følte billig Harmen over et i Byen udbredt Rygte, som ved det Foresaldne maatte bestyrkes, at de nemlig skulde have taget Del i de Gadeunoder, som i disse Aftener havde fundet Sted, saa troede jeg at skylde dem den Erklæring, som jeg, efter paa det nøjeste at have undersøgt Sagen, lod indrykke i Adresseravisen, saaledes lydende: "Da Ingen af alle de paa Regentens boende Hrr. Studenter har paa den fjerneste Maade havt den allermindste Andel i de her i Staden i de tvende Aftener, d. 4de og 5te hujus, foresaldne Pøbeloptrin, erklærer jeg den, som paa staaer det Modsatte, for En, der farer med aabenbar Usandhed."

Ifølge Kongelig allernaadigst Rescript af 9de Sept. blev nedsat en combineret Commission "for at undersøge og paakjende de gjensidige Besværligheder fra begge Parter, i Overensstemmelse med de militaire Love og med Politieanordningerne." Under samme Dato rescriberes Chefen for Livcorpsen, at, "da Medlemmerne af dette Corps havde yttret det Tuste, i denne urolige Tid at blive brugte som Piquet, Vagt eller Patrouille, og Hans Ma-

jestat med særdeles Velbehag havde modtaget dette Bevis paa deres undersaatlige Hengivenhed og paa deres Ugtelse for den borgerlige Sikkerhed og offentlige Rolighed i Landet, saa blev det allernaadigst befaleet, at Livcorpsset den næste Dag skulde afgive Piquet ved Kongens Palais, og saa fremdeles hver anden Dag indtil nærmere Ordre." Og under 22de Septemb. rescriberes Chefen for Livcorpsset saaledes: "Med allerhøjeste Velbehag have Vi under de senest foresaldne Uordener lagt Mærke til den gode Aand, der besjæler de academiske Borgere, som udgjøre Vort Livcorps, idet de ej allene frivilligen have tilbudet sig at medvirke til Ordens Haandthævelse, men ogsaa ved deres militaire Tjeneste have givet Bevis paa deres pligtstyldige Hengivenhed for Os og Ugtelse for Lovene. Vi ville derfor allernaadigst, at du i denne Anledning tilkjendegiver Vort Livcorps i Vort Navn Vor allerhøjeste Tilfredshed og Tak."

Sagen gik imidlertid sin Gang. Begge Parter afgave deres Erklæringer for Retten, og Dommen, som blev publiceret den 11te October, faldt ud til Regentstianernes Fordel.

Ligesom jeg ved min Kones Død, 1818, mistede min halve Sjæl, saaledes i Aaret 1819 mit halve Syn. Jeg blev blind paa det højre Øje. Dette Uheld tilstødte mig pludselig uden nogen fore-

gaaende Svagelighed *). Efterat vor berømte Djenlæge, Hr. Prof. Withusen med største Omhyggelighed længe venfskabeligen havde umaget sig med at ville raade Bod paa dette Onde, endte han Kuren med at formane mig til, at fkaane det gode venstre Dje. Han erklærede tillige, at det betydelig vilde styrke mit Syn, om jeg i nogen Tid kunde udrive mig fra Bibliothekstøvet og opholde mig i fri Luft.

Jeg søgde da om kongelig Understøttelse af Fondet ad usus publicos til at foretage en Sundhedsrejse til Tydskland; og denne Ansøgning blev allernaadigst bevilget. Jeg gjorde denne Rejse i Sommeren 1821.

Bemærkningerne paa denne Tour, som gik indtil München, angaae fornemmelig antiqvariske Gjenstande, og ere indførte i "de antiqvariske Annaler", 4de Bind, saavel som ogsaa særskilt aftrykte **). En af Gjenstandene for Rejsen var, blandt andet,

---

*) Til de litteraire Arbejder, ved hvis Udfærdigelse jeg i senere Tid kan have svækket mit Syn, regner jeg især Litteraturlericonnet.

Jorf. Anm.

**) Dette var saaledes min syvende antiqvariske Rejse; nemlig: 1805 til Fyn; 1806 til Sorø; 1807 til Aarhus; 1810 til Stocckholm; 1812 atter til Stocckholm; 1814 til Fyn; 1821 til München.

Jorf. Anm.

at besøge Gråter i Ulm, som jeg i 30 Aar havde staaet i litterair Forbindelse med. Dette Besøg, beskrevet af Gråter, er indført paa Dansk i "Kjøbenhavns Skilderie" 1826, No. 69. Den danske Velkomstsang, hvormed jeg ved min Ankomst i Gråtters Hus blev hilset, staaer i Høfts "Politik og Historie", 5 Bind, S. 65*).

At jeg om hvad man kan kalde almeninteressante Gjenstande intet mærkeligt kan have at fortælle, er let begribeligt. Naar man saaledes som jeg rejser en courier, kan ingen Eventyrer faae Stunder til at indtræffe, og naar Tiden tilbringes enten paa Landevejen eller ved Tables d'hôte**), bliver lidet at berette. Her er dette Lidet, om Læseren vil tage tiltakke.

Hvad Landevejene angaaer, saa maa tilstaaes, at de fleste tyske Stater, jeg gjennemreiste, udmærke sig ved gode Konstveje, men ingen af dem kan sammenlignes med den dejlige Bergstræde ved Heidelberg. At i den af sine høje Bjerge og dybe

---

*) Begge disse Stykker tilligemed mere dithen hørende findes aftrykt bag i Bogen under Bilag L.
Udg. Anm.

**) For en Fremmed er det en undstaacelig Pine at spise ved Table d'hôte. Alt er jo indenlandsk Smaak, som en Fremmed ej forstaaer.

Forf. Anm.

Dale bekjendte Thüringerwald var temmelig store Partier af hvad man kan kalde Bissenbjerg Gyde i forstørret Maalestok, det finder man sig i ved Tanken om den store stolte Natur, man omgives af; men at Beboerne imellem Gotha og Langensalza, et fladt Land, ikke undsee sig ved at hyde de Rejsende et Føre eller rettere Uføre, der i den Grad er affkyelig, at det kostede os fem Timer at komme de to Mil, og at Bognen kastedes i Sølet fra en Sten til en anden, saa at det var et Guds Under den ikke gik i Smalder, det skal staae i den preussiske Stats Annaler dem til liden Tre.

Det er ikke til at beskrive, hvor dejlige Egene ere især i Sydtyskland. Utallige Gange havde jeg Anledning til, i Tankerne at bryde ud med det Udraab: "O wunderschön ist Gottes Erde!" Jeg tænkte, ligesom i Sverrig og Norge, hvor godt, at jeg er født i et fladt Land. Jeg holdt det ellers ikke ud i Kjøbenhavn for Hjemvee.

Bed Indkjørselen til Brunsvig kom jeg i Samtale med den vagthavende Officer, som, da han erfarede, at jeg var fra Kjøbenhavn, snakkede en en hel Del om sine Bedrifter i Aaret 1807, da han var der ved Engellændernes Bombardement, og hjalp s. Ex. med at brænde en Mørser af udenfor Staden. Alt det Onde, mente han, som da vedersfor Danmark, var til Straf, fordi de havde

forfrevet deres Flaade til Napoleon. Jeg taug bomstille, og det kunde jeg med Føje, da en af Medpassagererne, en meget forstandig og berejst sachsisk Lærredshandler fra Lausitz, tog til orde paa Danmark's Vegne, og belagde denne Expedition med Prædicater, som jeg vel hytter mig for at føre i Pennen.

Hvad der i Stuttgart i høj Grad interesserede mig var Stændeforsamlingen. Der var blandt andet en Discussion over et til Kammeret indkommet Forslag: at forlægge alle Kirchweyhfejerne i hele Landet til en og samme Søndag, istedenfor at de hidtil holdes paa forskjellige Dage i de forskjellige Sogne. Da ved en saadan Glædesfest altid finder en Conflux Sted fra hele Omegnen, vilde den foreslagne Indretning lede til total Affkaffelse, hvilket vel ogsaa var Proponentens Absigt. Jeg forstod vel ikke alt hvad der blev sagt; men en almindelig Munterhed var udbredt over hele Forsamlingen, og Folkets og Barndommens muntre Glæder bleve næsten af alle Talerne tagne i Forsvar, saa at Forslaget faldt igjennem med stor Pluralitet.

En anden Debatte var om Egtteskabslovene med Hensyn til Catholikerne, hvoraf der nu ikke ere faa i det Würtemberg'ske. Paatimen tog den tilstedeværende catholske Biskop af Evara og nogle andre catholske Geistlige Ordet med saadan Hæftig-

hed, at Præsidenten, Weisshaar, fandt det raadeligst at gaae over til Dagens Orden.

I Stuttgart er et overordentlig herligt Institut, kaldet "Museum." Der er Dandsesal, Concertsal, Billardsal, Bibliothek og Læseværelser i Mængde. Det er utrolig den Mængde af tydske og franske periodiske Skrifter her forefindes. Hofraad von Matthison havde den Godhed at introducere mig sammesteds, men jeg vovede ikke at frequentere dette Institut, hvor jeg havde den allerstærkeste Fristelse til, adskillige Timer i Rad, at svække mit svage Syn ved Læsningen af saamange høist interessante Sager.

Den Brødrene Boissière og en Bertram tilhørende Samling af Malerier af gamle tydske Mestere saae jeg i en af de Timer, da Galleriet er offentligt for Enhver. Der indfandt sig omtrent en Snes Mennesker, hvoraf de fleste vare Fruentimmer. Hr. Bertram — en Mand af Major Sommers Statur — havde ret et Bestift Talent til at udvikle Skønhederne i hvert enkelt Tableau. Undertiden henvendte han sig til mig med Bemærkninger om, at dette eller hint havde Thorvaldsen især beundret. Ogsaa Prints Christians Nærværelse der omtalte han.

Ved det kongelige offentlige Bibliothek i Stuttgart er Hofraad Lebrecht Bibliothekar. Han be-

rettede om en Myntfabrikant, Baron Smith, Forfatter til Bogen om Oldsager i Avanche, der havde vildledet baade Donop og Sickler. Selv Heyne blev engang ført bag Lyset af ham. I det kongelige private Bibliothek, men hvortil man og har offentlig Udgang, viste Underbibliothekaren, Dr. Moser, mig, iblandt Andet, det kostbare Kobberverk af Daniel over de indiske Monumenter.

I Stuttgart er tre Stentrykkerier: det kongelige, som bruges til collegialske Arbejder; det Strixnerske, der ejes af Brødrene Boisfière & Bertram, og allene bruges til at litographere disses Maleriesamling; det Ebnerske, som arbejder for Boghandlere og Publicum, leverer Landskaber, Mynstere til at brodere efter, o. desl.

I denne Bye talede jeg med Schnurrer, som nu er 79 Aar gammel. Uagtet han var saa nær ved at træde ud af Verden, sagde han dog, at han var glad ved, forinden at tale med mig.

I Nürnberg blev ved Table d'hôte talt meget om Fyrsten af Hohenlohes Mirakelcurer. I en Concert hørte jeg blandt andet: "la Sentinelle," udsat til Sang, og Accompagnement af Violin, Violoncelle og flere Instrumenter, af Hummel. Sangeren sang yderlig behagelig, jeg tænker en Tenorstemme — men saare Lidet. Imellem hver

Strofe faldt Instrumenterne ind, og det fik ingen Ende.

Uf Stentrykkerier er der adskillige i München; men ingen af dem har Dpfinderen, Stenfelder, noget med at bestille. Han sysselsætter sin Aand med nye Planer, som flaae ind i Litographien. Tvende Litographer, som først vare i München, ere nu ansatte i Stuttgart.

Wistnok er Bayern det stouteste og mest lovende Land i Tydskland, og hævder stolt sin Rang af politisk Vigtighed næstefter Østerrig og Preussen; ogsaa er jeg uvis, om de mentale Fornøjelser, jeg paa mange Maader nød i München, ikke kan maale sig med mine mig altid uforglemmelige Landsnydelser i Stuttgart; men et Par Træk, som forekom ved Ankomsten til München og ved Gjennemreisen gennem Bamberg, der synes, i Fredstider, ikke godt at kunne forenes med et liberalt Politie, forbittrede mig Nydelsen af mit Ophold der, og bragte mig til at rejse min Vej, inden jeg ret havde faaet seet mig om. Paa det første Sted blev det mig betydet, at jeg, hvis jeg vilde forblive der længer end tre Dage, maatte dertil have Politiedirecturens Indvilligelse. Paa det sidste Sted maatte jeg fra Bertshuset af personlig begive mig hen paa Politiekam-

meret, for at faae mit Pas paategnet. (See Høfts "Politik og Historie" 5te B. S. 85).

Dog maaskee stod denne Strænghed i Forbindelse med en Annonce, jeg fort tilforn havde læst i "Hamburgische Adressecontoirs Nachrichten," der lod saaledes: "Die großherzogl. weimarsche Regierung hat sich, dem Bernehmen nach, veranlaßt gesehen, das Augenmerck auf mystisch-obscurantische und sectirische Umtriebe zu richten, die in den Städten Sulze, Ilmenau, Jena und Alstädt statt finden, und die mit den Seeburger und Baseler Tractaten-Gesellschaften in engem Verhältnisse stehen sollen. Vermuthlich wird zu seiner Zeit etwas Näheres darüber verlauten."

I Aaret 1823 indfaldt Regentsens anden Jubelfest. (Den første fandt Sted 1723 i Provst Mannedads Tid). Da det ikke kunde udfindes, paa hvilken Dag i Aaret Regentsbygningen for 200 Aar siden var bleven fuldført, blev det bestemt, at Festen skulde holdes paa 1ste Juli, som Frederik den andens, Communitetets Stifters, Fødselsdag, og som en Dag i Aaret, da man kunde tænke paa at tilbringe Aftenen under aaben Himmel.

De Fesligheder, som i den Anledning fandt Sted, ere allerede beskrevne i et, nogle Dage derefter, udkommet lille Skrift. "Al. 12 om Middagen", heder det der, "samledes alle Regentsens

nuværende Alumner tilligemed en talrig Mængde af Universitetets øvrige Studerende i Regentkirken. Høitideligheden, hvortil Professor Nyerup havde indbudet ved et latinsk Program, der indeholdt en Fortegnelse paa de Regentsalummer, der i det forløbne Aarhundrede havde gjort sig bekjendte som Forfattere, begyndte Kl. 12 $\frac{1}{2}$ med en Procession af Universitets-Directionen, det theologiske Facultet og de øvrige Professore ved Academiet, foruden mange andre Embedsmænd og ældre Regentfianere, fra Provsteboligen til Kirken. Prof. P. E. Müller, som det theologiske Facultets Decanus, holdt her en latinsk Tale, hvori han fremstillede Festens Anledning, Guds Baretægt over Stiftelsen i dens tilendebragte andet Aarhundrede, de oldenborgske Kongers Belgjerninger imod den, de berømteste Mænd, som i det forløbne Tidrum vare gangne ud fra Stiftelsen, og de Forpligtelser, som hvile over dens Alumner. Før og efter TALEN bleve Sange, forfattede af Prof. J. Møller, og satte i Musik af Stiftelsens Alumnus, Stud. jur. Berggreen, førstemmigt affjungne af 38 Studenter, under Componistens Ledelse."

Hermed var nu vel Festen egentlig tilende; men man kunde dog paa en saadan Dag, der først kom igjen om hundrede Aar, ikke skilles fra hinanden paa saa tør en Maade. Der maatte dog

tommes en Skaal paa Regentens Velgaaende; og dens Stifteres og Belynderes Minde maatte heller ikke forglemmes. Om Aftenen samledes derfor Regentens Alumner tilligemed mange andre Studenter og Studentervenner, i alt henimod 400 Personer, i den med Lys, Lamper og Transpaarenter festligen oplyste og smykkede Regentsgaard, for ved de i Gaarden selv anbragte lange Borde at deltage i et tarveligt Maaltid, og ved Glasfenes Klang at affynge de Sange, som til denne Hensigt vare forfattede, og udbringe de Skaaler, som Dagens Festlighed fordrede. De Eldres Selskab, hvoriblandt det theologiske Facultet og mange af Universitetets Professorer, som imidlertid havde været samlede i Studenterforeningens Locale, begav sig senere ud paa Aftenen ligeledes til Regentsgaarden, og blev der modtaget med Sange, Skaaler og Hurraraab *). "Overalt i den gamle Gaard, heder det i Beskrivelsen, herskede det mest opvakte og glade Liv. Eldre og Yngre, Lærere og Lærlinge vare her blandede i en stor Masse, der bevægede sig under en almindelig Glædestummel."

I Aaret 1826 naaede min jordiske Lykke sin

---

*) Sangen, som ved denne Lejlighed blev sjungen til Prof. Ryerups Dre, er aftrykt under Bilag M. Udg. Anm.

højeste Spidse, idet jeg oppebar det saa hæderlig udmærkende Tegn paa min Konges allerhøjeste Tilfredshed med min førte Vandel som Undersaat, og tillige det mest utvetydige Bevis paa mine Medborgeres, Medstuderendes og Collegers Yndest, Venfkab og Velvillie for mig. Jeg var nemlig en af dem, som under 25de April benaadedes med Ridderkorset, og i October fejredes mit Studenterjubilæum.

Med sidstnævnte Festlighed gik det saaledes til. Aaret iforvejen var Rahbeks, den ivrige Studentervens, som 50 Aars academisk Borgers, Jubilæum blevet højtideligholdt i Selskabet: "Studenterforeningen", hvis Veteran og Uresmedlem han er, og den fejredes paa en højt hædrende Maade, som er at læse i Nytt Aftenblad, 1825, No. 30.

Han og Doctor Høst vare enige i at ville unde mig en lignende Hædersbeviisning, og til den Ende udstædte de, i Forening med Professorerne Schlegel, Dehlenschläger, Rask og Wendt, en Indbydelse til at deltage i et festligt Maaltid paa Skjudebanen *).

---

*) Den løb saaledes: "Det er den 12te October et halvt Aarhundrede siden Prof. Myerup, Ridder af Dannebrogen, blev Borger af Kjøbenhavns Uni-

Selskabet kom til at bestaae af omtrent 160 Personer, Civile og Militaire, Professore og Studenter. Højtideligheden aabnedes med en Tale af Conferentsraad Schlegel, hvis venstkabelige Forbindelse daterer sig, som ovenfor er berettet, fra vort Contubernalskab 1778.

I Talens Indledning udviklede han meget passende, at "iblandt de mange Fag, i hvilke Videnskaberne ere blevne udstykkede, gives der neppe noget, i hvilket det falder saa vanskeligt at skaffe sig udmærket Navn, som i Litterairhistorien. Den Videnskab, erindrede han, til hvis Vejledning alle andre Videnskaber trænge, og som omhyggelig bevarer Mindet af alle dem, der have gjort sig fortjente af de menneskelige Kundskabers Fremme, den bliver, ikke blot af Mængden, men endog stundom af selve Videnskabsmænd, behandlet med Ringgeagt" o. s. v.

At Talen forresten blev en Eloge fra først til sidst, var hvad Tilhørerne maatte kunne have ven-

---

versitet. Det synes en passende Leilighed til at bevidne ham den Højsagtelse og Hengivenhed, hvoraf vist alle danske Videnskabsvenner føle sig besværede. Til den Ende er et festligt Maaltid berammet til benævnte Dag", o. s. v. Festen blev formedelst Hindringer udsat til den 15de.

Udg. Anm.

tet sig af Talerens hjertelige Hengivenhed for mig og af hans Overbeviisning om en Del af mine udgivne Skrifter's Interesse og Gavnlighed. Om nogle af mine Smaaskrifter, som vel tildels kan kaldes partie honteuse af min lange Forfatterbane, udlod han sig saaledes: "Sluttelig bør jeg blot nævne de mindre Skrifter, vi have af Myrup, i hvilke hans luende Patriotisme førte Pennen, endskjøndt de turde være af mere ephemerisk Værd end de jeg hidtil har omtalt. Bondesfrihed, hvis Værd han selv, i sine Barndomsaar, havde suldelig lært at kjende, Skrivefrihed, Uafhængelse af al Laugs- og Corporationstvang, der trykker Bindskibehelighed, vare især de Gjenstande, der satte hans Pen, som saa mange andre, i Bevægelse. Den levende Interesse, han følte for disse store Emner, forledte ham stundom til at tabe Lovens Former af Sigte, og paadrog ham i en yngre Alder nogle Ubehageligheder; men aldrig miskjendtes hans ærlige Stræben efter Ret og Sandhed, og ikke tillod han sig i Stridens Hede Personligheder, som da vare saa gjængse, hvorfor han ogsaa selv blev uantastet. Det maa derhos tillades mig at bemærke, at det dengang faldt vanskeligere end nu at iagttage det fornødne Maadehold, da Friheden saa nylig var gjenvunden, og de store velgjørende Reformere i den indvortes Statsstyrelse paa den ene Side, og store

rystende udenlandske Statsbegivenheder havde sat alle Gemytter i den stærkeste Bevægelse."

Dette til Prøve af den Schlegelske Tale. Da jeg forud forestilte mig den venkabelige Tone, deri vilde herske, havde jeg belavet mig paa en Taksigelse, som jeg havde ladet trykke, og som, da Selskabet satte sig tilbords, fandtes liggende ved hvert Couvert. Den lød saaledes:

"Den *gratiarum actio*, jeg havde foresat mig at fremsige, har jeg her ladet prente, da jeg mistvilede om at kunne fremsføre den som det sig burde, og tillige frygtede for, at den ikke vilde blive hørt af Alle. Uagtet jeg her vil undsløye al Widtløstighed, maa jeg dog begynde mit Foredrag med Indledning; men den er meget kort. Den bestaaer i den Bekjendelse, at jeg, med Hensyn til Dagens Begivenhed, troede at kunne stole paa Rigtigheden af den Grundsætning, som Birkner udviklede i sin Autobiographie, da hans Portrait optoges i den lahdenske Samling af fortjente Danske. Hans Maxime lyder saaledes: "Forhold Dig i Henseende til de Ugtelstestegn, som Andre vil tildele Dig, fuldkommen neutral! Gjør Dig fra din Side ingen Umage for at erholde dem, og sæt Dig heller ikke ivrig imod, ifald de tilbydes Dig. Andre maae selv forsvare deres egne Handlinger." Saavidt Birkner."

”Jeg er i højeste Maade undselig over, at være Gjenstand for saa udmærket en Grad af Yndest og Godhed, som den jeg i Dag oplever; og jeg føler dybt, hvor langt jeg er fra at besidde Fortjener, der kunde give Udkomst til en saadan Hædersberisning, hvis høje Værd jeg erkjender i hele dens Omfang. Umulig kunde jeg andet end blive inderlig rørt ved den Efterretning, at Hr. Conferentsraad Schlegel vilde aabne Højtideligheden med en Tale, da jeg kunde vide, at den maatte vække Erindringer fra vor Ungdoms muntre, glade Dage, og tillige bære Vidne om det mangeaarige Benskab, der har bestaaet imellem os, lige siden den Tid, da hans Fader, Justitsraad Schlegel, tog mig i sit Hus, og skaffede mig Ansættelse ved det kongelige Bibliothek.”

”At være traadt ind paa Studiigaarden under saa gunstige Auspicier som de her anførte, og nu, efter et halvt Seculums Forløb, at nyde en Højtidsdag som denne, maa ansees for det højeste Maal af Lykzalighed, som nogen academisk Borger kan opnaae. Jeg har været heldig nok til at opnaae det — og nu nærmer jeg mig mine her samlede Belyndere og Venner med den indstændige tillidsfulde Bøn, at De fremdeles ville skjænke mig samme uskatterlige Yndest og udmærkede Be-

vaagenhed, hvorved jeg hidtil har været saa lykkelig.”

Kjøbenhavn d. 15 Oct. 1826.

allerærbødigst

R. Nyerup.

De ved Maaltidet affjungne Sange (af Høst, S. Møller, Olsen, Rahbek, Zhenschläger) ere aftrykte i "Kjøbenhavns Morgenblad" for 1826, No. 124-25*).

Dgfaa "Dagen" 1826 No. 246, fortæller om Festen paa Skudebanen d. 15 October, og er Finalen saaledes: "Bed Nyerups Tilbagekomst til Regentzen, fandt han samme illumineret, og de samlede Studenter modtog ham med en, af en forhenværende Regentsianer, Hr. Pastor Wisby, forfattet Sang." (som sammesteds er aftrykt)**). Bed Regentsgaardens (af Provst Hvid 1785 plantede) med Lamper behængte Træ brændte Bogstaverne R. N. i Transparent med følgende Ord af Cicero: Quid est jucundius senectute stipata studiis ju-

---

*) En her ikke aftrykt Sang, forfattet af Prof. Rask, lyder saaledes: "Om hundrede Aar er alting glemt" o. s. v.   Forf. Anm.

Den findes, tilligemed de øvrige Festens Sange, der omtalte Nyerup personlig, aftrykt under Bilag N.   Udg. Anm.

***) aftrykt under Bilag O.   Udg. Anm.

ventutis; hvilke Ord af en af Nyerups Sævnaldrende, som ogsaa var nærværende ved Festen, ere saaledes fordanskede: "Hvad er behageligere end en Alderdom omgivet af en studerende Ungdom." (eller, som Rector Worm i et Brev til mig fortolker det: "omgiven af de mange studerende Ynglingers Ugtelse og Hengivenhed").

Ved denne Begivenhed standse sal. Nyerups Optegnelser. Den er at ansee som Culminationspunctet i hans jordiske Liv. Vel kunde han endnu med Munterhed i Aaret 1828, d. 15de September, festsiligholde sit Bibliothekar-Jubilæum*) i en liden Kreds af Belyndere og Venner, og i indværende Aar, den 12te Marts, i en lignende Kreds, celebrere sin 70de Aars Fødselsdag, ved hvilken Lejlighed han blev hædret ved et Ord af Dr. F. K. Høst (indrykket i "Kjøbenhavnsposten" No. 40) og af Regentsens Alunner ved Transparent, Illu-

---

*) Det var nemlig i Sept. Maaed det Aar 50 Aar siden han blev antaget til Tjeneste ved det store kongelige Bibliothek, og saaledes allersærst betraadte den bibliothekariske Bane, ligesom det ogsaa da var 25 Aar siden han blev virkelig Universitets-Bibliothekar. S. Dagen, 1828, No. 221, og Nyerups trykte Indbydelse til Festen.

mination, Fakkelskin og Sang*); men hans Kræfter vare dog i kjendelig Aftagende, den Sygdom, han i lang Tid havde været plaget med, Rosen i Fødderne, slog op i Underlivet, som ved den megen Stillesiddende længe havde været svækket, og efter nogle Ugers Sygdom, der dog ikke afholdt ham fra at udføre de Embedsforretninger, der paa Sengen kunde afgjøres, døde han den 28de Juni d. A.

Med hans Ligbegjængelse, d. 2den Juli, viste den almene Agtelse og Hengivenhed, hvorpaa han i Livet saa ofte havde havt Prøver, sig paa den umiskjendeligste Maade. "Med smertelig Deeltagelse, hedder det i Dagen, No. 157, havde enhver Videnskabernes Ben og Dyrker erfaret det sørgelige Budskab om den Mand's Død, hvis hele Liv saa utrætteligen havde været helliget til deres Tjeneste. Den graanende Videnskabsmand følte ved hans Bortgang Savnet af den mest redebomme Ben; den yngre Studerende erkjendte Tabet af en anden Fader. Derfor samlede sig, da hans jordiske Levninger skulde overgives til deres Hvilested, en Mængde Sørgende, som ønskede at vise den Hødensgangne deres sidste Hylдинг, og over 200 af Universitetets Sønner havde forenet sig for at bære den elskede Lærer til hans Grav. De, som havde

---

*) Begge aftrykte under Bilag P.

indsundet sig for at ledsage den Ufdøde, samlede sig i de af ham som Provst paa Regentens beboede Bærelser, hvorimod de Bærende indfandt sig i Regentsgaarden. Da Ligbegjængelsen skulde gaae for sig, begav Følget sig i Procession fra Provsteboligen over Regentsgaarden, imellem tvende Rækker af de Studerende, til Regentkirken, hvor Liget var hensat. Kirken var (af Alunnerne) særdeles skjønt decoreret: De tvende Cathedre og Gulvet omkring Kisten vare beklædte med Sort, og paa det underste af Cathedrene, under hvilket Liget stod, saaes en med Egeløv bekrandsset Urne, ved hvis Sider Vorlys brændte. Paa Bæggen hang Nyerups Portrait, beklædt med Flor. Nu fremstod den Ufdødes Svigersøn, Hr. Provst Strøm, og skildrede i en kort Tale den Hedengangnes Værd og Fortjenester*), hvorefter Meddeleeren heraf (Hr. D. Thomsen) i de yngre Videnskabsdyrkers Navn sagde den tabte Elskte det sidste Farvel, og til Slutningen fremsagde et af Hr. Pastor Zahle forfattet Digt**). Toget satte sig derpaa i Bevæ-

---

*) Det var egentlig kun et Par Mindeord, som Stedets Høitidelighed, de Tilstædeværendes Stemning og mit eget Hjertes Trang opfordrede mig til at fremsige.

***) Det er, tilligemed de øvrige i den Aaledning forfattede Sange og Mindedigte, aftrykt under Bilag Q.

gelse til Assistentkirkegaarden. Tvende Marschaller anførte de Bærende, tvende Følget, og en Student bar den Afdødes Ridderorden paa en Fløjels Pude. De Studerende bare Liget, uden at ville benytte den medfølgende Ligvogn, fra Regentens til Graven, hvor Hr. Pastor Gad holdt en hjertelig Sørgetale, og tvende af Hr. Candidat Schiøtt forfattede Gravsange bleve affjungne."

At skildre den Afdødes litteraire Fortjenester er et Arbejde, hvortil jeg ikke føler mig voren; men det er heller ikke fornødent, da en saadan Skildring allerede af Andre er udført, især i den saa hædrende Necrolog i "Litteraturtidenden" No. 32 og 33, hvor hans utrættelige og gavnlige Virksomhed som Skribent, Professor og Bibliothekar er udviklet med Mesterhaand.

"Hans Skribentvirksomhed, hedder det iblandt andet, der vedblev uafbrudt indtil hans Død, har været saa stor, at det her vilde blive for vidtløftigt at give en Oversigt over alt hvad han har skrevet og udgivet *). Som Professor i Litterairhistorien var hans Virksomhed størst i dette Fag —

---

*) En Fortegnelse paa alle sal. Nyerups Skrifter skal, saa fuldstændigt, som det er mig muligt at levere den, slutte denne hans Levnetsbeskrivelse, tilligemed de af hans Poesier, som især fortjene at blive i Erindring.

Naar til hans tildels vidtløftige Verker i dette Fag føies de mange didhørende Afhandlinger i forskjellige Tidskrifter og Samlinger, kunde dette allerede synes saare meget for en enkelt Mand's Virksomhed. Men han lod det ikke være nok med utrættelig at efterspore, udgive og oplyse hvad Andre havde skrevet; han beskæftigede sig ogsaa med den egentlige Historie. — Til disse mange Prover paa Myerups Skribentvirksomhed kan endnu føies, at han til de allerfleste Tidskrifter og videnskabelige Samlinger, som i de sidste 45 Aar ere udfomne i Kjøbenhavn, har leveret større og mindre Bidrag. Mange af disse angik Dagens Anliggender, naar han f. Ex. med Djærvhed kæmpede mod Dvertro eller paaankede hvad han ansaae for litterairisk Uskik. Men ikke faa af disse Bidrag indeholdt forhen utrykte Actstykker og andre ikke uvigtige historiske Efterretninger, og det stundom i Samlinger, hvor man ikke falder paa at søge sligt."

"Som Professor i Litterairhistorien havde han kun faa Tilhørere ved sine Forelæsninger, fordi kun faa Studerende gjøre denne Gren af Litteraturen til et særegt Studium; men han holdt dem alligevel med Lyft. En Deel af dem over den danske Litteratur ere blevne benyttede i den danske Digtekunsts Historie. Men disse Forelæsninger

indskrænkedes ikke blot til Fædrelandets eller en enkelt Videnskabs Litteratur; de holdtes afserlende over de fleste Videnskabers Litteratur, og endnu i de senere Aar udarbejdede han nye Cursus."

"Af Universitetets Bibliothek har Nyerup store Fortjenester. Med største Over sørgede han for dets Forøgelse, med Omhyggelighed ordnede han det, og med Redebonhed lettede han Udgangen til dets Skatte. Et nyt alphabetisk Catalog blev forfattet over Samlingen, og, da dette blev færdigt, begyndtes paa et scientifick Catalog, af hvilket Nyerup har med egen Haand skrevet 12 Foliobind. Hvad der især gjorde Nyerup til saa udmærket en Bibliothekar, var hans store Kjærlighed for Bogvæsenet og alt hvad dermed stod i Forbindelse. Ikke blot, at han selv fornøjede sig over de boglige Skatte, og over selv at kunne gjøre litteraire Dpdagelser; det glædede ham, naar han hos Andre fandt Sands for Lærdom, naar grundige Skrifter bleve efterspurgte, naar han kunde hjælpe ved sine Raad, og jo sjeldnere et Skrift var, desto hellere, desto mere ufortrødent opsøgte han dette, var det end hans Uven, som havde forlangt det. Men det var kun med Hensyn til det offentlige Bibliothek og til Litterairhistorien, at man kunde kalde Nyerup en Biblioman. Selv samlede han ikke paa Bøger, og det var ham en Grundsætning, ingen

at besidde. De mange Bøger, hvilke paa hans lange Forfatterbane bleve ham forærede, skjænkede han til Universitetsbibliotheket, eller bortgav dem til Andre."

"Eigesom Myerup sit hele Liv igjennem, siger Forf. til Slutning, havde været nøisom og en Elsker af Tarvelighed, saaledes havde og denne beskædne Mand vogtet sig for at bramme, og kun lidet bekymret sig om Titler. Men hans Fortjenester af de historiske Videnskaber og hans store Virksomhed havde erhvervet ham et Navn, som baade hjemme og i flere Decennier blandt fremmede Lærde havde været bekjendt og agtet. Megen Ære vnderfoes ham i hans sidste Leveaar baade af Kongen og hans Medborgere, hvilket han taknemmeligen paaskjønnede. — — Selv har han i Danmarks Litterairhistorie stiftet sig et varigt Minde; thi næst Langebef har ingen dansk Lærd været virksommere end Myerup i at fremdrage saavel de offentlige som private Bibliothekers Skatte, og Ingen har været omhyggeligere i at beskrive dem."

Til denne saa høedrende Dom over Myerups offentlige Charakter har jeg kun dette at tilføje: at han i det private Liv var, om muligt, endnu elskværdigere, saa at hans Tab, der for det Offentlige er saa tungt at bære, maa af hans Familie ansees som aldeles uerstatteligt.

Beslignet være hans Minde!

Bilag A.

(til Side 20).

Efteraarstanker, oplæste i et Selskab i Kjøbenhavn, den 21de October 1781. (Nyers rups første trykte Afhandling, som findes indrykket i "Jversens almeennyttige Samlinger", 9de Bind, S. 53—58.)

"Mine Herrer!"

"Sommeren er forbi — Sommeren, denne liflige Aarstid, med alle sine Glæder og Yndigheder; da Naturen ligesom ifklædt al sin Pragt, staaer der prangende for Skuerens Bine, smiler og tildeler rundeligen alt Levende Munterhed, Mildhed og Glæde.

Nu oplivedes det matte Dæ af Trærnes friske grønne fremspirende Blade og af Engenes tusindfold farvede Roser og Blomster; nu henrykkes man ved at høre Nattergalens søde Toner eller Værkens dirrende Driller; nu indslumrede man saa sagteligen ved den forbisfridende Bæks Surren, eller den spillende Fisses Pladsken.... Alt dette var — var Sommerens Gave, svandt bort med den; og alt nærmer sig den barske Vinter med stærke Skridt; de koldere Vinde, kortere Dage og nedfaldende Blade bebude dens Ankomst.

Vi fryde os ved dens Komme, og vel torde jeg sige til Kiedsomhed mætte af Sommerens hede

flappende Goder. Erfarenhed har lært os den Sætning's Sandhed, at det ikke er alt Guld som glimrer; at et Gode i Nydelsen kun saare fielden svarer til den høie Forestilling, man forud gjør sig derom.

Hvor opklaredes ikke det mørke Die, naar man i Foraaret forestillede sig alle Sind og Sandser forlystende Scener, som Sommeren lovede, nu ved Spadsereturer i Kongens Hauger, nu ved Smaareiser paa Landet og til Kilden, nu ved at kunne læse en følsom Bog i den grønne Natur, nu ved Aftenpartier i den philosophiske Gang, for at høre sine Livarier og yndede Comediestykker spilles paa Harpen, imidlertid Aftenens dunkle Skygger halv og halv forjoges af det mellem Bladene nedfaldende Maaneskin.

Tiden kom — Sommeren kom, og alt dette, hvorom man havde havt disse fortryllende Udsigter, forvandledes til menneskelig Form og Gestalt, de bleve Forfængelighed, idel Forfængelighed og Aands og Legems Fortærelse, som Salomo taler.

Heden, den brændende Hede forarsagede Sved og Tørst og Hovedpine, Mæthed og Slaphed, som i Legeme saa i Siel, kort udbredte sin ubehagelige Virkning ved alle Dyrtrin. Paa Frederiksbergturen var man forstøvet og udmattet før man endog naaede Uleen; i Haugen selv var man usfornoiet,

for der vare saa saa Menneſker; eengang truede det med Regn, og en anden Gang blæſte det for ſtærkt, og atter en anden Gang kunde man i Trac-
teerhuſene ikke blive opvartet ſaadan, eller ſaa ha-
ſtig ſom man ønſkede — gif hiem lidet fornøiede,
ofte miſfornøiede og altid trætte og matte.

At læſe paa ſit Kammer om Sommeren in-
den fire Vægge forbyder Heden, Dorſkheden og
Søvnen ganſke og aldeles. Naar man da endelig
engang havde god Tid, godt Veir og beqvem Sinds-
forfatning til at læſe i det Grønne, ſaa manglede
man nu en paſſende Bog, nu et paſſende Lomme-
format, og nu havde man for langt at gaae, før
man naaede det til Studerekammer udſeete Sted,
ſaa Modet kiølnedes, Tiden forgik, og Lyſten for-
ſvandt.

I Philoſophgangen tabte Spadseringen al ſin
Ynde, Harpen al ſin Harmonie, Maaneſkinnet al
ſin Høitidelighed, naar man kun tænkte paa Dode
og hans Sundhedstidende og alle dens Moraler.

Saaledes, at jeg ikke ſkal fremføre flere Exem-
pler, bleve de allerfleſte, næſten alle, Sommerforly-
ſtelſer forſtyrrede, formindſkede, ofte ganſke qualte,
ved mellemkommende fortrædelige Følelſer og Gien-
ſtænde.

Naar nu hertil kommer den ulidelige Hede, man om Sommeren er udsat for, den usunde med giftige Dampere og Dunster opfyldte Luft, den lidende Appetit og næsten Lede for Mad, den udmattende Tørhed, og Slaphed i Legemet og dets Nerver; tvivler jeg ikke paa, at jo flere end jeg ville tilstaae, at alle Sommerbegivenhederne vare blandede med saa mange Beeskheder og Kiedsommeligheder, saa man billig kan længes efter Vinteren med al sin Kulde, Frost og Snee.

Vinteren, denne med en Nordboers Natur saa overeensstemmende Aarstid, — hvilke sunde, rene, skiaere Glæder og Goder skienker ikke den rene og skiaere Vinter, som Luften, med hvilken man nu ikke indaander de af Jorden og Bærterne udslydende fede og giftige Dampere? — Let, klar, og enkelt meddeler Luften Blodet ogsaa sin Natur, og nu skyder dette sig klarere og finere fra Hjertet ud i alle Aarer: Nerverne spændes, og baade Legeme og Siel erlange en Fyrighed, Kraft og Munterhed, som man i de lummevarme Sommerdage ikke engang kan gjøre sig en Forestilling om.

Denne sunde raske Deel af Aaret er forhaanden — er alt. Allerede ile baade Høie og Lave uden for Kiøbenhavns Volde, og besieledede af Selskabeligheds stærke Drikt stifte de Partier, Selskaber og Klubber; nu svæver man uophørlig i Dands,

Musik og Kortspil; nu snakkes, ædes, drikkes og leves høit, og Alt er Fryd og Glæde.

Theatret, dette Beviis paa et Folk af Smag, Sætninger og Levemaade; denne Sædernes og Levemaadens, om ikke Dydens Skole, dette Tilflugtssted for Kiedsomhed og ond Lune; hvor man nu hører den meest henrivende Musik, nu leende gottesig over de meest kemiske Dyrtrin og Sammensætninger, nu røres indtil den milde Følsomheds behagelige Taarer — see dette, som Sommeren lukke, aabner Vinteren for os.

Snart fryser det saa haardt, at det flydende Vand forvandles til et staaende Kristalgulv, saa sikkert og fast, som der var Bieller derunder, som Peder Syv siger: "Vinteren lægger Loft paa Vand, "og da er Broen bredest." I flokketal skynde vi os da, som i fordums Klopstockske Dage, fra det lunkne forkiælende Urneste ud paa den sølvise Peblingesø; hurtig bindes Vingen til Foden, og nu flyves og streifes op og ned, imidlertid Nerverne styrkes af den rene Luft, og Diet forlystes af Sneens og Niimfrostens spillende Farver.

Unegtelig fortjener altsaa Vinteren med alt sit Anhang al den Roes, som Tydsklands Digtere og Berfemagere nu tolde til den; og angenemt er det for en i Norden at see de utallige tydske Bers, hvori der synges om nordisk Is og Frost og Sne

og Skridtskoeløben og Kanefart i Maanefkin; thi ogsaa det, (nær havde jeg glempt det) hører til Vinterens Zirater, at den stille, tavse, kydske Maane, og de guldglimrende Stierner i større Antal, vise sig om Vinteren i forhøiet Pragt og Glæds, da den længere borte værende Soels Straaler ei formindske deres Klarhed.

Dg endelig — hvilken herlig, salig Indslydelse har ikke Vinteren paa Studeringerne. De kielne bløde Muser skylde den haarde barske Winter deres største Lykke i Norden. Om Efteraaret stiftes Læseselskaberne, Laanebibliothekerne benyttes, og Bøgers Læsning skaber Kundskab og Indsigt og spreder saa mangen sund og god og vittig og munter Tanke ud blandt Mængden. Collegier læses over alle Videnskaber; Bogauctioner holdes i Mængde, hvorved Bøgerne komme i de rette Brugeres Hænder. — Videnskabernes og Landhuusholdnings-Selskaberne holde deres ordentlige Møder om Vinteren. Om Vinteren opkom vore fleste periodiske Blade, som Litteraturjournalen, Bibliotheket og Aftenposten og den ny Sundhedstidende.

Danmarks Mæcen og de danske Musers kras-tige Beskytter opholder sig kun om Vinteren i Hovedstaden, Musernes Sæde, og opmuntrer og antænder ved sin Nærværelse Drivten til Videnskabernes og understøtter virksomt deres Dyrkere. Disse

og saa mange andre Omstændigheder gjøre, at Videnskaberne drives med saa meget større Iver om Vinteren end om Sommeren. Naar det nu mørknes Klokken 4 eller 5, Sneen flyger og Stormen tuder, eller det fryser saa Stierneerne tindre, saa sætter man sig i sit varme Kammer ved en Tranlampe eller et Vorklys, styrter sig midt ind i Vitteraturens uudtømmelige Hav, og den hele 7 til 8 Timer lange Aften studeres med langt større Kraft, Fasthed og Fremgang, end om Sommeren i et Lysthuus."

B i l a g B.

(til Side 29).

Brev fra en anonym Forfatter til Nyerup
under Fiscalsagen i Aaret 1785.

"Pro Memoria!

"Jeg er En af Publicum; og jeg svarer Dem herved paa den Piece, som de har adresseret til Publicum. Jeg svarer blot skriftlig, og ei igien- nem Pressen, deels fordi Pressen endnu hos os sukker under megen Tvang, deels ogsaa fordi denne Promemoria egentlig angaaer blot Dem og Deres Bedste. Som en ubekjendt Ven af Dem vil jeg raade Dem: ikke oftere saaledes at besatte Dem med Sager, der ere uden for Deres egentlige Studium, Vitteraturhistorien.

De vil vel svare, at Tienstagtighed, Beredvillighed i at tiene Deres Medborgere, Patriotisme, og idel Eyst til at gavne og oplyse Deres Fædreland har været Drivesfærene til denne Pieces Udgivelse; De kan svare: at De derved

1. har tient Publicum i Almindelighed ved at tilfredsstille en naturlig og billig Nysgierrighed og levere notoriske Documenter og Efterretninger om en Sags Udfald, der saa meget interesserede saa mange;

2. at De har gavnet alle Bogtrykkerne ved saaledes haandgribelig at overbevise dem om, at Politimesteren i Kiøbenhavn kan dømme om hvilketomhelst udkommende Bøger, han vil, alt i Følge Rescriptet af 20de October 1773, som alle, der forstaae at læse dansk, hidtil havde troet, allene handlede om Aviser og Ugeblade;

3. at De har bekendtgjort et Factum, som kan tiene til Skræk og Advarsel for alle Forfattere, der herefter maatte have i Sinde at skrive noget om det asiatiske Compagnies Stridigheder; thi nu veed de, at de imod Directeurerne kan utiltalte skrive alt hvad de lyst, vid. Svar fra U. til Z., men at, naar de skrive om Revisorerne, staae de Fare for at blive mulcterede, om de saa end blot citere urig-

tig, som Fyren, der citerede van Deurs's Levnetsbeskrivelse, hvilken, i Følge Deres anstillede Undersøgelse, ikke er til;

4. at De har viist de Herrer de Coninck, Cordtsen og Saabye en betydelig Tjeneste, ved at tilintetgjøre det om dem udsprede Rygte, og aftvættet den Plet af deres Character, som om de skulde have skrevet slikt et Skrivt, som Brevet fra Z., hvor Forfatteren strax paa første Side saa fræk tør ønske Statens Financers Forbedring; (NB. at De tillige beretter, at Bogtrykkerdrengene, item Horrebov og Gylvendal ikke heller ere Forfattere; det er, ved Himlen! blot Satire).

5. Kan De svare, at De især har giort Dem van Deurs meget forbunden ved det at De i et ordentligt Skrivt foreviger hans afgjørende Uresforsvar, som først blot var indrykket i et Avisblad, og en Avis er jo, som vor Rahbesiger, et sandt Ephemeron, der kun lever eet Døgn;

6. at De har insinueret Dem hos Hofraad Schldzer i Göttingen, i det De har viist, at det ikke er urigtigt hvad der i hans politiske Briefwechsel 3ter Th. S. 317 berettes: "Der jetzige "Polizeimeister übt oft seine despotische Gewalt aus, und züchtiget

"die armen Uuctores, die nun übler
 "dran sind als vorher, da keine
 "Schreibfreiheit war. Denn dieser
 "Herr ic."

Lad være De kan paastaae alt dette, og paastaae det med Grund, vil jeg dog overlade til Dem selv at betænke, først om det i vore Dage lønner Umagen at blive en Martyr for sin Patriotiskhed; for det andet om nogen af alle dem, som De har viist disse Tienester imod, om, siger jeg, nogen af dem, som indbefattes under mine foregaaende 6 Nummere, vel vil eller kan indestaae Dem for de ubehagelige Følger som dette Skridt kan have for Dem? Kan have! — ja, jeg lægger til, maa have. De studser; — men det er ingen forsigtig Mand, som nødes at sige: Das hatte ich nicht gedacht. At det vil have ubehagelige Følger for Dem, spaaer jeg Dem ganske sikkert. Politimesteren søger vist paa vedkommende Steder om, at faae sat en Klemme paa saadanne unge Grønfoldingers Hale; og Politimesteren for at haandthæve sin Myndighed maa vel giøre det. Hvad om det saaledes blev Skik ved Trykken at publicere hans Domme og Forhører; maatte han da ikke frygte for at det atter blev bekiendtgjort for Publi-

cum, hvorledes Bogtrykker J. R. Thiele fore-
 leden Dag for Politieretten blev tilspurgt:
 hvilke af hans Bøger der meentes med de
 Skriver, som staae paa Tittelbladet af
 Piecen For Publicum? og sliq en Uviden-
 hed er dog slet ikke at lægge en Mand som
 Politiemesteren til Last, der, i Følge den Schlo-
 zerske Efterretning loco citato, ikke fra Ung-
 dommen af har havt med Bøger og Stude-
 ringer at gjøre.

En Ting havde jeg nær glemt at fore-
 holde Dem: Har De med Tingestens Udgi-
 velse ikke havt det ovenfor anførte ædle Die-
 med, men derimod udgivet den, som en Prøve
 paa en partisk og juridice urigtig Dom, da
 har De handlet høist ubilligt. Det er høist
 ubilligt, i saadan bagatel Sag, at ville fordre
 den yderste Nøiagtighed og Præcision af en
 Mand som Politiemesteren i Kiøbenhavn, hvis
 Omhu og Omhyggelighed maa være deelt paa
 saa mange vigtigere Gienstænde, og af hvis
 Bestræbelser for Gadernes Reenholdelse, Bet-
 leriets Affkaffelse, Gadeviseskraalets Indskræn-
 kelse ic. vi hver Dag forhaabe de herligste
 Følger.

Kiøbenhavn den 9de April 1785.

Anonymus.

P. S. Da jeg, som De seer, vil være Anonymus, vilde det ikke nytte Dem noget, om De averterede i Adresse-Comptoirs Aviserne: "at De ønskede at tale mundtlig med mig om de els Indholden af mit Brev."

Bilag - C.

(til Side 31).

Nyerups og Mabyes Ansøgninger til Kongen
og Cancelliet under Fiscalsagen.

a) Til Cancelliet under 14de Juli 1785.

"Af en imellem os ført Brevverling have vi ladet nogle Exemplarer aftrykke, hvoraf vi i de to første Dage i Overilelse udleverte nogle til faa Benner, som imod vor Hensigt og Sagens Natur have ladet samme omløbe videre end vi selv tænkte eller ønskede. En utidig Nidkierhed i vort Venskab for den, som vi dengang troede, forurettede Bogtrykker Schulz har i disse Breve ladet indflyde Talemaader og Bendinger, som, i Betragtning at de høie Embedsmænd, hvorom der tales, ikke engang bør have Sted i en privat Brevverling, langt mindre taale at affrives eller trykkes. Dette indsaae vi, og derfor strax tilbageholdte de øvrige Exemplarer, som vi troe at være vor underdanigste Pligt at tilstille det Høiføngelige Danske Cancellie. Vel ind-

see vi, at vore Handlinger her kunne fortjene alvorligen at ansees; men ligesom vi ved at overlevere disse Exemplarer, og ved selv at fremstille os for det høie Collegium, søge at anbefale os til de høie Herrers Mildhed: saa forsikre vi og paa det helligste, at vi for Eftertiden steds alleene skal anvende vor Tid og vore Indsigter til de os aller-naadigst betroede Forretninger, og saaledes bestrebe os for at kunne blive anseete værdige til vor Konges Naade og vore Foresattes Bevaagenhed."

b) Til Kongen, under 3die August.

"I Følge Deres Majestæts allerhøieste Befaling af 2de i forrige Maaned til Generalfiscalene ere vi, som vedlagte Copie-Stevning udviser, indstevnede til Hof- og Stads-Retten den 8de i denne Maaned, i Anledning af en imellem os fort Brevverling, som er aftrykt og meddeelt adskillige. Vi tilstaae allerunderdanigst, at vi ved disse Breves Affatning ikke har iagttaget den Forsigtighed og Ærbødighed, som vi skyldte Deres Majestæts høie Cancellie-Collegium, og i den Henseende har fortjent Deres Kongelige Majestæts allerhøieste Unaade og det høie Cancellie-Collegii Mishag og Ugunst.

Bed den nu mod os anlagte fiscalske Action ere vi udsatte for at tabe vor timelige Belfærd, og saaledes formedelt et Overilestes Feilskridt, som en modnere Alder vilde have undgaaet, ganske at

tilintetgiøre Frugterne af vore øvrige Bestræbelsler, der for Resten stedse har været at giøre os værdige til Deres Majestæts Naade og vore Foresattes Bevaagenhed. Allene Tillid til Deres Kongelige Majestæts Naade giver os Driffighed til, næst med inderlig Fortrydelse at erkjende den af os begangne Forseelse, i allerdybeste Underdanighed at anraabe Deres Majestæt om: at samme maa af særdeles høif Kongelig Naade eftergives os, og at saaledes den mod os anlagte Fiscalsag maatte ophæves, da vi allerunderdanigst forsikre, at vi for Fremtiden med alle vore Handlinger af yderste Kræfter skulle bestræbe os for at blive værdige denne høif Kongelige Naade, som vi i allerdybeste Underdanighed haabe at maatte gaae for Retten."

c) Til Cancelliet, under 3die August.

"Vel bør vi, i Betragtning af de af os imod det Høif Kongelige danske Cancellie yttrede Fornærmelser, ikke vente nogen Naades Bevisning; men overbeviste om det høie Collegii milde og lemfældige Tænkemaade tildriste vi os her underdanigst at indlevere vor allerunderdanigste Ansøgning om allernaadigst Ophævelse af den mod os anlagte Fiscalsag, og udbede: at Høistamme, i Betragtning af, at vore Handlinger ikke grunde sig i nogen ond Hensigt, men allene i Ungdoms Uforsigtighed, vil vise den Naade for os ved at forestille Hans

Majestæt denne vor allerunderdanigste Ansøgning, at nedlægge dets formaaende Forbøn for os til allernaadigst Bønhørelse, og saaledes redde os fra en ulykkelig Undergang."

Bilag D.

(til Side 43).

Nyerups Taksigelse til Regentsens Alumner for Gaven paa hans 30 Mars Bryllupsdag.

Domus Regiæ Alumnis

S.

Quadráginta jam fere effluxere anni, ex quo hujusce regii collegii ab ordine Theologorum Havniensi gratiosissime denominatus sum alumnus; aliquot deinde elapsis annis constituebar Decanus et Inspector. Per viginti vero circiter annos munere fungor Præpositi.

Quid mirum, domicilium, cujus commodis per tantum temporis spatium frui mihi divina concessit providentia, mihi percarum esse magnique æstimandum. Grato tamen præsertim animo obversatur pia recordatio tot illustrium ingeniorum, tot præstantium virorum, qui, mecum longo isto temporis decursu hic commorati, suo me posthac prosecuti sunt favore, et affectus in me sui plura dedere documenta.

Nihil vero exoptatius, nihil jucundius unquam evenit aut evenire potuit, quam luculentum istud testimonium, quo hodiernis ædium harum inhabitatoribus monstrare placuit, meam qualemcunque iis gratificando impensam operam sibi non improbari. Candidissimo sane notandus est lapillo dies, quo isto insigni amicitiae integerrimæ pignore me, Sodales! mactare esis dignati. Talis & tantæ benevolentiae memoriam nulla unquam delebit dies, & gratias, cum persolvere non possim, ago quam maximas. Nil mihi magis in votis, quam ut cuncta Vobis semper ex sententia eveniant.

Faxit Deus optimus maximus, ut domus hæc regia, quæ vere regiae munificentiae originem debet, floreat in æternum & vigeat!

Erasmus Nyerup.

Bilag E.

(til Side 44).

Regentsianernes Sange til Professor Nyerup ved hans Afreise og Hiemkomst i Maret 1821.

a. Afskedsang.

Mel. Vær du vort Selskabs Skytsgudiinde ic.

Vi vil ej trætte Dig med Klage,

Vi vil ej fjerne Hjertets Fred;

Et ømt, et varmt Levvel Du tage.

Kun paa din fjerne Vandring med.

Vort Venstabs Blik, vor Højtids Røst
Skal tolke Taffen i vort Bryst.

Hav Tak for hvad Du skrev og lærte,
Du gamle Kjempe, gjæv og bold!
Med Ildskrift staaer det i vort Hjerter,
Den Rune vorder aldrig kold.
Hav Tak for hvad Du med os leed,
Hav Tak for al din Kjærlighed!

Naar Høsten herlig da udspreder
Sin Fylde over Søe og Land,
Og Du fra fjerne Strømmes Bredder
Alt iler til dit Canaan;
O! kom da glad og sund igjen!
Gud signe Dig vor Fader, Ven!

Chr. Winther.

b. Velkomstsang.

Mel. Til Danmarks Priis en Højtidsang 16.

Da Du drog bort i aarle Vaar,
Hvert Hjerter drog med Dig;
Nu atter Dig imøde flaaer
Hvert Hjerter inderlig.
O! gamle Danmarks Ven!
For Dig vi træde med uskromtet Glæde.

En Bøn vi bad, da Du forløb

Os, ædle danske Søn!

"Beskiærm vor Lærer viis og god."

Gud hørte vores Bøn,

Han hørte vores Bøn,

Dg Dig han ledte, Vej han Dig beredte.

En Bøn vi bad, o lad opgaae

En Stjerne lys og stor,

Som klar og ledende kan staae

For Vandrerens paa Jord!

D! Fader! leed hans Trin!

Dg lad din Stjerne Skyggerne bortfjerne!

Dg den oprandt og klart den stod,

Dg lyfte paa Din Stie;

En evig Skaber viis og god

Har Flammen tændt deri.

D! læs i vores Bryst!

Hvad Læben stammer, i vort Hjerter flammer!

B i l a g F.

(til Side 44).

Regentskolenes Sang til Prof. Nyerup paa
hans Fødselsdag 1828.

Mel. Danmark deiligst Bøge og Bøge ic.

Hil Dig Nyerup! — Kjerten flammer

Til vor Jubelsang —

Glæden i det stille Kammer
 Blev os altfor trang;
 Thi gif vi fra snevre Stue
 Under Himlens høie Bue,
 For at Du maa ret fornemme
 Glædens rene Stemme.

Fødselsstunden er oprunden
 I den unge Aar!
 Stærk Du stod i Danalunden
 Ni og ferti Aar;
 Og hvorlunde Du har levet
 Det har Sagas Haand nedskrevet.
 Mens i Danmark Bøger findes,
 Nyerups Navn skal mindes.

Gubbens Sjæl det vel maa hue,
 At han hædret er.
 Kunde Du, vor Nyerup! skue,
 Hvor Du er os kjær!
 Sid Decennier maae svinde
 Og Dig i vor Midte finde!
 Og til Gud vort Dnske trænge:
 Nyerup leve længe!

Bilag G.

(til Side 56).

Nyerups prophetiske Skizze til et National-
musæum af "Rejsen til Kjøbenhavn i
Aaret 1837."

"En af de Mærkværdigheder i Kongestaden, som jeg først og fremmest bør nævne her, er det danske Nationalmusæum. En heel Række af Bærelser paa Slottet er indrømmet dertil. — — For tre Decennier siden foreslog Nyerup, i sin Bog om Fædrelandets Mindesmærker fra Oldtiden, denne skjønnede Idee. Længe har det været, førend den blev realiseret — — men nu, den er udført, ligner den en stolt Ege, der voxer langsomt og blomstrer desto længere. Danske Hædermænd kappes om at forherlige dette Musæum; frivillig frembærer enhver sin Skjærv paa Nationalhæderens Alter; hvad der forud laae adsplittet i enkelte Mænds Gjemmer, skjult for Grandfæderens og Kjenderens Dje, findes nu her samlet som et skjønt Heelt.

Det første Bærelse, man træder ind i, er Oldtidssalen. Bystbilleder af Paulus Cypræus, D. Worm, Birkerød, Th. Bartholin, Pontoppidan og Suhm ere anbragte i forskjellige Nicher, til Afmindelse om disse store Mænds Fortjenester af Oldsagernes Studium i Dannemark. Salen,

som er bygt og malet i Form af en underjordisk Hule, gemmer Alt hvad der er fundet i Kjæmpebegravelser og Jordens Indvolde, tilligemed Afbildninger af de Steder, hvori det fandtes. Men dog har man kun hidbragt her saadanne Ting, der ere adskillelige fra Stedet, eller som ere fundne i ubekjendte Høie. Mindesmærker som Jellingestenen — hiin herlige Grindring om den evig uforglemmelige Thyre — har man ladet blive paa de Steder, som de i Sekler have helliget, skjønt man allerede for længe siden har sørget for, at hegne om dem paa den tilbørlige Maade. I det andet Bærelse, eller Runestenesalen, findes Afbildninger af Bautaastene med Runer. I den tredie, eller Mellemaalderensalen, findes alle Mindesmærker fra Midaldalderen opstillede i den strængeste Orden og med critisk Nøiagtighed. Herligere Oplysninger i den danske Historie kan man ikke ønske sig end dem, man træffer her. — Medens jeg tog det i Djesyn, fandt jeg adskillige unge Lærde ivrig sysselsatte med at undersøge de her opstillede Gjenstande, og den Mand, som viste mig omkring, forsikrede mig, at der bestandig findes her Folk, som tage Afskrift af Inscriptionerne eller Tegninger af Antiquiteterne. Saa almindeligt er Oldgrandskninogens Studium nu blevet hos os.”

Bilag H.

(til Side 59).

Nyerups Anmodning til Ejere af nordiske
Oldsager, af 12te Mart. 1807.

"Paa Universitetsbibliotheket i Kjøbenhavn er med Consistorii Bifald og under Bibliothekcommissionsens Opsyn gjort Begyndelse med at anlægge et Kabinet for Fædrenelandets Oldsager. Man stræber derved, saavidt muligt, at redde fra Undergang hvad der endnu er tilbage af vore daglig mere og mere forsvindende Antiquiteter, og noget at standse Tidens ellers Alt fortærende Tand i sin ødelæggende Virksomhed. Derved skulde opnaaes, at de overblevne Levninger fra Hedenold og Middelalderen, der sætte Beskueren paa Spor til at kjende vore Forfædres Overgang fra Bildhed og Naahed til Cultur og Sædelighed, ikke saa hastig skal kunne gaae Forglemmelse og Tilintetgjørelse imøde. Bigtigheden af saadan en Samling, der vil tjene til at udbrede og vedligeholde Kundskab om vort Folkes ældste henrundne Tider, er bleven erkjendt af adskillige Hædersmænd. Det er af offentlige Blade kundbart, at ikke Faa allerede have givet Bidrag dertil, og Undertegnede tager sig herved den Frihed, at anmode andre Ejere af Oldsager, at følge disses priselige Exempel. I privat

Mands Eje og Børge ere enkelte Mariteter udsatte for mange Slags Hændelser; de ere f. Ex. ikke sikre for ved Ejernes Rejser og Forslyttelser at blive borte og forkomme. Ej heller kan Noget af nogle faa enkelte Stykker uddrage Resultater, hvorved Bekjendtskab med vort Fædrelands fordums "Art og Konst" kan fremmes eller faae betydelig Tilvæert. Skjenkes de derimod til et Institut, hvor de opbevares med den ængsteligste Omhyggelighed, hvor der er Forraad af lignende og hinanden indbyrdes oplysende Sager, hvor der er et Bibliothek med alle de litterære Hjælpemidler, som tjene til at udtyde, og forklare dem, saa kan et Stykke, der, isolert, ingen Betydning har, lede til de vigtigste og interessanteste Følgeslutninger. Alt, hvad som saaledes af Patrioter her bliver deponeret, er en Skjærv paa Fædrenelandets Alter. I sin Tid, naar et, Nationen og Regjeringen værdigt, Nationalmuseum vorder oprejst, bliver nærværende Samling, tilligemed hvad der allerede haves paa Kunstammeret og andre offentlige Steder, at ansee som en Grundvold, hvorpaa fremdeles kan bygges videre, og Efterslægten vil vide os Tak for, at have holdt sammen paa de Mindesmærker, i Mangel af hvilke vort Sprog og vore Sæder, vore Love og Indretninger, ville være en uopløselig Gaade og et uforklarligt Phaenomen. Flere Pa-

trioters forenede Bestræbelse for dette Instituts Fremme vil desuden i en anden Henseende være ønskelig. Der var for et halvt Seculum siden den berømte Rossgaard. Han i sit af Kongen corroborerte Testament klager bitterlig over, at hos hans Landsmænd blev intet Studium mindre dyrket end den nordiske Histories og de nordiske Oldsagers, hvilket dog, efter hans Formening, med største Ret fortjente at drages frem af sit tykke Uvidenheds Mørke, og som et Middel til at raade Bod paa dette Onde stiftede han et eget Legat. Som en klog og meget forsynlig Mand tænkte han langt ud i den fjerne Fremtid, og udsaaede en Sæd, der, vel seent men dog sikkert, skulde bære rigelig Frugt. Han fastsatte nemlig, at hans skjenkede Capital skulde aarligaars forøges med Tillæg af Rentens Rente, saalænge til Summen naaede den Høide, at en Mand, som opofrede sig til de nordiske Oldsagers Studium og Fædrelandets Historie, deraf kunde have sit Udkomme. Den Tidspunkt vil indtræffe omtrent om en Snes Aar, og denne rosgaardske Professor vil da være saare godt tjent med, at man har ligesom arbejdet ham i Hænderne. Ligesom Lector Botanices, til at gjøre sit Embede fyldest og bringe sin Videnskab videre, trænger til Urter og Planter, Mineralogen til Stene og Mineralier, og Demonstrator Chemiæ

til Laboratorium og Instrumenter, saaledes vil Professor Archæologiæ septentrionalis ved Kbhavns Universitet behøve Tordenkiler og Offerknive, Stridsører og Slagsværd, Ringe og Armbaand, Urner og Afkekrukker, Primstave og Drikkehorn, Røgelsekar og Helgenbilleder, Rune- og Munkeindskrifter. Det er da baade paa den eksisterende Klostgaardske Professurs, og tillige paa det forønskede Nationalmuseums Begne, jeg har henvendt mig til Publikum. Landsmænd! uden Fleres patriotisk-virksomme Deltagelse maa jeg med denne min Plan blive staaende paa Halvvejen. Jeg stoler paa det, en Forfatter nylig med Føje har sagt: Naar man i Danmark og Norge regner paa Borgeraand, forregner man sig aldrig."

B i l a g I.

(til Side 61).

Det Kongelige Commissorium ang. Oldsagers Opbevaring, i Udtog.

"For at samle, opbevare og hindre fra Odelæggelse de Oldtidens Mindesmærker, der ere saa nødvendige til Alderdommens Studium og for Historiens Dykkere, samt for at foranstalte en saa meget muligt fuldstændig Revision af de endnu eksisterende Oldsager, nedsættes en Commission, be-

staaende af nogle faa sagkyndige Mænd og nogle corresponderende Medlemmer, hvis Forretninger skulle bestaae i: 1) at udarbejde en Instruction, efter hvilken Præsterne, der især maatte indbydes til at indberette, hver for sine Sogne, hvad der findes i samme, saavel som og Andre, have at indsende deres Indberetninger, 2) at correspondere med disse og dens udenbyes Medlemmer i alle Tilfælde, hvor nærmere Oplysning behøves, 3) at modtage Oldsager eller Tegninger af Samme, som maatte blive indsendte til den, 4) at sørge for, at de nævnte Indberetninger virkelig indkomme fra alle Provstier eller Stifter, og naar Alt er samlet, 5) at uddrage Resultaterne af det Hele, og at indkomme med Forslag om følgende Hovedposter: a) hvilke Monumenter fra Oldtiden, som findes adspredte paa Marken, og formedelsf deres Størrelse og Omfang ei kunne flyttes, fortjene at opbevares ved Kongebud for Estertiden, og hvilke derimod, fordi de ere mindre betydelige, enhver Jordbruger kan være berettiget til at benytte paa hvad Maade han selv vil; b) hvilke Foranstaltninger der kunne gøres for at saadanne Levninger fra Oldtiden og Midalderen, som findes i Kirker eller andre offentlige Bygninger, blive bevarede for Udelæggelse; c) hvorledes Almuen bedst kan undervises om Værdien af de Oldsager, der jævnlig

opgraves af Jorden, og som oftest ødelægges, fordi det ikke vides, at de kunne være til Nytte; d) hvorledes, med de mindste Bekostninger for Staten, et Stats-Musæum kunde anlægges for alle i Rigerne værende Oldsager, forsaavidt de enten allerede findes i de kongelige Samlinger eller med Tiden kunne blive dem indlemmede; og e) hvorledes dette Musæum da kunde anvendes til offentlig Nytte." o. s. v.

B i l a g K.

(til Side 61).

Uddraget af H. H. Biskop Münters Indstilling til det Kongl. Danske Cancellie, ang. Oldsagers Opbevaring, af 31te Marts.

— — — "Inden man for Alvor kan være betænkt paa at bevare de Alderdommens Monumenter, som endnu ere til i Kongens Riger, bliver det fornødent at kjende dem. Jeg regner til dem ikke allene de saakaldte Kjempegrave, Stendysker, Stensætninger, Runestene, og hvad der findes i Gravene af Steen, ædle og uædle Metaller; men og Levninger fra Middelalderen, saasom: beskrevne og ubeskrevne Ligtene, Rustninger og Waaben, Huusgeraad og Smykker, vasa sacra af Kirkerne, Helgenbilleder, adelige Familiers Baa-

bener i Træ og Steen, og endelig Diplomer af alt Slags; alt dette indtil Begyndelsen af firtende Aarhundrede. Enkelte Efterretninger herom, især om Monumenterne af første Klasse, paa hvilke allerede D. Worm var saa meget opmærksom, og som han oplyste i sine Monumenta Danica, ligesom og Efterretninger om Middelalderens Vægstene, findes vel i Resenii, Pontoppidans og Hoffmans danske Atlas; fremdeles er ogsaa meget, hvad Danmark angaaer, samlet i de Uildgaardske Tegninger paa Kongens Bibliothek. Men disse Efterretninger ere dog ikke allevegne nøiagtige og omfattende nok; de afhandle ikke heller alle Classer af Alderdommens Levninger, og meget af det, som var til i Worms, Resens, ja selv endnu i Pontoppidans, Hoffmans og Uildgaards Tid, er nu ødelagt eller forkommet. Det synes derfor, at Begyndelsen maa skee med at foranstalte en saa meget muligt fuldstændig Revision af de endnu eksisterende National=Oldsager. Til at lette denne maatte alle kyndige Mænd i begge Riger og Hertugdømmene opfordres. — — Især maatte Præsterne indbydes til at indberette — — og baade Biskopper og Provster opmuntres til at interessere sig for denne Sag, til at samle Indberetningerne og indsende dem til Bedkommende. — — Men saadan Correspondenz, som disse Indberetninger, og de maaskee ikke sjæl-

dent af dem opkommende Spørgsmaale til nærmere Oplysning og desbedre Sammenligning med de ældre Efterretninger unægtelig ville foranledige, synes at gjøre en Middelpunkt nødvendig, til hvilken alting kommer, fra hvilken alting gaaer ud, og som tilsidst kan forelægge Cancelliet Resultaterne af alle anstillede Undersøgelser. En Commission" — —
o. s. v.

B i l a g L.

(til Side 74).

Nyerups Besøg hos Gräter i Ulm.

Som en patriotisk Bihensigt af sin Reise til Tydskland ansaae Nyerup det, (Suhms antiquariske Optegnelser S. 4) "paa danske Litteratorers, Oldgranskeres og Mythographers, med eet Ord: paa gamle Danmarks Ordføreres Begne personlig at bevidne den Mand fortjent Hylдинг, der over i tredive Aar ikke har afladt at gjøre sig fortjent af oldnordisk Litteraturkundskabs Udbredelse blandt sine tydske Landsmænd, nl. Professor F. D. Gräter i Ulm." "Biskop, siger han, boer han langt ude i Tydskland, men dog tykkedes det mig, at jeg, ifølge Omstændighederne, fra Dansk Oldlitteraturs Genius ligesom havde faaet Kald og Barsel til,

mine Aar uagtet, ikke at flye de Besværligheder, en Rejse hidhen vilde føre med sig."

Hvor fjerdkommen han var for denne sin ubefjendte trediveaarige Ven, skjønnes bedst af hans Hesteskrift: "Die Druiden an der Donau," (hvoraf et Stykke er oversat i "Rhyns Skilderie", 1826, No. 69).

"Efter en, heder det der, i fulde 30 Aar uafbrudt Brevverling, efter aandigt Samqvem i en heel Menneskealder, gjorde denne trofaste Ven, denne ærværdige, ædle Dannemand mig endnu den Glæde, at kunne omarme ham her ved Donau, og for hvert Aartiende af vort Venskab at kunne fejre en heel Dag med ham i mit Huus."

Allerede fra Aaret 1819 havde Gråter undervist enkelte Gymnasister i Dansk, og med saadant Held, at en af dem, Hr. Hohbach, endog kunde modtage Nyerup med en af ham selv forfattet dansk Ode, saa lydende:

"Jeg sang om Ungdoms skjøne Dage,
Til Tydslands og til Danmarks Priis *),
Jeg sang om Elskov og om Venskab,
Og om Alvina paa min Biis.

---

*) Han sigter herved til sin tydske Oversættelse af Nyerups Nationalsang. S. Høsts Hesteskrift for Politik og Historie 5 B. S. 65.

Om gamle Fortids store Helte
 Og Mænd min Harpe ofte klang,
 Men dette synger jeg nu ikke,
 Jeg qvæder nu en anden Sang.

Dig hilser jeg paa Donaubredden,
 Dig i mit kjære Fædreland.
 Ja glad og henrykt herved hilser
 Den tydske Yngling nordisk Mand.

O! kan jeg fatte denne Glæde?
 Hvor river Følelsen mig hen?
 Jeg skuer Dig, min danske Broder!
 Med Stolthed nævner jeg Dig Ben.

Til Grindring om Myerups Nærværelse i Ulm
 oprettede Gråter i October samme Aar "Die Ge-
 sellschaft der Dänenfreunde an der Donau" til Ud-
 bredelse af Kundskab om Nordens Sprog og Littera-
 tur, som i Novemb. næste Aar fik kongelig
 Sanction, og i Juli 1826 tællede 32 Medlemmer,
 18 tydske og 14 danske. (S. "die Druiden,"
 No. 2).

B i l a g M.

(til Side 82).

Regentsianernes Sang til Prof. Nyerup ved
Regentsens Jubilæum.

Mel. Vi alle Dig elske, livsalige Fred.

"Vi alle Dig elske, livsalige Ven!

Livsalige Fader og Lærer!

Regentsen vil aldrig erkjende som Søn,

Hvo ei af sit Hjerte Dig ærer.

Vi hæve vor Sang,

Dg Klang mod Klang,

Vi synge for Nyerup en Takkesang.

Du hader ei Munterhed, hader ei Sang,

Men frit, vil Du, Bisen skal lyde.

Med Jublen vi samlede mangan en Gang,

For her ret vor Frihed at nyde.

Vi kjendte ei Tvang,

Men frit vor Sang

Sig over gjenlydende Mure svang.

Som Bogen, saa har Du Studenten jo kjær

Dg gjerne hans Bedste du søger;

Vor Nyerup! Du sytler saa husligen her

Imellem Studenter og Bøger.

Du sparer ei Flid,

Dg mindre Tid,
 Vor Fader, vor Lærer, vor anden Hviid!

Hver af os jo er, eller var dog, din Søn,
 Dg sønlig han gjemmer dit Minde;
 D kunde vor Kjærlighed være din Løn,
 Du vilde den rigelig finde.

Thi mere end Ord
 I Hjertet boer,
 Hos Sønerne her i vort Broderchor!

D var nu vort Hjerte som Dagen saa klart,
 Dg kunde du see det til Bunde!
 Ei, Ordene have den rigtige Art,
 Skjøndt Hjertet os sidder paa Tunge.
 I jublende Sang,
 I Klang mod Klang,
 D Nyerup fornem dine Søners Sang!

Wisby.

B i l a g N.

(til Side 88).

Sange til Nyerups Studenter-Jubilæum.

En nye Bise i Anledning af den glædelige
 Begivenhed, som tildrog sig for 50 Aar siden,
 da en Bøndesøn fra Thyen, ved Navn Kas-

mus Christensen fra Nyerup, blev Student i Kjøbenhavn, hvor han siden ved Flid i Studeringer, ved Dyd og gode Sæder har tjent sig op til at blive Professor, Provst og Ridder, m. m. som samme fornøielige Vise indeholder.

— Af Prof. J. Møller.

Mel. Ung Adelsteen paa Thinge stod.
 Hvi høres her i Skytters Leir
 Studenterqvad og Doctortoner?
 Har Dansken atter vundet Seir?
 Maaskee man atter Russen kroner?
 Ja, krones skal i Dag en Rus
 Paa femti Aar — rus, rus, rus, rus!

Den Rus fortjener vel sit Navn;
 Nam ruri natus est Erasmus.
 Vel blev han Provst i Kjøbenhavn;
 Dog er han end den gamle Rasmus,
 Hver Tjenboes Ven, hver Nordboes Fryd.
 See! derfor høres Jubellyd.

I femti Aar han Borger var
 Af danske lærde Republikken;
 Skrev Bøger, Viser, Spørgsmaal, Svar;
 Holdt Huus en Tidlang for Kritikken,
 Anstuffed af lidt Kjætterie
 I Politik, Theologie.

Men hvad han tænkte, hvad han skrev,
 Hans Færd var ærlig, velmeent, aaben.
 Med Kette Riddermand han blev;
 Thi steds han førte Retsinds Vaaben.
 Republikaner, Kongens Ven,
 Suhms Fosterson, han hædres end!

Saa tit det gjaldt om Bondens Sag,
 Han stred som Ridder uden Lyde;
 Han skued Danmarks Hædersdag;
 Saae Kongen haarde Stavnbaand bryde;
 Saae Bonden høste Flidens Løn.
 O Held den brave Bondesøn!

Saa klink vi paa Bondens Gavn,
 Imens vi ønske Nyerup leve.
 Er Marfken stolt af Niebuhrs Navn,
 Hver Fyenboe skal med Nyerup leve.
 Vivat depositu - rus - rus,
 Vivat Eras - Eras - mus - mus!

R. Nyerups academiske Borgerstabs Jubilæum
 1826 af G. H. Olsen.

Mel. Bekrænt mit Laub den lieben vollen Becher.
 Det sjældne Held i femti Aar at være
 En ægte dannels Mand,
 Sin Slægts, sit Folks, og sine Venners Vre,
 En Stjerne for sit Land,

Det Held er Dit, vor Nyerup! gamle Skjalder
 Med yngre kappes om
 At flette Laurbær om Din Solvhaars Alder
 Med al dens Helligdom.

Hvo nægter vel, Du veed jo, for Exempel,
 At lægge Runer ud,
 Og Saga selv at bygge op et Tempel
 Af Fortids Marmorbrud?

Og hvo har vel i et Halvfekels Dage,
 Bed al din ædle Færd,
 Gi skuet grant den Iver uden Mage,
 Hvormed Du vandt Dit Værd;

Den Flid, hvormed Du Biisdoms hulde Skatte
 Af Oldtid maned frem;
 Den Lyst, hvormed Du mangan Lærling satte
 Tilbords med Dig og dem;

Det Bennesind, hvormed Du kjærlig lærte,
 Hver Ungling fiern og nær
 Sit Lys at tænde ved den beste Kjerte,
 Og faae sin Musa kjær?

Men hvad som dog saa mangan Biismand savned,
 Den barnligglade Hu,
 Hvormed Du i hver Benneskreds omfavned
 Hver den, der var som Du,

Den Livets Perle, onste vi tilsammen,
 Gid længe være Din!
 Derpaa vi froe med et samdrægtigt Amen
 End tømme et Glas Viin!!!

Sang til Jubelheittiden 1826 af Rahbek.

Mel. En Time for Middag Madamen opstaaer.
 Saa herlig en Skiald os prophetisk har sagt,
 At eengang, naar Tiden er omme,
 Bor Guldalders Hæder at holde i Agt,
 En Fremtidens Tyrup skal komme;
 Skal være, som denne, saa lærd og saa flog,
 Og klynne sin Bog.

Med sønlige Sind, hvad der findes om vor,
 Vil denne da nidkiær randsage,
 Hvor trofast han fiændtes i Bandel og Ord
 Alt fra sine tidligste Dage,
 Var Kjerulfers, Wormers, og Samsøers Ven,
 De Tyrups igjen.

Hvor Erichsner, Suhmer og Kaller hans Bærd
 Heel tidligen vidste at skatte,
 Den Rigdom, som var, fremfor andre, dem kjær,
 Derover de trostig ham satte;
 Den Bog, som de modtog i Arv efter Gram,
 Betroede de ham.

Dg hvor han nu troligen vogted' den Skat,
 De her ham i Hænde mon give,
 Dg pønsede nidkiær ved Dag og ved Nat,
 Hvordan den veldædigst kan blive,
 Dg vorde for Dana til Hæder og Gavn,
 Af meer end af Navn.

Dg skal det da vides, hvorlunde derpaa
 Han ikke som Dragen mon ruge;
 Men vennehuldt Die med Glæde det saae,
 At Dannemænd den monne bruge;
 Med Raad og med Bistand han foregif dem,
 At lede dem frem.

Dg siges skal da det tilkommende Eld,
 At ikke han lærd var allene,
 For Ret og for Sandhed, saa ædel og bold,
 Han frit torde tale og mene;
 Hos Birkenes, Salseners, Colletters Krands
 Skion hænger og hans.

Dg naar da retfærdige Efterslægt seer,
 Naar Tidernes Fylde er omme,
 Hvad her kun i Korthed er nævnet, og meer,
 Som ei denne Bise kan romme,
 Som vi den vil drikke med skummende Maal,
 Bor Nyrup! Din Skaal!

Nyrups Jubelfest af Dehlenschläger.

Mel. Der var engang en Ridder, en Ridder skøn.
 Der var engang en Fynbo, en Bondesøn,
 Han gjorde til sin Fader saa ydmyg en Bøn,
 Om Orlov og Forlov :;
 At ride under D
 Og fæste sig en Mø.

Nu med den sorte Kiole han prydede sin Krop;
 Den Tid erd ei med Damppe man foer ad Bølgens Top,
 Thi drog han paa en Smak :;
 Og gleeed, med gunstig Bør,
 Fra Nyborg til Korsøer.

I Arelstad studered han i Aarene vel fem;
 Hans ridderlige Rygte vel spurgtes udi dem.
 Han kom til gamle Suhm, :;
 Den Videnskabers Drot,
 Og boede paa hans Slot.

Den deiligste Fyrstinde, som nogen havde kiendt,
 Var Saga Tidens Datter; af Kiærlighed optændt
 Blev Svendens Hierte strax, :;
 Han elsked tro, i Løn,
 Den Jomfru, huld og skøn.

Herr Rasmus ogsaa hende i stille Tanker laa:
 Papiret skifted Farve, naar de hinanden saae.

Han tegned mangt et Sagn :;
 Dg mangt et Elskovsbrev
 I Lon han hende skrev.

Men Sogas Slegfredsøster, som kaldtes Modesmag,
 Fandt i den gieve Fynbo ret inderligt Behag;
 Da gamle Drot var død, :;
 Hun vilde ham forført,
 Men hun blev ei bønhørt.

Derover blev hun bister, som hun var blid tilforn;
 Den gode Rasmus kasted hun i det runde Taarn,
 Som stod i Arelstad :;
 Med favnetykke Muur,
 Et sikkert Fangebuur.

Herr Rasmus monne sukke, i Taarnet hvor han laae
 Af jeg elendig Fange! her maa jeg vist forgaae.
 Dog smecter det mig meest: :;
 Jeg ikke Soga seer
 Med mine Dine meer.

Da alle var til Senge, skion Soga tænkte paa,
 Hun vilde til Herr Rasmus i Drmetaarnet gaae.
 Hun ind ad Døren treen :;
 Dg hilste hendes Be.
 Ret hierteligt igien.

De favnede hinanden og græd af Kiærlighed,
De smaae, de lyse Alfer sig frydede derved.

Hun aabned Fængslets Bæg ;:
Dg viiste ham en Hal,
Med Bind, i tusindtal.

Dg nu blev Fangetaarnet hans allerbedste Hiem ;
Saa mangt et støvet Billed han trak af Krogen frem,
Som der i Mørke stod ; :
Han visked Støvet af,
Dg det til Berden gav.

Saaledes ham fornøied fra Glemsel at befrie
De Billeder, hvoraf han som Dreng alt saae Copie :
De vise Mestre syv, ;:
Markolfus, Ridder rød,
Han frem for Dagen bød.

Selv Uglspil og Herr Mikkel kom nu til Værdighed,
Dg alle saae det gierne, naar Ræven Gaafen beed.
Dg mangan Folkesang ;:
Om Sephta, Tordenskiold,
Udgav den Herre bold.

Han gif omkring i Hallen, og med andægtigt Sind
Han ordned og opstilled de mange tusind Bind,
Saa ret det var en Lyst ;:
Ut komme paa det Taarn,
Hvor Støvet laa tilforn.

Hvad skal jeg meer opregne den bolde Fynbos Værk?

I kiende hannem alle, den muntre Gubbe stærk.

Paa hans Guldbryllupsdag :;

Med Saga, med hans Biv,

Vi ønske varigt Liv!

Følg længe, gode Nyrup! din gamle Banes Gang:

Gak op og ned ad Taarnet! du gaaer ei Sneglegang,

Blier svimmel ei derved. :;

Bring længe Skatte frem,

Uf Sagas dunkle Hiem!

Saa længe Bøger læses og Rundetaarnet staaer,

Dit elskelige Minde, vor Nyrup! ei forgaaer!

Der svæver du som Alf :;

Dg vækker Læselyst

I yngre Brødres Bryst.

Søndagen den 15de October af Kaff.

"Om hundrede År er alting glemt,"

så monne det Ordsprog lyde;

men var det Sanden, da var det slemt;

Gud nådelig det forbyde!

Hvad var da al Stræben på Verdens D,

og Granskning og Handlinger gæve?

nej svage og syndige Støv skal dø,

det ædle evindelig leve!

Om hundrede År er intet forgæet,
 af hvad der er værd at mindes,
 og herligen prydede Bideslet;
 det skal udi Sandhed befindes!
 Hvad tarves der Vidnesbyrd om den Sag?
 Hvis nogen betvivle det skulde,
 da sidder jo Manden i dette Lag,
 som Satsen beviser tilfulde.

Halv hundrede År har han været en Pryd
 for Dannemarks højeste Skole,
 en Fader for mange, et Mønster i Dyd,
 en Ben, på hvem Bennen kan stole.
 Ja Ben af Sandhed og Lys og Ret,
 langmodig og skånsom mod svage,
 men djærv udi Kampen, og aldrig træt,
 arbejdsom båd' Nætter og Dage.

Hvo tæller de Timer, han grubled i Løn,
 de Kundskabs Frø, han udså'de,
 den Bistand, han ydede Lærdommens Søn,
 de Blade, han skrev ham til Både?
 Jo den, der tæller de Stjærner, der stå
 på Himmelen's hvælvede Bue,
 eller og beregner de Sandskorn små,
 vi monne på Havbrædden flue!

Dg Han skulde glemmes om hundrede År,
 Hans Birken tabes med alle;
 som gule Blad, der af Træet igår
 for vestlige Vind måtte falde?
 Nej vil Gud give, at Verden hun står,
 den danske Tunge må leve;
 Hans Idræt som Mønster om tusinde År
 for sildige Slægter vil svæve.

B i l a g O.

(til Side 88.)

Regentskammerets Sang til Professor Nyerup
 ved hans Studenter-Jubilæum, forfattet
 af Wisby.

Mel. Nyerups Nationalsang.

Velkommen i vor Midte vær,
 Vor ældre Broder Du!
 Studenten var Du altid kjær,
 Men aldrig meer end nu:
 Viig bort fra os med Blu,
 Hvo ikke Nyerup som sin Fader ærer!

Ei i Pallads med gyldent Fløi
 Studenten bør at boe;
 Ei Evang han elsker eller Støi,
 Men Frihed og sin Røe:
 Regentsen er vi troe!
 Der lever frit og roligt man tillige!

Det vidste gamle Nyerup vel,
 Den troe Studenterven!
 Student han var af ganske Sjel;
 Thi sløtted han herhen;
 Dg sløtter ei igjen!
 Thi intet Sted Studenten har det bedre!

Vi er Dig alle huld og troe,
 Det har Du længe kjendt!
 Nu har vi i vor stille Boe
 En Høitidsfakkell tændt;
 Halvhundred Aars Student!
 Som den vort Hierte luer Dig imøde!

B i l a g P.

(til Side 90.)

Sange til Nyerup paa hans 70de Aars Fødselsdag.

Paa syvti fulde Aar Du seer da nu tilbage.
 Med Selvtilfredshed Du Din Idraet skue kan,
 Med almeengavnlige Daad Du mærked Dine Dage.
 I alle Forhold stod Du som en sjelden Mand.

I Skrifter mangefold Du Lys og Kundskab spredte,
 Sa Du har Dig oprejst saa mangt et Monument.
 Af Saga elsket højt, Dit Navn Du vidt udbredte.
 Det stedse blomstre vil, imens der læses Prent.

Med Beredvillighed Du i de store Sale
 Veiledte Videlyst til Videnskabers Væld.
 Den rene Nidkjærhed vi aldrig saae at dale,
 Hvormed Du virked gjævt til værdig Stræbens Hæld.

At Du en Fader var for tusindtals Studenter,
 Derom er Vidnesbyrd i deres Kjærlighed,
 Din hulde Hjælpsomhed har baaret rige Renter:
 Trint i Dit Fædreland Du takkes paa hvert Sted.

I stille huslig Kredz Du er den Summe, Blide;
 Som Ven Du trofast er, jeg kjænder Saadan Dig.
 End længe, Nyerup, kærst Du gaae ved Benners Side!
 End længe leve Du paa Livets Glæde riig!

Tens Kragh Høst.

Gjennem Ruden Lysset blinker
 I den gamle, kjære Gaard —
 Festlig Glæde atter vinker
 Skaren, som herude staaer.
 Stjernens Straaler hisset tindre,
 Funklende i natlig Glands,
 Og i Unglingbrystets Indre
 Gløder Hjertets vakte Sands.

Nyerup! — Musas unge Sønner
 Jublende forsamles her;
 Vor Taknemlighed paaskjønner
 Kort din Birken og dit Værd.

Hvad vi føle, maae vi sjuenge
 Uden Skrømt fra Sjælens Grund,
 Dybt skal gamle Muur gjenrunge:
 Det er Nyerups Fødselsstund.

Sandheds klare Sølv forrufter,
 Tiden bleger Skriftets Blæk;
 Men en mægtig Aand bortpuster
 Støvet af de vise Dræk;
 Oldtids stærke Tone knytter
 Utter sig til Nutids Favn;
 Hver som ret til Saga lytter,
 Han skal nævne Nyerups Navn.

Klogt og Kraft maa hærde Staalet,
 Skjaldens Vaar er længe grøn;
 Synti Aar er ikke Maalet
 For Minervas bedste Søn.
 Derfor er der lyst hernede,
 Stjernen vel vort Qvad forstaaer;
 Danmark's Musasønner bede:
 Nyerup leve mange Aar!

Bilag Q.

(til Side 91.)

Mindedigte over Nyerup efter hans Død.

Som Barn i Bondetroie
 Han gif paa fyenske Bang.

Da agted han heel nøie
 Paa mangen Fortids Sang.
 De kolde Runestene
 Han gif ei kold forbi.
 Til Høien med Heltens Bene
 Han steg ad smalle Sti.

Saga fra Odins Himmel
 Saae til den Knøs saa bold,
 Dg vifked den gamle Skimmel
 Af blanke Runeskjold:
 "Dybt seer hans Granfsøie
 "I Oldtids Storbedrift,
 "For ham jeg vil det søie
 "At tyde Runeskrist."

Dg Ungersvenden læste
 Saa stadig i gamle Bog;
 Dg Sagas Lande blæste,
 Saa Støvet paa Flugten drog.
 Klart blev det for hans Die,
 Hvad dybt i Mulmet laae.
 Nu spared han ingen Nøie,
 Den sjeldne Skat at faae.

Da samled sig spredte Doner,
 Som fore saa længe vild. —

Til gamle Kongethroner
 Ham Saga ledte mild.
 Og hvad han saae, han risted
 I Tavlen med trolig Flid,
 Og Taageskyerne bristed
 Alt for hans lyse Id.

Nu staaer hans egne Bøger
 Som Vidne om Sagas Gunst,
 For mangen Gransker, der søger,
 De sprede den tykke Dunst.
 End mellem Bogfalens Rækker
 Svæver hans ordnende Aand,
 End Biisdomsflatten udstrækker
 Hans villigt hjelpende Haand.

Men under Christians Kirke
 I Aandens Kongegaard,
 Hvor Ynglingen saae ham virke
 Alt i de mange Aar,
 Der Bogen ei mægter at bøde
 Paa Mandens tunge Savn;
 Ak! Sønnehjerterne bløde
 Ved tabte Faders Navn.

Nu han velsignet være,
 Velsignet i sin Grav!

Længe det Frugter vil bære,
 Hvad Dannemark han gav.
 Døe kunde jo dog kun Støvet —
 Vanden evigt bestaaer. —
 Lad falde Efteraarsløvet,
 Hift blomstrer den evige Vaar!

Sophus Zahle.

F ø r T a l e n .

Naar Bisdoms Søn i Aldingsalder
 Det ædle Hoved bøier ned,
 Da prises vel Guds Haand, som kalder
 Den Trættes Aand til Himmelfred;
 Men dybt boer Savnet i vort Bryst,
 Og vemodsfuld er Hjertets Røst.

Med Sorg vi bar den sorte Kiste;
 Thi mørkt den gemmer Vædlings Stov.
 Det elskte Hjerte maatte briste,
 Skjøndt Egefrandsens grønne Lov.
 Syv Gange ti er Støvets Aar;
 Men af! vor Sjel den Trøst forsmaaer.

E f t e r T a l e n .

Et Haab i Sjelens Indre boer,
 Der Himmelkræfter røres,

Dg over Sorg og Fryd paa Jord
 Vor Aand og Tanke føres.
 Naar Hjertet knustes, Diet brast,
 Vort Haab, vort Himmelhaab staaer fast;
 Thi Jesu Ord har Styrke.

Grandt kjendte, Myerup, vi Dit Værd,
 Saa Oldets Dom skal falde:
 "Du var saa Mange, Mange kjær,
 "Dg agtet høit af Alle."
 Fred med Dit Støv paa denne Jord!
 Fred med Din Aand, som hisset boer!
 Vi signe vil Dit Minde.

Den gamle Bog er nu paa Hylben lagt
 Dg Diet luft, for Aandens høie Stræben;
 Sin Egefrands har Saga huld Dig bragt,
 Dit Hjerte flaaer ei meer og kold er Læben!
 Derude hvile nu de trætte Been,
 Som vandred' rastløst op til Wiisdoms Tinde.
 End kneiser fort den mosgraae Runesteen
 I Taarnets Gang som Hedenoldets Minde!

Det lille Kammer hvor Du ene sad
 Er nu saa øde, Bordet uden Bøger;
 I stille Grandstning var Din Aand saa glad,
 Blandt Stjernerne den hist nu Lyset søger; —

Sa! funden har Du Ewighedens Ryst,
 Dg levende er hvert et Ord Dig vorden;
 Den døde Rune hist for Dig har Røst
 Dg Bragur hilser Dig som Gæst fra Norden!

"Velkommen Ven fra Gefionas De!

"Med Velbehag jeg saae Dig lønlig grunde

"I Oldtids Dvad om Drot og Svend og Moe,

"Velkommen hid fra Herthas Bøgelunde!

"See stjernesmykket Sagas Tempel staaer!

"Kom følg mig Broder til de lyse Haller.

"I sølvblaae Brynier, med guldgult Haar

"Balkyrierne Dig til Valhal kalder!

"Ei blodbestænkt, ei som en Kæmpe stærk,

"Til Bords Du sidder hos de høie Guder;

"Thi fredeligt paa Jorden var Dit Bærk,

"Dg Fredens Engel her Dit Navn bebuder!

"Hvad Du har fuldbragt skal ei slættes ud,

"Men leve fort fra Slægt til Slægt i Norden!

"Dit Bærk er endt, — ved Norners viise Bud

"Du kaldtes til Dit rette Hjem fra Jorden!

H. G. K. Sommer.

Graven kalder: Kirkens Klokker ringe,
 Alvorsfuldt og dybt, et Afskedsqvad;
 Mens, med Beemod, Ungersvende bringe
 Deres gamle Ven til Dødens Stad.

Bort han drager, træt af Livets Kampe,
 Med Betsignelsens Udødelighed! —
 Synti Vintre saae ham ved sin Lampe
 Grandste sundne Tiders mørke Fjed.

Lysse Genier som Engle bære
 Bærkets Krone nu i høien Skye.
 Livets Elskling, af! nu Gravens Tre,
 Hilser nysødt salig Morgengrye.

Salig! salig! hvist i hans Dre
 Englen, som hans Aand i Favnen tog. —
 Det var Jordens Afsked, blid at høre,
 Da den tunge Afskedstime slog.

Den har slaaet! og hjem til Fred og Hvile,
 Fulgt af Savn af Kjærlighed, vi saae
 Gubben mellem Mulm og Storme ile.
 — Nordens Himmel er saa sjelden blaae!

Han var Fader! Alt, hvad Omhed giver
 Til en elsket Søn, han eder gav;
 Derfor med Taknemlighed nu skriver:
 "O! han var en Fader!" paa hans Grav.

Han var Videnskabers Skjold og Støtte!
 Uden Hovmod, redelig, som Faa,
 Og som Broder han den Yngre mødte,
 I hvem Sands for boglig Kunst han saae.

Han var Ven! men ei med smidig Tunge,
Tro — saalænge Guldet gif derhos;
Men — hvad ingen Skjald formaaer at sjunge:
Ven, med Sjæl og Hjerte, Liv og Guds!

Han var min, som han var manges Fader.
Urligt, velmeent Raad han tidt mig gav.
Derfor med en Taare jeg forlader:
Nyerup! med Erkjendtlighed din Grav!

Hvad Du virket har skal ei forsvinde,
Det gaaer vidt i Verden, æret, om. —
Hver en Vaar skal friske Krandsse binde
Om dit Navn, i Sagas Helligdom.

Skuer did du unge Musers Skare,
Mindes ham, som der for Secler boer.
Nyerups Udel Hjerterne bevare,
D! da signes daglig Mandens Spor.

Da skal og — om end jer Bugge stander,
Som vor Nyerups, under Armods Dag —
Engang høit i Luften Grens Banner
Flagre som jer Vandels pletfri Flag.

Saa synk da, Sol! En bedre Morgenrøde,
Med Sejershymner, hjærligt i hans Bryst
Skal luttret vække Følelsen, som døde;
Forvandle til en evig Vaar hans Høst!

J. P. Miller.

Ved Tidenden om Professor og Ridder Nyerups Død.

Kjæden er bristet,
 Som fængslede din Land!
 Saga har ristet
 Selv ved din Haand
 Nyerup! dit Minde — det slettes ej ud;
 Dana det gjemmer. Din Land gjemmer Gud.

Perlende Taare!
 Hvor sønlig, hvor heed
 Paa Nyerups Baare
 Triller Du ned! —
 Taarens Demanter, det Kjærligheds Pant
 Fra Visdoms Sønner, til Krone sig bandt.

Venskabs Kjærminde!
 Snøe dig mellem dem!
 Ndingen finde
 I Saliges Hjem
 Fryd ved at skue, sit Jordliv til Vøn,
 Kronen fra Ven, og fra Visdommens Søn.

J. M. Sessen.

B i l a g R.

Fortegnelse over Prof. Nyerups Skrifter.
 Disputatser: De Lactantio, 1781.

— Spicilegii bibliographici specimina I-V,

exhibentia ex Bibliotheca Regia Havniensi primitiarum artis typographicæ Maittairio incognitarum decades quinque. 1782-83.

Samme udgiven som Magisterdisputats 1784.

— De libris: "Biblia pauperum" et "speculum humanæ salvationis" dictis. 1783.

— Librorum, qui ante reformationem in scholis Daniæ prælegebantur, notitia. 1784.

— Hujus notitiæ mantissa. 1785.

Udskilligt i Anledning af Ziebens Efterretning om en forestaaende Jordrevolution. 1784.

Brev til en Bonde i Fyen om den danske Agerdyrkers Kaar. 1784. 2det Brev. eod.

Levninger af Middelalderens Digtekunst, 2det Hefte. 1784. (1ste Hefte forhen udgivet af Sandvig).

Efterretning om Digteren Povel Pedersen. 1785.

Brev til A — (Nabye) og for Publicum No. 1-3. 1785.

Wedel om den danske Krønike at skrive, med Tillæg. 1787.

Brev til J. F. W. Schlegel, som Tillæg til denne Afhandl. 1787.

Symbolæ ad litteraturam Teutonicam. 1787.

Schreiben an J. F. W. Schlegel über Beiträge zur älteren deutschen Litteratur. 1788.

Om Skrivefrihedsanordningerne i Danmark og deres rette Forstand. 1791.

Luxdorphiana. 1791.

Nye Samlinger til den danske Historie, I-IV Bind. 1792 flg.

Langebekiana. 1794.

Index librorum præstantissimorum Bibliothecæ Communitatis Regiæ. 1796.

En Stjærø til Afgjørelse af Spørgsmaalet om Meningen af sidste Artikel i danske Lovs 5te Bog. 1796.

Nogle Indvendinger imod uindskrænket Skrivefrihed allerede 1771 besvarede 1797.

Samling af fortjente danske Mænds Portraiter med biographiske Efterretninger. I-III D. 1797-1802
Udsigt over Nordens ældste Poesie. 1798.

Suhms Levnet og Skrifter, 1798 og Suhmiana 1799. (De udgjøre tillige 15de og 16de Tome af Suhms samtl. Smaa skrifter).

Bernstorfs Eftermæle I-II Deel. 1799-1800.

Bidrag til den danske Digtekunsts Historie I-IV Deel (i Forening med Rahbek) 1800-1808.

Kjøbenhavns Beskrivelse. 1800.

Historisk-statistisk Skildring af Tilstanden i Danmark og Norge i ældre og nyere Tider. I-IV Deel 1802-6. (Kulturhistorie; Middelalderens Litteratur; Universitet og lærde Skoler. Oldsa-

- ger. Fortalen særskilt som antiqvarisk Fodrejse i Fyen. 1806).
- Catalog over Uldals Bibliothek. 1803.
- Catalogus bibliot. Thottianæ (med Fortale af Moldenhawer).
- Det danske Sprogs Retskrivningstheorier. 1805.
- Peder Syvs kjernefulde Ordsprog. 1807.
- Antiqvariske Rejser i Nærhuus Stift af Uildgaard og Nyerup i 1771 og 1807.
- Edda, eller Skandinavernes hedenske Gudelære, ved Rask og Nyerup. 1808.
- Catalog over det norske Videnskabselskabs Samlinger. 1 Del. 1808.
- Efterretninger om Regentsen, en Haandbog for Regentsianere. 1809.
- Udvalgte danske Viser fra Middelalderen, udg. af Abrahamson, Nyerup og Rahbek. I-V Deel. 1812-14.
- Antiqvarisk Rejse i Fyen. 1814.
- Om Bibliothekarforelæsninger paa Universitetsbibliotheket. 1815.
- Karakteristik af Kong Christian IV. 1816.
- Almindelig Morfskabslæsning i Danmark og Norge. 1816.
- Rejser til Stockholm i A. 1810 og 12. 1816.
- Wörterbuch der skandinavischen Mythologie. 1816.

Danske Kongers Levnetsbeskrivelse, udg. med Fortsættelse. 1816.

Efterretninger om Kong Frederik den tredje. 1817.

Dansk-norsk Litteraturlericon, af Kraft og Nyerup. 1 Deel 1818. 2den Deel 1820.

M. E. Brünnichs Jubelhøitid. 1819.

Udsigt over den danske Digtetekunst under Kong Frederik V. 1819 (at ansee som 5te Tome af Bidrag til dansk Digtetekunst).

De litteraire Bergmænd i Indien, en Indledn. til Forelæsninger over den Indiske Litteratur. 1820.

Catalogus librorum Sanscritanorum, quos bibliothecæ Universitatis Hafniensis vel dedit vel paravit N. Wallich. 1821.

Beskrivelse over Kjøbenhavn. 1821.

Udvalg af danske Viser fra 16de til 18de Aarhundrede. 2 Dele. 1821. (i Forening med And. Rasmussen).

Magazin for Rejseagttagelser. I-IV Bind. 1820-25.

Berzeichniß der in Dänemark noch vorhandenen Runensteine. 1824.

Fortegnelse over trykte Ufladsbreve i det antiquariske Museum. 1820.

Antiquariske Optegnelser paa en Rejse til München. 1822.

Das Neueste über die Runen. 1821.

Program i Anl. af Regentsens Jubilæum. 1823.

En høist sjelden svensk Palæotyp. 1826.

Kong Christian IVdes Dagbøger. udg. 1825.

Udkast til en Plan til Samsundet for den danske
Litteraturs Fremme. 1827.

Om Litteraturens Tilvæert under de danske Konger
Frederik V. ic. 1828.

Peder Colles Samling af Ordsprog. 1828.

Bidrag til en Udsigt over dansk Digtetekunst under
Christian VII. 1 Del. 1828. (i Forening med
Rahbek).

Bidrag til Maanedsskrifter, o. s. v.

I Jøversens Samlinger et Par Smaastykker.
B. 9. S. 1.

I Minerva: Om Digteren Povel Pedersen.
1785. Aug.

Om den Bondesnak, at Kronprindsen formæles med
en tyrkisk Printsesse. 1785. Oct.

Tillæg til Helts poetiske Skrifter. 1786, I.

Om Christen Hansen, en svensk Digter. 1786, I. II.

Om Kjøbenhavns Universitet i 18de Aarh. 1786, II.

Om Begravelser i Kirker og Kjøbstæder. *ibid.*

Bidrag til det kongel. Bibliotheks Historie. *ibid.*

Om Grev Peder hin Danske i Polen. 1787, III.

Hr. Peders Excerptbog i Ribe. *ibid.* IV.

Erichsens Biographie af Torfæus, fortsat. *ibid.* og
1788, I.

- Biskop Absalons Eoder af Justinus. 1788.
 Bidrag til det kong. Bibl. Historie. *ibid.* III.
 Anecdote om en dansk Konge, som ej forstod Dansk.
ibid.
 Brev til Udgiverne med Nordals Skrivelse. *ibid.* IV.
 Om Holger Danfkes Kronike. 1789. I.
 Svar til Wandal paa et hans Brev, *ibid.* III.
 Om Hans Rasmussen, Skomager. 1790. III.
 Oversat Conrings Afhandl.: Ved hvilke Midler
 Souveræniteten bedst kan holdes ved Magt.
 1792. III.
 Ang. Anonymers Navngivelse. 1793. IV.
 Til Nigidius minor ang. den Skif, at skjære Ha-
 len af Ordene. 1794. IV.
 Brev til Rahbek om den ældste danske Poetik.
 1797. IV.
 Over Anders Arreboe. Forelæsn. 1799.
 Over Kingo. 1800. 1.
 Om hans Biographie af Huth. 1799. III.
 Rettelse i Kjøbenhavns Beskrivelse. 1800. I.
 Litteraturartiklen fra Juli 1790.
 Jens Hjernøes Eftermæle. 1801. IV.
 Om Landeværnsindretninger under Kong Christian
 IV. 1803. I.
 Om Masquering i Munkes Eignelse. *ibid.*
 Om Helvaderi Spaadom, Frants Kanzovs Død
 ang. 1804. I.

- Bunkeflods Biographie. 1806.
- Om svenske Biser fra Middelalderen. 1815 Sept.
- En Hereproces i Vendsyssel. *ibid.* Decbr.
- Arthus-Ridderne. 1816 Mai.
- Om tre sieldne Kobberverker. *ibid.* Jul.
- Om Statsraad A. Kall som Universitetsbibliothekar.
1817 Jul.
- Extract af Pontoppidans Poem om Opstanden paa
Bornholm i 1658. 1819 Febr.
- Bildur Danskur, en Bogruin, eller Regner Lod-
brogs Dødsfang. 1819 Jun.
- I Fris. Udsigt over den danske Almues Mor-
skabsbøger. 1795-99.
- Litteraire Optegnelser om nye Bøger. 1797-99.
- Udtag af S. Grubbes Dagbog. 1800. II.
- J. Birkerods Rejse til Stockholm. 1801. I.
- P. M. Nodskovs Minde. 1806. II.
- Pilegrimsrejse til Sorø. 1807. I.
- I Journal for Politik: Otto Sperlings
Frierie og Giftermaal. 1794. II.
- Om Kong Christian IIens Bilager og Kronings-
ceremonier. *ibid.*
- I det skandinaviske Litteraturselskabs
Skrifter: Om et gammelt svensk Manuskript.
1798. I.
- De fem Mose Bøger paa Svensk. 1800. II.

- Om nogle Forhaanelser imod de nordiske Oldsager.
1802.
- Mindestenen over Kong Nielses Minister Helgi.
1803. II.
- Om de ældste danske Aviser. 1805. I.
- Perioderne i Døvtumme-Underviisningens Historie.
1806. I.
- Om Edda. 1807. II.
- Om Trykkevældemonumentet. 1809.
- Om Rudebek og hans Atlantica. 1813.
- Om Winsløver, især Jacob Benignus. 1815.
- Om Christian IVdes og Gustav Adolphs personlige
Sammenkomster. 1816-17.
- Mads Ravns Sag. *ibid.*
- Om den ældste trykte danske Almanak. 18de B.
- Udsigt over Hæxeprocesserne her i Norden. B. 19
og 20.
- I Antiquariske Annaler. Om Bordingborg
Slots Ruiner. I.
- Antiquar. Beskrivelse over Samsø. *ibid.*
- Beskrivelse over Tromes Kirke. *ibid.*
- Mindestenen over Kong Nielses Minister Helgi;
paa ny udgivet med Tillæg. III.
- Antiquariske Optegnelser paa en Rejse til München.
IV. (særskilt aftrykt).
- I Engelstofts Annaler: Efterretning om

- Universitetsbibliothekets Skjebne under Bombardementet. 1807.
- I Ny danske Magazin: Anecdoter om Statsholder J. Bjelke. II.
- Uddrag af en Cancellieregistrant for 1548.
- Udskrift af nogle Documenter fra det Thottiske Bibliothek. *ibid.*
- Christian IVdes Anordninger, Landmilitzen angaaende. *ibid.*
- Kong Frederik I. Ordinans af 1530. *ibid.*
- Om Befalingsmand Erik Munk. *ibid.*
- Brevverling ang. det af Christian IV. attraaede Giftermaal imellem Dronning Christine og hans Søn. IV.
- Documenter om Nyborgs Befæstning i det 16de Aarhundrede. II.
- Paalæg i Anledn. af Rhyns Befæstning 1608. *ibid.*
- I Norske Videnskabers Selskabs Skrifter: Om Biskop Jens Nielsen i Dypflo. N. S. 1.
- I Seidelins Pæfendes Aarbøger: De kjøbenhavnske Bogtrykkeriers Historie. 1801. m. m.
- I Maanedsskriftet Athene (hvoraf han i 1813 var Redacteur):
- Tvende Breve fra Holberg til Gram, efter Autographum. I.
- Extract af Resens Journal paa en Rejse til Finmarken. *ibid.*

Excerpter af gamle danske Bøger paa det kongl. Bibl. *ibid.*

Et Brev til Udgiv. med en forhen utrykt norsk Bise. III.

Om det nye dansk-norske Forfatterlexicon. IV.

Historien af den nordiske Mythologies Studium. 8de B. (ogsaa særskilt).

Første Times Forelæsning over Historien af den nordiske Mythologies Studium. *ibid.* (ogsaa særskilt).

I Hesperus: Om Brünnich, Naturvidenskaber-nes Senior. 1 B.

Om de her i Rigerne 1550-1750 giængse Biser. 2 B.

Extract af Høibergs biographiske Optegnelser. 4 B.

I Læsning i blandede Lemner: Breve fra Nyerup til Rahbek. 2-6 Hefte.

Om Stenen, som Bispen i Skaane stjal. 2 B.

Om Dvertro, især hos den danske Almue. 3 og 4 B. (Fortsætt. af Ush. i Dagen 1822).

Om Djævelen, Forskrivelser til ham *ic.* 4 B.

I Politik og Historie af Dr. Høst: Et Haandskrift om Strilebønderne. 1 B.

Wallmarks Forsvar for det 18de Aarhundrede oversat. 2 B.

Om de spanske Troppers Ophold paa Langeland i 1808. meddelt. *ibid.*

- Et Pasoptrin fra Rejsen i Tydskland. 5 B.
 Manuskripter i Not. publ. Smiths, siden Scavenius's Bibl. som brændte i 1807. *ibid.*
- Den franske Komedies Forfatning i Danmark, *est.*
 Manuscr. *ibid.*
- Et Par Ord over Etatsr. A. Kall, fremsagte i
 det kgl. danske histor. Selskab. *ibid.*
- I Chronos, af Dr. Høst: Extract af Bircherods
 historiske Dagbog. 1 og 2.
- I Riises Archiv: De litteraire Bergmænd i In-
 dien (ogsaa særskilt).
- I Litteratur- Kunst- og Theaterblad:
 Den danske og norske Kjempebog, et Manuscript.
 1824.
- Om Tyrkernes Udjagelse af Europa. 1822.
- I Tritogenia: Tvivlsmaal mod Ugtheben af
 Ellen Broks Gavebrev til Frue Kirke i Callund-
 borg. 1828 Jul.
- Om en sjelden dansk Elskovsroman. *eod.* Decbr.
- Om Liberalismen. 1829, Febr.
- I Efterretninger fra Selsk. for indenl.
 Kunstflid: Beretning om, hvorledes Selska-
 bet blev til. 1 D.
- Bedømmelse af 2 nye tydske Skrifter om Surro-
 gater. 2 D.
- I Telegraphen: Bidrag til Klosterne's Histo-
 rie i Sylland. 1 H.

- I Kjøbenhavns nyeste Skilderie: En Rejse til Kjøbenhavn i Aaret 1837. 1807, No. 26-28.
- Mindesfang over Medicinalraad Rutzstrøm, efter det Svenske. 1826, 35.
- Haste og hans Recensent. 1828, 58.
- I Politievennen: Om Indskriften paa Wajsenhuusapotheket. 1825, 512.
- Udskillige andre Bidrag, med Underskrift: "Desiderius."
- I Kjøbenhavns Morgenblad: Forslag til nogle Læsemaaders Rettelse i nyeste Udg. af P. Paars. 1 Aarg.
- I Dagen: Om Overtro hos Almuen. 1822. 291-99.
- Om Overtro ved Sygdomme, Død og Begravelse. 1823, 285-88.
- Overtro og Landsbyffikke, som staae i Forbindelse med Festsdage. 1825, 20 flg.
- I Handelstidenden (i hvis Udg. han tog Del 1788): Om Biser for Almuen. No. 28. m. m.
- I Kjøbenhavnsposten: Om Kirsten Pils Kilde. 1827, 51.
- I Nyt Aftenblad: Om Bogen: den politiske Stokfisk. 1826, 20.
- I Borgervennen (hvoraf han var Medudgiver): Om Tassenspillere. 1796, 15.

Svensk Baron Skyttes Relation om hans Rejse til Danmark. 1798, 13 m. m.

Om Maal og Vægt i Danmark. 1799, 26:38.

Dyrskjots Brevverling med Biskop Birkerod. 1799, 46:49. 1800, 19.

Beskrivelse over nogle Lege. 1800:1802.

Ogsaa til Samleren, Morgenposten og nordiske Tilskuer har han leveret enkelte Bidrag; ligesom til Assistentkirkegaardens Monumenter af Lahde, og Sammes Prospecter af Stæder og Slotte.

Poetiske Bidrag har han leveret til: Morgenbladet, Dana, Tilskueren, Gefion m. m.

Tvende Programmer har han skrevet til Universitetets aarlige Reformationssfest: det ene af Aar 1799: "Biblia Pauperum, editio Roeskildensis" om nogle Figurer i Choret i Roeskilde Domkirke; det andet af Aar 1802: "Pauper Olaus", et hidtil utrykt Poem. Programmet til Regentsens Høitidelighed i A. 1823 var ogsaa af ham.

Han var Redacteur af Nytaarsgaverne *Jdunna* f. 1812, *Frigge* f. 1813, *Hertha* f. 1817.

Af de berlingske lærde Efterretninger var han Redacteur fra 1790 til 1797, og atter fra 1799:1804. Selv forfattede han mangfoldige af

de Recensioner, der findes indrykkede i dette Blad, saavel medens det bar ovennævnte Titel, som siden, da det kom til at hedde: Danske Litteraturtidende.

Af Efterretninger om udenlandsk Litteratur var han Redacteur. 1793=95.

Fortaler har han skrevet: til Leths Glossarium; Wandals Jægersprisfiske Mindesmærker, 2det Bind; Fleischers Naturhistorie, sidste Del; Hallos lykkelige Usten, 2det Dplag; Thieles Prøve af Folkesagn; (denne sidste i Forening med D. D. Lütken).

Han har oversat: J. H. Schlegels Tale over P. Holm, 1779; Hermes's Haandbog i Religionen, 1780; Becker om Landmandens Oplysning, 1786.

Han har leveret Bidrag til Schlegels Udgave af Rosob Anchers samtlige Skrifter; og til H. Muus's Afhandling om Albrygning og Bryggerlauget i Kjøbenhavn.

Udgiver var han af: J. S. Sehesteds Fyens Berømmelse 1784, og af Suhms i Manuskript efterladte "Danmarks Historie", 10 = 14de Tome, 1809 = 1828.

Af tyske Tidsskrifter har han leveret Bidrag til: Eichorns Geschichte der Litteratur: "Om dansk videnskabelig Litteratur." 3ter B.

Schûtz's holsteinisches Idioticon.

Meusels historisch=biograph. Magazin: Om de
saakaldte Gollnische Bibler.

En Boghandler=Catalog, ældre end Reforma-
tionen.

Nyt Aftryk af N. Skrivelse til Prof. Schlegel
om den ældre tydske Litteratur. 2tes u. 3tes St.
Niederelbisches Magazin: Et Brev fra
Nyerup.

Deutsches Museum: Ang. et gammelt tydske
Digt paa det fgl. Bibl. 1784, Jul.

Gråters Bragur: Chronologisk Fortegnelse
over Udgaverne af de nordiske Sagaer.

Om en gammel=tydske Roman i Vers.

Om den Arna=Magnæiske Commission.

Om gammel=tydske Haandskrifter i Rhvn.

Ang. det fgl. Bibliothek i Kjøbenhavn.

Museum für altdeutsche Litteratur af
von der Hagen og Docens: Nogle Bidrag.

Af hans Skrifter ere følgende oversatte i frem-
mede Sprog: Nyerups Biographie af Bern-
storff er oversat paa Tydske. Rhvn. 1798. paa
Svensk, Stockholm. 1798.

Hans biographiske Skizze af Suhm er
oversat paa Tydske af Ekhard. Rhvn 1799, paa
Fransk af Thorlacius, i Millins Magaz. Ency-
clop. An VII.

Hans Kjøbenhavns Beskrivelse, i Udtog
paa Tydsk. Kbhvn. 1807. Ny Udg. 1815.

— Danmarks Kulturhistorie; paa Tydsk. Altona
1804.

— Edda, paa Svensk af Udlerbeth. Stock. 1810.
paa Tydsk, 2den Udg. 1816, af Rühls, Berlin,
1812.

Opera posthuma: "Denne hans Levnetsbeskrivelse,"
der maaskee tillige bliver at ansee som 1ste Deel
af "Nyrupiana."

I saa Fald bliver 2den Deel: "Udtog af Breve til
ham fra lærde Mænd."

"En Recension af ham i: Maanedsskrift for Litteratur."

"Hans sidste Bidrag til: Udsigt over den danske
Digtekunst." udg. i Forening med Prof. Rahbek.

"Supplementer til Litteraturlæxiconnet," udg. af
Ersløv og Thomsen.

B i l a g S.

Nogle af Nyerups poetiske Forsøg.

Sal. Professor Nyerup var vel ikke Digter i
Ordet's højeste Mening; men besjæledes dog ofte af
visse store Ideer eller usædvanlige Begivenheder saa-
ledes, at hans Digtninger bleve højt interessante.
Han satte stor Pris paa Alt hvad der kunde syn-

ges, især naar det var digtet i samme Maneer som de gamle Kjempeviser, hvis Melodier virkede paa hans Følelse med en saa overvældende Magt, at han selv ved de første Toner smeltede hen i Taarer. Han siger selv derom i en, saavidt jeg troer hidtil utrykt, Note:

”Toner, som lige fra min Barndom af i en Række af Aar har dirret i mit Dre, loffet Taarer af mit Tje og indtaget hele mit Sind og min Sands, har jeg søgt at vedligeholde Mindet om hos mig saalænge muligt. Derfor har jeg, som hverken kan synge eller spille, søgt at holde paa dem ved at underlægge dem Ord og Sententser, som enten Tidsbegivenheder eller Hylдинг af Ven- skab og Fortjenester eller visse Lejligheder har frem- kaldet. Dog er det langt fra, at disse skulde være de eneste, hvorved jeg i saa lang Tid er bleven exal- teret. Jeg kunde opregne en stor Mængde andre, der have virket paa mig med lignende Fortryllelse, lige fra visse Kirkepsalmer af og de Aftenpsalmer, jeg i min Barndom hørte min Fader synge, og ned til Mozarts Zauberflöte og Webers: Lukows Jagt.”

Bondesang

(Efter det Lydske, i: Andet Brev til en Bonde i Fyen, 1785).

Før Gud vor Jord frembragde,
Var alt en Afgrund mørk;

Kun da sit Bliv Gud sagde,
Blev Lys i Tomheds Drk.

Chor.

Alle gode Gaver
Fra Gud de komme ned,
Fra Himlens lyse Hvelving her ned.

Saaledes Alt paa Jorden
Blev til ved Almagts Bud;
Dg i den samme Orden
Saaes Alt endnu af Gud.

Chor.

Alle gode Gaver
Fra Gud de komme ned,
Fra Himlens lyse Hvelving her ned.

Vi pløie, og nedlægge
Vor Sæd i Jordens Skjød;
Men Almagt kun kan vække
De Spirer frem til Brød.
Alle gode Gaver ic.

Dens sagte Binde ile
Ut lokke Regnen ned,
Dg dryppe, naar vi hvile,
Paa Marken Frugtbarhed.
Alle gode Gaver ic.

Gud Regn og Soelskin byder,
 Saa de Betsignelse
 I Mark og Brød indgøde
 Fra høie Himlene.
 Alle gode Gaver ic.

Hvad som er nær og fierne,
 Blev alt kun til ved Gud;
 Græs, Hav, og Fugl, og Stierne
 Ved sammes Almagtsbud.
 Alle gode Gaver ic.

Fra ham er Træer og Buske,
 Og Korn, og Frugt, og Most,
 Og milde Foraarsruske,
 Storm, Snee, og haarden Frost.
 Alle gode Gaver ic.

Han Solens Gang affikker,
 Han styrer Maanens Stie;
 Han Regn og tørt Veir skikker,
 Alt i beleilig Tid.
 Alle gode Gaver ic.

Han gi'r os Dvæg, og Glæde;
 Enhver er frisk og rød:
 Han Køerne gi'r Ude,
 Og vore smaae Børn Brød.
 Alle gode Gaver ic.

Dg at vi stadig haabe
 Paa ham, og har ham kjer,
 Dg fro hans Hielp anraabe;
 Hans egen Gave er.
 Alle gode Gaver ic.

Useet gaar han i Mørke
 I Byen om, og den
 I Søvnne skienker Styrke,
 Som beder sønligen.
 Alle gode Gaver ic.

Alle.

Derfor saa vil vi prise
 Dg love Giveren,
 Den store, gode, vise
 Hift høit i Himmelen.

Alle gode Gaver
 Fra Gud de komme ned,
 Fra Himlens lyse Hvelving herved.

Selskabssang paa Kongens Fødselsdag 1785.

Mel. Før Gud vor Jord frembragte.
 Fra Arilds Tid vort Norden
 Lød store Kongers Bud;
 Med dem er Tronen vorden
 Beprydet indtil nu.

Chor.

Store gode Konger
 Var stedse Danmark's Held;
 De styred' Land og Rige saa vel.

Da Frode Fredegode
 Gav Love udi Nord,
 Hans mange Riger stode
 Trindt om i skionnest Flor.

Chor.

Store gode Konger
 Var stedse Danmark's Held;
 De styred' Land og Rige saa vel.

Saa var Kong Knud, som bragte
 Til Themsens fierne Bred
 Sit Navn, og England lagte
 For ham sit Heptet ned.

Chor.

Store tappre Konger
 Var stedse Danmark's Held; ic.

Og kiække Baldeemarer; —
 Hin — Arels hulde Ven —
 Hans floge Mod i Farer
 Gav Danmark Glands igien.

Chor.

Store kiække Konger
 Bar stedse Danmark's Held ic.

Bed hin — den seierrige
 I rasken Drlogsfærd —
 Saaes Danmark høit at stige
 I Bælde fiern og nær.

Store tappre Konger ic.

Ei nok at vi kan bramme
 Af Oldtids Heltedaad;
 Den oldenburgske Stamme
 Hver og beundre maae.

Store gode Konger ic.

Selv han, som Svenske dræbte, —
 Dg fik Tyranne-Navn,
 Han raak at fremme stræbte
 Sin Bondes, Borgers Gavn.

Store raske Konger ic.

Dg han — som svinged Sværdet:
 I tykkest Røg og Damp,
 Bestod selv uforfærdet
 Til Søes dødsvangre Kamp —

Store tappre Konger ic.

Europa saae hans Vælde,
 Hans Pragt, hans store Siel;
 Og end i Nestors Velde
 Han værned Danmark's Vel.

Store ædle Konger ic.

Kong Frederik ei flygter
 Af ængstet Kjøbenhavn.
 For Gustav han ei frygter;
 Han er i Sines Favn.

Ædle Folkesædre ic.

Hin Fredriks ømme Minde,
 Hans Tid i Krig og Fred,
 End byder Taaren rinde
 Af Oldings Døie ned.

Store gode Konger ic.

Og han den elskelige
 Livsalig Frederik —
 Hvad han var Danmark's Rige,
 Fortolke Veemods Blik.

Ædle fromme Konger ic.

Saa giennem alle Tider
 Befæstes Danmark's Vel;

Dg end en Christian sidder
Paa Tronen til vort Held.

Store gode Konger ic.

Han gav os Indfødsretten,
Saa aldrig Landets Brød
Skal sulden Fremmed mætte,
Naar Indfødt lider Nød.

Wise Folkefædre ic.

Han Vid og Flid opammer
I Danfkes eget Bryst;
Høit i hvert Hierte flammer
Stolt patriotisk Lyst.

Wise Folkefædre ic.

Han viselig ei glemmer
Den ædle Nærestand;
Men Bondens Lærv forfremmer,
Til Held for Danmarks Land.

Store gode Konger ic.

Vi ham og Tak bør nyde,
For vi her vel tilfreds
Klubglæderne kan nyde
I hulde Benner's Kred's.

Gode blide Konger ic.

Derfor skal Christians Ære
 Naar Evighedens Maal; —
 Og dette Glas skal være
 Vor glade Høitids Staal.

Chor.

Store gode Konger
 Var stedse Danmark's Held;
 De styred Land og Rige saa vel.

Kjæmpevisen om Slaget den 2den April 1801.

Forerindring: Da de Digtere tie quær, som i denne Art af Poeterie vare istand til at levere Messerstykker, f. Ex. Capitain Sneedorff, og Forsatteren til Visen om stærken Hr. Kampenfeldt, saa træder jeg, der ikke er Digter, frem med dette ufuldkomne Forsøg. — Aristarch Abrahamson har været af den Godhed at gennemsee det i Haandskrift og forbedre Læsemaaderne hist og her.

Synges som Sinklars Vise af Storm, eller og som Arel Thordsens, og da med dette Dimqvæd: Saa vide da ganger der Sagn af.

Dan Konning stander paa høje Løfts Bro,
 og seer han ud saa vide,
 han seer de Snækker store og smaa
 paa Norhavets Bølger henskride.

Med Silkesegl i forgyldene Raa
 og guldragte Anker og Stavne,
 de brammende droge mod Arels Stad;
 de agted den lidet at gavne.

De Snækker mylred paa Bølgen blaa,
 det var saa faver en Skare,
 Vel syv og syvsindstyve paa Rad,
 som alle mod Kjøbenhavn fare.

Og det var Bretlands Konges Bud,
 han bringer de Tidender flemme,
 at os skal redest et Birtingsbad,
 om vi ej hans Billie vil fremme.

Det Sendebud kommer til Borgegaard,
 der arler han sit Skind,
 saa ganger han i Højelofts-sal
 for Dannerkongen ind.

"Hil sidde I Dannerkonning saa bold,
 alt baade med Ridder og Svende!
 Min Konge tilbyder Jer Fostbrødrelaus.
 Bed mig han sit Vrende sender.

"Vil I kun svigte den indgangne Pagt,
 det Grandeforbund frasalde,
 min Konges Venfkab fanger I da
 og Skjærm mod Fienderne alle.

"Jeg raader, at tage mod tilbudne Kaar,
 og gange min Herre til haande;
 hvis ej, jeg spaaer, Eders Folk og Land
 vil times stor Angest og Saande.

"De Drlogsmænd skjænde og brænde for fod
 og lægge den By slet øde;
 da mangt et Dje vil lukkes til
 med Sorrig og megen Møde."

Dan Konning han raader med sine Hofmænd,
 (den Tale ham synes uvoren)
 og først og sidst med den Udeling,
 til Dannerthronen er baaren.

Han raader sin Fader til Landsens Gavn,
 hvad Rigerne tjener og fremmer;
 at Uren er Skovens favreste Træ,
 det monne han ikke forglemme.

"Dg det forbyde den øverste Gud,
 som Alting haver at volde,
 at Dannemark skulde trygle Fred,
 end ikke af Britterne bolde.

"Nej! før skal jeg lade mit unge Liv,
 selv værne om Dannerrigets Ure.
 Ej frygter Nordbo for Ledingsfærd;
 til Kamp vi rede mon være.

”Her ligger et Dannevirck paa vor Rhed,
 det holder en Tørring vel ude;
 end stærkere Bold er Dannemænds Mod,
 det lader saa let sig ej fue.

”Jeg har Vaabenbrødre i Brynien blaa
 og klædte i Harnisk og Plade,
 bag dem er Borgen i By og i Læ,
 saa Intet den vorder til Skade.”

Saa drabelig taled Helt Frederik;
 det Sendebud iler til Strande,
 at melde Herr Parker, at her vare Mænd,
 som djerves mod hannem at stande.

Dg Britten fluer det Dannevirck,
 som værner om By og om Rige;
 han mærker, det ikke blir Børneleg,
 med Nordens Kjøemper at frige.

Men stolt af Vælden og Herredom
 over alle Jorderigs Strømme,
 han troer: at her ej vove en Dyst,
 kan Bretlands Helte ej somme.

Søhanen sætter sine Skibe i Ring,
 det store Hofværk at friste.
 Der var saa mangen uskyldig Mand,
 derved sit Liv maatte miste.

De hugged med Sværd, de skjøde med Pil,
 alt som hver meest kunde volde;
 ud saa gif den røde Sved,
 sønderhugne vare de Skjolde.

De kasted med Blide, de kasted med Brand,
 at de kunde Dannevirke tænde.
 Røgen drev saa højt i Sky,
 man knap kunde Solen kjende.

Dannerkongens Banner fører Fisker frem,
 det Britten med Undergang truer;
 hver Dane muntres til Heltedaad,
 naar han det Skjoldmærke skuer.

De sloges tilsammen den ganske Dag
 og indtil det led ad Dvælde;
 og aldrig holdtes saa ulige Kamp
 imod saa overhaands Vælde.

Tre fire Britter mod hver en Dansk!
 Dog, Britterne lidet til fromme,
 den Danske vil heller mandelig døe
 end fra sit Banner rømme.

Saa ofte vankede Ulivskaar,
 og Blodet rinder Mange til døde.
 Det var stor Ynk at see derpaa;
 af Blod bleve Baagerne røde.

Med døde Kroppe laae Bonken skjult,
lemklæstede vare ej færre.

At de vare komne paa denne Led,
det maatte de Britter kjære.

Da hidser Herr Nelson hviden Flag,
ej lystet ham længer at kjæmpe;
isteden for Trusel og Hadingsord
han heller vil fare med Lempe.

Tak være den danske Hellede-Hær,
som djernt sloges En mod Trende!
Deres Navne staae prented' i Krøniken hen,
og prises til Verdens Ende.

Bikingen, eller den skandinaviske Sømand i Oldtiden.

(Efter det Svenske af Gejer, indført i Idunna for 1812).

I femten Aars Alder da blev mig for trang

Min Bopæl hos Moderen min;

At vogte de Gieder blev Dagen mig lang;

Jeg skifted' om Tanker og Sind.

Jeg drømte, jeg tænkte, — jeg veed ikke hvad;

Jeg kunde som forhen ei meer være glad

Udi Skoven.

I Huen saa modig paa Fjeldet jeg sprang

og stirred' i vildene Hav;

Mig tykdes saa listig da Bølgernes Sang,
 Som gaae i det skummende Trav.
 De komme herhid fra det fjernere Land,
 Og Vænker tilbage ej holde dem kan
 Udi Havet.

En Morgen fra Fjeldet en Snekke jeg saae,
 Som en Pil den i Vigen sig skjød;
 Da svulmede Bryttet af hæftig Attraa;
 Nu vidste jeg Raad for min Nød.
 Jeg løb fra de Gieder og Moderen min,
 Og Vikingen tog mig i Snekken ind,
 Paa Havet.

Dg Binden den førte os hurtig affted,
 Vi fløi da paa Bølgernes Ryg.
 I blaanede Dyb sank Fjeldene ned,
 Dg jeg var saa glad og saa tryg.
 Jeg greb min Faders det rustede Sværd,
 For rask det at bruge i Vikingsfærd,
 Paa Havet.

I serten Mars Alder jeg Vikinger slog,
 Som skjældte mig skæglos og feig.
 Jeg Søfonge blev — over Havene drog
 I Hildurs den blodige Leeg.
 Jeg Landgang gjorde, vandt Rige og Land,
 Dg Bytte fik fuldtop hver drabelig Mand,
 Paa Havet.

Vi tømte af Hornene Allet med Lyst,
 Og Mjøden den Drikke saa sød,
 Behersked' fra Bølgen hver mødende Ryst,
 I Bretland jeg tog mig en Nøe.
 Tre Nætter hun græd, og saa blev hun god,
 Med Leg og med Gammen vort Bryllup det stod
 Paa Havet.

Engang jeg og ejede Lande og Borg,
 I Røgstuen sad ved min Drif;
 Mit Rige og Menighed voldte mig Sorg,
 Før jeg fik paa dennem sat Skif.
 Det varede en Vinter — den syntes mig lang,
 Og skjøndt jeg var Konge, var Jorden mig trang
 Imod Havet.

Jeg ingen Ting gjorde, men havde ej Ro,
 For at hjælpe hver hjælpeløs Gjæk.
 En Muur skuld' jeg være for Bondens Bo,
 Og Laas for Stodderens Sæk.
 Paa Kettergang, Ran og paa Tyverie
 Jeg hørte mig mæt — "Vorherre mig frie
 Ud paa Havet!"

Saa bad jeg, og Ende fik Vinteren lang;
 Nu Vandet i Havet ej frøs.
 Og Bølgerne sjunge den gamle Sang,
 Den klinger: tilføes! tilføes!

Dg Vaarvinden virker paa Is og paa Sne,
 Saa Strømme sig styrte fra Bjergene ned
 Udi Havet.

Da blev jeg som ført af usynlige Baand.
 Mig loffed' Bølgernes Brag.

Jeg skjenkte bort Guldet med rundeste Haand,
 Dg slog min Krone i Dvag.

Jeg, fattig som før, med et Skib og et Sværd
 Drog paa Eventyr ud i Vikingsfærd
 Paa Havet.

Jeg tyve Aar fyldte, da Timen det var
 At Søen begjærer mit Blod.

Den kjenner det godt, og druffet det har,
 Naar Striden den haardelig stod.

Det brændende Hjerte det banker derved,
 Det snart vil svales paa kjølede Sted,
 Udi Havet.

Men ikke jeg quæles af nagende Sorg,
 For Livet det gif med en Fart.

Der gaae flere Beje til Gudernes Borg,
 Dg bedst er at komme der snart.

Med Dødsfang de tonende Baager gaae,
 Paa dem har jeg levet — min Grav skal jeg faae
 Udi Havet.

Saa synger paa enlige Klippe blandt Brag
Den skibbrudne Viking i Brændingers Brag.

Ham Søen i Dybet nedriver.

Igien tone Baagerne Sølivets Priis,

Dg Bindene verle paa forrige Priis;

Men Tapperheds Minde det bliver.

Danmarks Priis,

ny Text til en gammel Nationalmelodie, nemlig: "De
vare vel sju og sjuusindstyve", udført til fire Stemmer
af Justitsraad Grønland. En egen Melodie er com-
poneret for fire Stemmer af Student Arsjer.

Til Danmarks Priis en Højtidsfang!

Den lyde festlig fro!

Paa Kloden gives ej et Land,

Hvor bedre var at boe.

Saa længe Verden staaer,

I Flor skal stande

Dankongens Lande.

Her frugtbar Mark, her grønne Skov,

Dg fiskerige Hav;

Her Livets Lyst i fulde Maal

Fra Buggen indtil Grav.

Saa længe Verden staaer ic.

Med Lov her Visdom bygger Land,
 I Blomster sees det staae;
 Og alle Gulemærker klart
 En gylden Fremtid spaae.
 Saa længe Verden staaer ic.

Børn Kongen er om Landefred
 Og Fædrelandets Tarv.
 Fra Uriids Tid var Fædresind
 Skjoldungeslægten's Arv.
 Saa længe Verden staaer ic.

Kong Christian ved højen Mast
 Stod, vaabenklædt, saa prud.
 For Land og Folk den Dding holdt,
 Skjøndt saaret, Kampen ud.
 Saa længe Verden staaer ic.

Kong Frederik, da Kjøbenhavn
 Var stædt i haarden Nød,
 Svor kjæk: "Jeg frelser Arelstad,
 Om det end blev min Død."
 Saa længe Verden staaer ic.

Højt juble vi, naar Kongedaad
 Grundfæster Danmarks Vel.
 Højt prise vi hver Dannemand,
 Som skaber Borgerheld.
 Saa længe Verden staaer ic.

(Slutningsvers at synge i Samqvem.)

Saa tager nu det Glas i Haand,
Dg skænker bredfuldt Maal!
For Konge og for Fødeland
Skal tømmes denne Skaal!
Saa længe Verden staaer,
I Flor skal stande
Dankongens Lande!

K e t t e l s e r .

- S. 8. Num. Lin. 3, f. n. Subscriptionen, l. Inscriptionen.
- 34. Lin. 1 og 11. Riisfing, l. Riisfing.
- 36. — 20. som frelst — l. som man med frelst —
- 42. — 3. Alummer, l. Alummerne.
- 56. — 11. Rimstave, l. Primstave.
- 67. — 13. fandtes, l. fældtes.
-

TABLE OF CONTENTS

1	Introduction
2	Chapter I. The History of the
3	Chapter II. The History of the
4	Chapter III. The History of the
5	Chapter IV. The History of the
6	Chapter V. The History of the
7	Chapter VI. The History of the
8	Chapter VII. The History of the
9	Chapter VIII. The History of the
10	Chapter IX. The History of the
11	Chapter X. The History of the
12	Chapter XI. The History of the
13	Chapter XII. The History of the
14	Chapter XIII. The History of the
15	Chapter XIV. The History of the
16	Chapter XV. The History of the
17	Chapter XVI. The History of the
18	Chapter XVII. The History of the
19	Chapter XVIII. The History of the
20	Chapter XIX. The History of the
21	Chapter XX. The History of the
22	Chapter XXI. The History of the
23	Chapter XXII. The History of the
24	Chapter XXIII. The History of the
25	Chapter XXIV. The History of the
26	Chapter XXV. The History of the
27	Chapter XXVI. The History of the
28	Chapter XXVII. The History of the
29	Chapter XXVIII. The History of the
30	Chapter XXIX. The History of the
31	Chapter XXX. The History of the
32	Chapter XXXI. The History of the
33	Chapter XXXII. The History of the
34	Chapter XXXIII. The History of the
35	Chapter XXXIV. The History of the
36	Chapter XXXV. The History of the
37	Chapter XXXVI. The History of the
38	Chapter XXXVII. The History of the
39	Chapter XXXVIII. The History of the
40	Chapter XXXIX. The History of the
41	Chapter XL. The History of the
42	Chapter XLI. The History of the
43	Chapter XLII. The History of the
44	Chapter XLIII. The History of the
45	Chapter XLIV. The History of the
46	Chapter XLV. The History of the
47	Chapter XLVI. The History of the
48	Chapter XLVII. The History of the
49	Chapter XLVIII. The History of the
50	Chapter XLIX. The History of the
51	Chapter L. The History of the
52	Chapter LI. The History of the
53	Chapter LII. The History of the
54	Chapter LIII. The History of the
55	Chapter LIV. The History of the
56	Chapter LV. The History of the
57	Chapter LVI. The History of the
58	Chapter LVII. The History of the
59	Chapter LVIII. The History of the
60	Chapter LIX. The History of the
61	Chapter LX. The History of the
62	Chapter LXI. The History of the
63	Chapter LXII. The History of the
64	Chapter LXIII. The History of the
65	Chapter LXIV. The History of the
66	Chapter LXV. The History of the
67	Chapter LXVI. The History of the
68	Chapter LXVII. The History of the
69	Chapter LXVIII. The History of the
70	Chapter LXIX. The History of the
71	Chapter LXX. The History of the
72	Chapter LXXI. The History of the
73	Chapter LXXII. The History of the
74	Chapter LXXIII. The History of the
75	Chapter LXXIV. The History of the
76	Chapter LXXV. The History of the
77	Chapter LXXVI. The History of the
78	Chapter LXXVII. The History of the
79	Chapter LXXVIII. The History of the
80	Chapter LXXIX. The History of the
81	Chapter LXXX. The History of the
82	Chapter LXXXI. The History of the
83	Chapter LXXXII. The History of the
84	Chapter LXXXIII. The History of the
85	Chapter LXXXIV. The History of the
86	Chapter LXXXV. The History of the
87	Chapter LXXXVI. The History of the
88	Chapter LXXXVII. The History of the
89	Chapter LXXXVIII. The History of the
90	Chapter LXXXIX. The History of the
91	Chapter LXXXX. The History of the
92	Chapter LXXXXI. The History of the
93	Chapter LXXXXII. The History of the
94	Chapter LXXXXIII. The History of the
95	Chapter LXXXXIV. The History of the
96	Chapter LXXXXV. The History of the
97	Chapter LXXXXVI. The History of the
98	Chapter LXXXXVII. The History of the
99	Chapter LXXXXVIII. The History of the
100	Chapter LXXXXIX. The History of the
101	Chapter LXXXXX. The History of the

LIBRARY OF CONGRESS

0 022 011 912 9